JAN 14 1955
JAN 24 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanags. Editor in Chief: Ingrida Viksna. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

3./834. n-rs. TREŠDIEN, 1955. GADA 12. JANVĀRĪ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanags. Galvenais redaktors — Ingrida Viksna. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

ĢENERĀLKONSULA R. N. BRAISONA PATEICĪBA UN VĒLĒJUMI LATVIEŠIEM JAUNAJĀ GADĀ

Ģenerālkonsuls R. N. Braisons, kuŗu, kā jau ziņojām, pirms pāris mēnešiem ķēra trieka lēkme, tagad jau ilgāku laiku tiktālu atspirdzis, ka pamazām sāk kārtot savus daudzos pienākumus kā veikalnieciskajā, tā sabiedriskajā dzīvē. Tomēr, kā saka pats sirdzējs, vēl paies ilgs laiks, kamēr viņš pilnīgi atgūs veselību, lai iekļautos parastajā darba ritmā.

Ģenerālkonsulu slimības laikā ar ziediem un sveicieniem atcerējās arī daudzi latvieši, bet sava pašreizējā veselības stāvokļa dēļ nevarēdams katram īpaši pateikties, konsuls lūdz Latvijas Amerikā redakciju nodot šādu viņa sveicienu visiem latviešu draugiem:

„Sūtu sirsnīgus Jaunā gada sveicienus un pateicību visiem tiem daudzajiem latviešiem, no kuŗiem saņēmu tik daudz uzmundrinājuma pilnas vēstules, grāmatas, ziedus un citus sveicienus manas slimības laikā kā slimnīcā, tā mājās.

Es biju dziļi aizkustināts, kad Veleslejas slimnīcas personāla seši latvieši atvadījās no manis, atstājot slimnīcu, ar ziediem un dāvanu, un arī pēdējā persona, kas no manis atvadījās pie slimnīcas durvīm, novēlējot labu veselību, bija latvietis. Apziņa, ka mani sirdīs un atmiņā paturējuši tik daudzi draugi, deva man daudz sirsnības un spēka.

Apzinoties manas slimības nopietno raksturu, zinu, ka paies vēl ilgs laiks, kas prasīs atpūtu un labu kopšanu, kamēr varēšu atgūt seno veselību un savu līdzšinējo dzīves veidu.

Tā kā man ir fiziski pilnīgi neiespējami pateikties jums katram atsevišķi, lūdzu pieņemt šādā veidā izjustu paldies par lielo sirsnību pret mani un manu ģimeni.

Novēlu jums visiem laimīgu un raženu Jauno gadu!

R. N. Braisons,
Latvijas ģenerālkonsuls"

Prof. L. Liberts nodeva vienu savu gleznu — Ostas skatu — bērnu kolonijas loterijas atbalstīšanai. Aiz gleznas stāv: mācītājs A. Ozols, prof. L. Liberts un māc. R. Zariņš. Sēž draudzes pr.-ks K. Stankēvics ar kundzi

J. Prinča foto

KOSTA RIKA BAIDĀS NO INVĀZIJAS

Vašingtonā. — Kosta Rikas valdība ziņo, ka viņu zemi apdraud kāda piedzīvojumu meklētāju armija no Nikaraguas. Minētā armija tiekot apmācīta pilnīgā atklātībā, lai tuvākā nākotnē izdarītu invāziju Kosta Rikā. Sakarā ar gaidāmās invāzijas briesmām Kosta Rika iesniedza pieprasījumu 21 valsti reprezentējošai Amerikas valstu organizācijai, lai tā raudzītos, ka Nikaraguas armija laikā apturētu.

Nesaskaņas abu Dienvidamerikas valstu starpā jau ilgst vairāk kā gadu. Pagājušā gada aprīlī Nikaraguas prezidents Somoza presei paskaidroja, ka pret viņu izdarītais atentāta mēģinājums ticis izplānots Kosta Rikā ar nodomu viņu nogalināt un līdz ar to gāzt Nikaraguas valdību. Apmēram tādi paši apvainojumu tieķ vērsti arī pret Nikaraguu. Kosta Rikas prezidents Figueres uzsver, ka pagājušā gada jūlijā izdarītā mēģinājumā gāzt viņa valdību vainojama Nikaragua. Kosta Rikas sūtnis Vašingtonā izteicās, ka jau no laika gala Nikaragua esot bijusi miera traucētāja, bet ka pašreiz neesot ne mazāko šaubu, ka pēdējā gatavojoties Kosta Rikas invāzijai.

Nikaraguas valdība noteikti noraida visus Kosta Rikas apvainojumus. Prezidents Somoza paskaidro, ka kaimiņu apvainojumi sākušies vienīgi pēdējo iekšpolitikas neapskaužamā stāvokļa dēļ. „Figueras valdība," saka Somoza, „ir tādas korupcijas un starptautisku nepatikšanu varā, ka viņa vienīgā izeja ir mēģināt novadīt savas tautas domāšanu kādā citā virzienā."

NEMIERI ZIEMEĻAFRIKĀ

Pagājušā gada beigās, ticēdami franču solījumiem, ieročus nolika vairāk kā 2500 Tunisijas nacionālistu, kas izteica uzticību ministru prezidentam Mendesam-Frānsam un mēreni nacionālistiskai Tunisijas valdībai.

Bet tagad frančiem solītā uzticība atkal sāk lēnām zust. Sarunas Parīzē ievelkas garumā. Tunisijas nākotne ir vēl joprojām ļoti neskaidra. Tunisijas nacionālisti joprojām pieprasa pilnīgu neatkarību, brīdinot Franciju, ka ar mazāk viņi nesamierināsies.

Pagājušā gada beigu posmā franču armija Alžīrā uzsāka ofensīvu pret apmēram 3000 nemierniekiem mežonīgajos Auru kalnos. Kaut arī nemiernieku galvenie spēki ir padevušies, tikuši sagūstīti vai iznīcināti, zināma nacionālistu daļa vēl joprojām atrodas paslēpusies nepieejamākās kalnu vietās.

Relatīvs klusums pašreiz valda Marokā. Lielākā apmēra cīņas nav notikuša kopš pagājušā gada, kamēr vietējā rakstura slepkavības un dedzināšanas turpinās parastā gaitā.

PREZIDENTS ZIŅO KONGRESAM

Prezidents aicina abas partijas sadarboties. — Saimnieciskais stāvoklis valstī spīdošs. — Turpinās palīdzību draudzīgajām tautām

UZ KATRU AGRESIJAS MĒĢINĀJUMU ATBILDĒS

Vašingtonā. — Savu vēstījumu par valsts iekšējo un ārējo stāvokli prezidents Eizenhauers paziņoja Tautas vietnieku nama un Senāta apvienotā kopsēdē.

Šoreiz prezidentam nācās runāt Kongresā, kuŗā opozicijas partija ir vairākumā. Divas reizes savā runā viņš pasvītroja harmoniskas un ciešās sadarbības vēlamību starp republikāņu administrāciju un demokratu kontrolēto Kongresu.

„Pat mazāk draudīgā laikmetā," teica prezidents, „abu lielo partiju nesaskaņas valdību ietekmēja paralizējoši. To nedrīkst pielaist arī tagad. Mums jāvadās tikai ar tautas labklājības viedokli."

Eizenhauers paziņoja savu „miera programmu," norādot, ka sakarā ar lielajiem bruņošanās izdevumiem nodokļus šogad vēl nevarēs samazināt, bet ir cerība to panākt nākošā gadā.

Eizenhauers ir optimists: viņš tic iespējai nostiprināt starptautisko mieru konferenču ceļā. „Pagājušajā gadā," teica prezidents, „bija notikumi, kas dod mums tiesības cerēt uz tālāku miera nostiprināšanu, bet arī ticēt taisnības un brīvības uzvarai pasaulē."

Tālāk prezidents uzsvēra, ka Savienotās Valstis nedrīkst pārtraukt atbalstīt Apv. Nācijas, kur, tāpat kā līdz šim, centīsies panākt bruņošanās samazināšanu un atomenerģijas izlietošanu miermīlīgām vajadzībām.

SAIMNIECISKAIS STĀVOKLIS

„Valsts saimnieciskais stāvoklis, kas 1954. g. drusku pasliktinājies, bažas vairs nesagādā, un tāpēc nākotnē jāraugās paļāvīgi. Pag. gads pat izrādījies par vienu no labākajiem valsts finanču vēsturē. Pagājušā gada beigās darba alga rūpniecībā bijusi augstāka kā jebkad agrāk. Pilsoņu ienākumi, pēc nodokļu atskaitīšanas, bijuši rekorda augstumā. Turpmāko 10 gadu laikā viegli varot paplašināt ražošanu. Pašlaik tā sasniedz 360 miljardu dol., to nebūs grūti pacelt līdz 500 miljardiem."

VALSTS AIZSARDZIBA

Nav prātīgi, ja ražo viena veida ieročus. Jaunajā aizsardzības budžetā īpaša vieta būs ierādīta kara aviācijas nostiprināšanai un sevišķi graujošu ieroču ražošanai. Bez tam pastiprinās ASV territorijas aizsardzību: palielinās stratēģisko materiālu rezerves, pastiprinās karavīru rezerves, kā arī pagarinās obligāto kara dienesta likuma laiku.

STARPTAUTISKAIS MIERS

„Kaut gan miera izredzes pašlaik ir stipri uzlabojušās, tomēr komūnisma agresijas briesmas nav vēl garām. Tāpēc brīvajām tautām jāpatur augstā līmenī militārie spēki, jo tikai tad komūnisti sapratīs, ka katra agresija no viņu puses jau pašā sākumā cietīs neveiksmi. Ja komūnistu vadoņi aptvers, ka ASV atbilde uz viņu agresiju būs ātra un izšķirēja, ka mēs nekad neielaidīsimies uz to, lai maksātu par mieru ar savu godu, tad viņi neiedrošināsies riskēt ar avantūrām. Pagaidām spēlei nav rezultātu. Bet tas nenozīmē, ka jums vajadzētu censties sasniegt tikai vienu mērķi — nodrošināt un nostiprināt mieru."

SAIMNIECĪBA UN NODOKĻI

„Valsts saimniecībā un nodokļu politikā vispirms jāpagarina uz 1 gadu ārkārtējās akcīzes un nodevas akciju sabiedrībām. Valsts un federālām iestādēm jāturpina sadarbība ar privātām personām tirdzniecības un rūpniecības tālākai izveidošanai."

KOMUNISTU APKAROŠANA

Cīņā ar komūnistiem prezidents atzīmēja FBI un citu Tieslietu ministrijas iestāžu lielos panākumus. „Nākotnē," teica Eizenhauers, „mēs turpināsim ne mazāk intensīvu cīņu ar komūnistu graujošiem spēkiem valstī, bet arī aizsargāsim mūsu pilsoņu tiesības un privilēģijas."

STARPTAUTISKĀ TIRDZNIECĪBA

„Starptautiskā tirdzniecība tiks pastiprināta vēl vairāk; novērsīs šķēršļus kapitālu ieguldīšana ārzemēs; turpinās saimniecisko palīdzību draudzīgām tautām, kuŗas saviem spēkiem nav nodrošinājušas nostāties uz savām kājām."

TAUTAS VESELIBAS AIZSARDZIBA UN DARBS

„Valdība centīsies īstenot programmā paredzēto 35.000 dzīvojamo ēku celšanu. Sniegs federālu palīdzību medicīniskā stāvokļa uzlabošanai, pastiprinās patentlīdzekļu kontroli, kā arī atbalstīs jaunu skolu celšanu.

Minimālo darba algu paaugstinās no 75 uz 90c stundā, pieņems Tafta — Hartlija likuma labojumus ar noteikumu par darba devēju un ņēmēju parakstīšanos par nepiederību pie komūnistu partijas. Palielinās pasta un citu iestāžu ierēdņu, kā arī Senāta un Tautas vietnieku nama locekļu algas."

Havaju salas uzņems ASV sastāvā, kā pilntiesīgu valsti. Alaskas uzņešmanu pagaidām atliks, kamēr noskaidros dažus svarīgus jautājumus.

ANGLIJAS NOSTĀJA KĻŪST NOTEIKTĀKA

Londonā. — Anglijas valdība ar visnoteiktāko noraidīja Padomju Savienības priekšlikumu kopā ar pēdējo izplatīt komūnistiskās Ziemeļvietnamas apvainojumus pret Dienvidvietnamu, Franciju un ASV. Tā kā Anglija kopā ar Padomju Savienību ieņēma priekšsēža vietu Ženēvas konferencē, kad parakstīja Indoķīnas pamieru, tad Maskava nekaunas iedomāties, ka Anglija būtu gatava palīdzēt komūnistiem viņu melu izplatīšanā. Pēc Pad. Savienības ziņām spriežot, Francija, Sav. Valstis un Dienvidvietnama nepārtraukti pārkāpjot Ženēvas konferencē pieņemtos Indoķīnas pamiera noteikumus.

Ar Padomju Savienības palīdzību Ziemeļvietnama mēģina izsmiet Indoķīnas starptautisko padomdošanas komisiju, atņemot pēdējai jebkādu autoritāti. Tālāk Ziemeļvietnama apvaino dienvidniekus vairāku personu spīdzināšanā un nogalināšanā. Bez tam tiek protestēts pret Dienvidvietnamas uzņemšanu Manilā parakstītajā Dienvidaustrumāzijas aizsardzības sistēmā. Savienotajām Valstīm pārmet, ka prezidenta speciālsūtnis ģen. Kollins apmācot Dienvidvietnamas armiju.

Atsakoties izplatīt komūnistu apvainojumus, Anglija pierāda, ka viņu acīs komūnisti nu jau parādās mazliet skaidrākā gaismā. Otrkārt, atsakoties komentēt komūnistu apvainojumus, Anglija atturas no iejaukšanās Indoķīnas pamiera pārraudzības komisijas darbā.

SARUNĀM PEKINGĀ NAV PANĀKUMU

LAKONISKI HAMMERŠILDA ZIŅOJUMI

Pieču dienu laikā Pekingā Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram Hammeršildam vēl nav izdevies pieveikt komūnistu Ķīnas ministru prezidentuČu En Laju un panākt apcietināto amerikāņu lidotāju atbrīvošanu. Iespējams, ka Rietumu delegācija atstās komūnistu Ķīnu jau tuvāko dienu laikā. No Pekingas Hammeršilds paredzējis doties uz Honkongu un Tokio, lai pēc tam atgrieztos Savienotajās Valstīs

AN Ņujorkā. — Spriežot pēc AN ģenerālsekretāra skopās informācijas, kas katru dienu tiek saņemta no Pekingas, sabiedroto diplomāti secina, ka sarunas ar komūnistu Ķīnas valdības pārstāvjiem neveicas tā, kā Hammeršilds to bija cerējis. Nevienā no viņa ziņojumiem nav ne mazākā norādījuma, kaČu En Lajs būtu piekritis apcietināto amerikāņu lidotāju atbrīvošanai, nemaz nerunājot par tiem komūnistu Ķīnas gūstā esošiem Apvienoto Nāciju karavīriem, kas nav vēl atbrīvoti.

Tikpat skops kā Hammeršilds savos ziņojumos, ir arī komūnistu Ķīnas radio. Pagājušo trešdien Pekingā ieradās Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Hammeršilds, lai mēģinātu panākt amerikāņu lidotāju un pārējo Ķīnā aizturēto AN piederīgo atbrīvošanu. Trešdienas pēcpusdienā Hammeršilds iepazinās ar Ķīnas diplomātisko korpusu, pēc tam sekoja privātas pusdienas pie ministru prezidentaČu En Laja. Ceturtdien, piektdien un sestdien Hammeršilds un AN pārstāvji apspriedās arČu En Laju un citiem komūnistu Ķīnas pārstāvjiem. Sarunas ilga 3, un pat vairāk stundas. Pēc katras sarunu dienas tiek paziņots, ka sarunas turpinājušās, tiek paziņots sarunu ilgums un dalībnieku vārdi, bet vairāk — nekas.

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra uzdevums Pekingā nav nekāds vieglais. Viņam nav ne mazāko tiesību ar komūnistiem tirgoties. Vienīgi Vašingtona likusi Hammeršildam saprast, ka Sav. Valstu valdība būtu ar mieru apmainīt apcietinātos lidotājus pret Sav. Valstīs aizturētiem, bet ne apcietinātiem, 35 ķīniešu studentiem. Sav. Valstu valdība noteikti pretojas domai, ka amerikāņu lidotāji varētu tikt izlietoti komūnistu Ķīnas iemānīšanai Apvienotās Nācijās vai arī Savienoto Valstu politikas maiņai Formozā.

Kas tad notiktu, ja Hammeršilda misija Pekingā izrādītos neveiksmīga? (Un pašreiz liekas, ka tāda tā arī būs). Vispirms jau tas būtu nepatīkams trieciens tiklab paša Hammeršilda, kā arī visu Apvienoto Nāciju prestižam. Otrkārt, var sagaidīt, ka Apvienoto Nāciju neveiksme sacels lielu troksni Sav. Valstīs un ka tiks pieprasīta iespaidīgāku soļu spersana lidotāju atbrīvošanai. Līdz ar to paasināsies attieksmes Sav. Valstu un komūnistu Ķīnas, bet arī Sav. Valstu un tās sabiedroto starpā, jo brīvā pasaule par katru cenu grib izvairīties no naida ar komūnistu Ķīnu.

Pielaižot neticamo iespēju, ka sarunas varētu sekmēties, Hammeršilds atgriežtos kā personīgs uzvarētājs, Apvienoto Nāciju prestižs tiktu pacelts līdz Korejas kara sākuma dienu līmenim un komūnistu Ķīna, savu labo darbu padarījusi, varētu sākt stāvēt rindā uzņemšanai Apvienotās Nācijās. Vašingtona tam gan pretotos tāpat kā līdz šim, bet neķītu jābrīnās, ja daudzas brīvās pasaules galvaspilsētas būtu gatavas atvērt Apvienoto Nāciju durvis Ķīnas komūnistiem.

SMAGS UZBRUKUMS TAČENAS SALAI

Taipejā, Formozā, 10. I. Sarkanā Ķīna 7 ar pus stundas bombardējusi nacionālistu Tačenas salinu 200 jūdžu ziemeļos no Formozas. Šis bijis smagākais uzbrukums pieču gadu laikā Čangkaišeka territorijai.

Nacionālo ķīniešu ziņojums vēstī, ka salinai uzbrukts 34 reizes. No krievu ražotām lidmašīnām nomests apmēram 100 bumbu.

Jauna komūnistu kampaņa

Sekojot Maskavas vadlīnijai, lai pretotos Rietumvācijas apbruņošanai, komūnisti Kanadā sākšot jaunu kampaņu.

Par šo kompaņu ziņots komūnistu izdevumā National Affairs Monthly, 1954. g. decembŗa izdevumā, sekojošos vārdos:

„Mēs apsveicam Kanadas miera kongresa lēmumu, uzsākt 10 nedēļas ilgu kampaņu, lai aizkavētu Parīzes un Londonas līgumu ratifikāciju."

KĀ BIJA AGRĀK — KĀ TAGAD

Kādreiz bija laiki, kad Sav. Valstu papalstnieki tika respektēti visā pasaulē. Tad aiz tiem stāvēja ASV bruņotie spēki. Tā, piemēram, „bokseru" sacelšanās laikā, kad amerikāņu diplomāti atradās ielenkti Pekingā, Sav. Valstis pildīja savu pienākumu līdz galam, izceļot desantu Ķīnā un atbrīvojot ielenktos. Arī šodien nelegālā apcietinājumā komūnistu Ķīnas galvaspilsētā atrodas Sav. Valstu papalstnieki. Tikai šoreiz amerikāņu aizmugurē nestāv viņu militārā vareniba, bet gan kara baļļu un koeksistences saindēta diplomātija, kuŗas vārdā runādams kāds vientuļigs zviedrs bez jebkādām cerībām uz panākumiem, ar vārdiem vien mēģina iespēt kaut ko tādu, kas reālizējams vienīgi ar darbiem.

ASV vēl joprojām ir saujiņa vīru, kas domā, ka ieslodzīto amerikāņu atbrīvošanas veicināšanai Sav. Valstu kara flotei vajadzētu uzsākt komūnistu Ķīnas piekrastes blokādi. Bet šodien miermīlības smaidu smaidošai pasaulei šādas domas izklausās kā visbriesmīgākā ķecerība. Mūsdienu sadzīvošanas sacensībā, kad materiālisms noēdis katru ideālisma sakni, ir tendence izvairīties no visa, kas, kaut arī paščieņu saglabādams, ievaino šī materiālisma radīto labklājību. No konsekvencēm baidīdamās, brīvā pasaule atdeva komūnistiem pusi Korejas, tāpat puse aizgāja no Vietnamas (iespējams, ka aizies arī otra puse). No konsekvencēm baidīdamās Sav. Valstis liek saviem pilsoņiem smakt komūnistu Ķīnas cietumos, kaut gan viņu pienākums būtu darīt visu iespējamo šo pilsoņu atbrīvošanai. Ja Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs tiek uzskatīts par „visu iespējamo," tad var sacīt, ka brīvo cilvēku morāle ir sarukusi, radot pretēji paroporcionālu stāvokli modernās civilizācijas attīstībai. Tāda nevarība, ar kādu Sav. Valstis mēģina atrisināt šīs dienas politiskās un militārās problēmas, vēl nebija piedzīvota.

Vēsture rāda, ka pēdējo 150 gadu laikā 140 dažādos gadījumos Savienotās Valstis ir bijušas spiestas lietot militāru varu savu pilsoņu tiesību aizstāvēšanai. 140 reizes pēdējos 150 gados amerikāņu karaspēks ir bijis spiests pāriet kādas citas valsts robežu vai izcelt desantu kādā svešā zemē, lai atbrīvotu vai aizstāvētu savus pavalstniekus. Neviens no šiem starpgadījumiem nebija par iemeslu vispārēja kara sākšanai. Veselas kara flotes vienības ir tikušas sūtītas uz svešām zemēm viena vienīga amerikāņa atbrīvošanai. Veselas desantu flotes ir atradušās ceļā uz ārzemēm un izcēlušās malā, lai atbrīvotu vai arī aizstāvētu amerikāņu dzīvības. Bija laiks, kad Sav. Valstis izsūtīja uz Ķīnu 6000 vīru lielu armiju, lai atbrīvotu dažus Pekingā ielenktus amerikāņus.

Varbūt, ka tieši šī ekspedīcija Ķīnā, „bokseŗu" sacelšanās laikā, ir visspilgtāk iespiedusies amerikāņu atmiņā. Kā toreiz, tā tagad amerikāņi Pekingā atradās briesmās, bet toreiz Sav. Valstu valdība skatījās šīm briesmām tieši acīs. Kad 1900. gadā ķīnieši sāka slepkavot ārzemniekus, kad viss Sav. Valstu diplomātiskais personāls atradās ielenkts Pekingā, Sav. Valstis neapmierinājās tikai ar protestiem un oficiālām notām. Tad armijā bija tikai 65.000 vīru, un tomēr valdība nevienu mirkli nekavēdamās izsūtīja 15.000 karavīru lielu armiju uz tūkstošiem jūdžu tālo Ķīnu. 6000 no tiem sasniedza Ķīnu laikā un uzsāka cīņu ar skaitā daudz lielākām ķīniešu armijām.

Jāsaka gan, ka 1900. gadā Sav. Valstis nerīkojās vienas pašas, bet arī tagad taču ir Apvienotās Nācijas. Toreiz ķīniešu slepkavīgās tieksmes tika vērstas pret visiem eiropiešiem, no kuŗiem lielāks skāits tika nogalināti. Tad ķīniešu savaldīšanai un savējo atbrīvošanai uz Ķīnu armijas sūtīja sešas nācijas. Toreiz Sav. Valstis varēja būt uz sevi patiesi lepnas.

Jau vairākus gadus Ķīnā valdīja nemiers. 1900. gadā, tāpat kā tagad, naids un neuzticība pret Rietumiem bija liela. Gadu simteņiem ilgi izolētie ķīnieši nespēja pierast pie baltajiem velniem, kas mēģināja atdarināt atpalikušās Ķīnas durvis starptautiskai tirdzniecībai. Balto apkaŗošanai Ķīnā nodibinājās kāda slepena organizācija, kas svēti nosolījās padzīt visus ārzemniekus. Rietumi šos sazvērniekus iesauca par bokseŗiem, jo kaujas laikā viņi jocīgi mētājās rokām, tīcēdami, ka šādas kustības viņus pasargās no balto velņu lodēm. Bokseŗi sāka slepkavot misionārus un uzbruka ārzemniekiem, kur vien tas bija iespējams. Tas nebija naids tieši pret kādu noteiktu tautību, bet pret visu balto rasi. Pat diplomātiskais personāls, neskatoties uz Ķīnas valdības starptautisko pienākumu to apsargāt, drīzi vien nonāca nopietnās briesmās. 1900. gada 4. jūnijā bokseŗi ielenca Pekingu. Dzelzceļsatiksme tika pārtraukta, telegrafa vadi pārgriezti. Jau pastāvēja iespēja, ka visi Rietumu diplomāti kritīs atriebīgajās ķīniešu bokseŗu rokās. Tikai tad, kad viss jau likās zaudēts, Savienoto Valstu sūtnis Pekingā pieprasīja palīdzību no Vašingtonas. Savienoto Valstu valdības atbilde bija ātra un nešaubīga. Sav. Valstu ārlietu ministrs Heijs nekavējoties paziņoja Ķīnas valdībai, ka Savienotās Valstis aizstāvēs savu pilsoņu dzīvības un mantu. Ja amerikāņi tiks kaut kādā veidā aizkarti, tad uzbrucējiem par to būs dārgi jāsamaksā. Prezidents Mekkinlejs vārdus pierādīja darbiem. No Filipīnu salām uz Ķīnu nekavējoties devās Sav. Valstu armijas vienības. Papildspēki tika izsūtīti no Sanfrancisko. Līdzīgi amerikāņiem rīkojās arī Krievijas, Anglijas, Francijas, Japānas un Vācijas valdības.

Kad pēc cīņām galvaspilsēta atradās starptautiskās armijas rokās, no Pekingā ielenktajiem rietumniekiem 65 bija nogalināti, 135 ievainoti un 7 bērni mira no slimībām. Kauju laikā amerikāņu karavīru starpā bija 115 kritušu un lielāks skaits ievainotu. Tāda toreiz bija cena, kādu amerikāņi maksāja, aizstāvot savus pilsoņus Ķīnā!

Bet kā jau sākumā minēts, Ķīna nebija vienīgā vieta, kur amerikāņi cīnījās par savu pavalstnieku tiesībām.

1864. gadā amerikāņu karavīri devās uz Japānu, lai aizsargātu Savienoto Valstu vēstnieka dzīvību. 1871. gadā Sav. Valstu kara flote iznīcināja piecus korejiešu cietokšņus, kā atmaksu par Korejas atkārtotiem uzbrukumiem amerikāņu kuģniecībai.

1914. gadā Sav. Valstu kara flote ieņēma Verakruzu, Meksikā pēc tam, kad meksikāņi bija apcietinājuši vairākus amerikāņu jūrniekus. 1916. gadā amerikāņu armija ģen. Peršinga vadībā pārgāja Meksikas robežu, lai pārmācītu Pančo Villas bandītu spēkus. 1918. gadā amerikāņu karavīri tika sūtīti uz Krieviju boļševiku revolūcijas laikā. Tie ir tikai daži piemēri, bet arī ar tiem pilnīgi pietiek, lai redzētu, ka laiki ir mainījušies.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

LATVIEŠU STĀJA SVEŠUMĀ

A. VILKS

Kad pirms septiņiem gadiem sākās latviešu aizceļošana no Vācijas, kas iezīmēja jaunu trimdas posmu svešumā, latviešu pārstāvības vēlmē rakstnieks Vilis Lesiņš sarakstīja Ceļa maizi aizbraucējiem — nelielu formāta viņetēm rotātu dziļi patriotisku tekstu par latviešu stāju svešumā, tajā ietverot visu, kas būtu obligāti pildāms, lai svešumā patvērties latvietis sevi saglabātu un apliecinātu tēvzemes mīlestību, kādā vidē tas arī nonāktu. Šķiroties no Eiropas, daudziem sirds sūrstēja par to, kas viņus sagaida Jaunās pasaules krastā, un pavisam maz bija to, kas pārbrauca okeana ūdeņus ar labas izdošanās ilūzijām. Tlešī šai pārdomu un zīlējumu laikā ar degsmi un atgūstamās brīvības alkām sirdī daudzi tvēra Lesiņa ceļa maizi, lai tajā stiprinātos apņēmībā ciņīties par zaudēto brīvību un atgriezties tai līdzi, kuru pats Dievs mums izredzējis.

Kopš šī laika pagājuši vairāki gadi, kuros radušās zīmes, kas dod leganstu pārbaudīt sirds stiprumu stājā, dzimtenes un tautas mīlestībā. Vai mēs varam vairs liecināt, ka visu, ko esam pārveduši pāri jūrām, esam arī paturējuši un pie tā turamies ik galtā, ik rīcībā? Vai mūsu stāja svešumā nav jau manāmi iedragāta un vai svešniecība neprasa arvien jaunus upurus? Skiet, ka rakstnieka Vija Lesiņa dotā ceļa maize daudzos gadījumos lemesta papīra tvertnēs. Kā lai nosauc to tautieti, kas pārliedams svešā pavalstniecībā, mainījis ne tikai savu uzvārdu, bet arī vārdu, tā pilnīgi izdzēsdams alz sevis latvieša pēdas? Ir taču arī daudzu citu tautību piederīgo, kas pārgājuši svešas valsts pavalstniecībā, bet paturējuši vismaz savas dzimtas vārdu. Bet tas nav vēl viss. Kā lai kvalificē rīcību, kad svinību gadījumā kāds izvairās dziedāt Latvijas himnu?.

Plīsekanības un mazvērtības iedragāti kļūst arī citi momenti un izdarības, kas dzimtenes apstākļos cēla patriotisko sajūtu, kas vissvarīgāka tieši jaunajai paaudzei. Vai mūsu jaunatne daudz ko zina un var uzzināt par vēsturiskājiem notikumiem, kuŗu autori bijuši latviešu karaviŗi, ja šo notikumu atceres gadījumos izvairāmies aicināt cīņu dalībniekus, kas visdzīvāk spēj uzburt sava laika lielumu un vienreizību? Ir gluži nepareizi klāstīt svētku runā burtisku izvilkumu no Latvijas vēstures, ja turpat netāļu atrodas vēl dzīvs notikumu dalībnieks. Un vēl jaunāki ir gadījumi, ja tenciņām varoņus, bet vēlāk ar to pašu muti papirgājamies par viņu brūcēm... Pie tam šie runātāji neapjēdz, ka viņu solis smagi iedragā latvieša stāju svešumā.

Sākdami ieslīgt svešuma vidē, mēs daudzos gadījumos esam pieŗādījuši savu nacionālo nespēku un nespēju, izvairoties uzsvērt, ka esam latviskās stājas apliecinātāji, kas nav nākuši meklēt svešumā dzīves labumus un ērtības, bet, kallo dzīvību glābdami, te ieradušies ar cerību pilnām sirdīm saglabāt sevi kā tautu, kas vienmēr mīlēs savu dzimteni Latviju un nekad neatteiksies turp doties, kad notikumu risinājumā šāda iespēja pavērsies. Jau daudzi baidās runāt, un uzsvērt, kas mēs esam. Citādi nevar izskaidrot tā latviešu draudzes gana rīcību, kad viņš, aizlūdzot par mūsu Archibīskapu, amerikāņu garīdznieku klātienē runā par baznīcas galvu, baidoties piesaukt vārdu „archibīskaps."

Ko redzēsim savā latviskajā stājā vēl pēc pieci vai vairāk gadiem? Vai visas mūsu valsts izcilās dienas nebūs pārvērtušās kādā bālā miglājā? Vai veikumi nebūs pārvērtušies pelnos, ko uz visām pusēm iznesā svešuma vēji? Un vai nealzmirstamajā 14. jūnija dienā mēs varēsim sadabūt klausītājus kaut cik apmierinošā skaitā, neizziņojot, ka atceres aktam sekos deja pie labas mūzikas un atspirdzinātājiem dzērieniem?

JAUNS LATVIEŠU ĀRSTS BOSTONĀ

Pazīstamais iekšķīgo slimību speciālists Dr. Voldemārs Jansons ieguvis prakses tiesības ASV. Latvijas universitāti „loti sekmīgi" beidzis 1936. g., pēc kam speciālizējies iekšķīgās slimībās. Praktizējis Liepājā, Jelgavā un Rēzeknē. Sākumā strādājis par asistentu Liepājas kara slimnīcās iekšķīgā nodaļā, vēlāk ir iekšķīgo slimību nodaļas vadītājs Jelgavas kara slimnīcā, bet kopš 1942. g. iekšķīgo slimību nodaļas vadītājs Rēzeknes apriņķa slimnīcā. Trimdā Vācijā strādāja kā iekšķīgo slimību nodaļas vadītājs Gincburgas UNRRA un IRO slimnīcā Bavārijā.

Pazīstams arī kā administrātors. Bijis LU medicīnas fakultātes studentu biedrības priekšnieks, Latvijas ārstu biedrības Jelgavas nod. sekretārs, Tuberkulozes apkaŗošanas apgabala vadītājs u. c. Otrā pasaules karā bija pulka vecākais ārsts un divizijas lazarestes pr-ks latviešu legionā. IRO uzdevumā 1948. g. noorganizē medicīnas daļu 5. apgabala emigrācijas centrā un darbojas tās vadībā līdz pēdējā likvidācijai, kad 1951. g. beigās iecelo Masačuzetas valsts, kur sākumā strādā Fičburgas slimnīcā. Kopš 1952. gada dzīvo Bostonā, tur strādādams savā speciālitātē kā iekšķīgo slimību ārsts vietējā Veterānu Hospitālī. **Valt. Zirnītis**

MAN UN TEV — MUMS JĀTURAS KOPĀ

VELTĪJUMS DAUGAVAS VANAGIEM

Es esmu Latviešu biedrības biedrs — tu esi Daugavas Vanags — mēs esam latvieši.

Es esmu katoļticīgs, tu esi luterānis — bet mēs esam latvieši.

Es esmu konservātīvs, tu esi progresists — bet neaizmirsti, ka mēs esam latvieši.

Tātad, kā tev, tā man — mums jāturas kopā, jo abi esam elpojuši mūsu dzimtenes gaisu un minuši vienas tekas.

Ziemassvētki pagājuši, Lielā Miera vēsts izskanējusi. Jaunā gada zvani iezvanījuši 1955. gadu, un mēs atkal stāvam it kā pie tukša apbūves gabala, kur būs jāpaceļas jaunajai Sadzīves ēkai. Mūsu rokās ir lāpsta, ko rakt pamatus, un mūsu priekšā stāv neaprakstīta, pelēka granīta plāksne, uz kuŗas mums jāraksta kaut kas tāds, kas piešķirtu šai jaunajai celtnei tādu veidu un nozīmi, ka esot tanī, varētu teikt: „Jā, tiešām, tāds nams ir ko vērts, tādā prieks dzīvot."

Daudz rakstu, skaistu vārdu, daudz lūgšanu veltīts mūsu Sadzīves ēkai, daudz cerību likts tās pamatā, bet katra nodzīvota gada beigās, to visu rezumējot, mums skumji jānoliec galva. „Kādēļ?" jūs jautāsit. „Tādēļ, ka mūsu vidū vēl joprojām ir daudz „ķirmju", kas sagrauž nama koka daļas jau priekšlaicīgi, tā sagraujot celēju labās cerības.

Kā dzīvnieku valstī, tāpat arī starp cilvēkiem, vienmēr būs šī ķirmju suga, kas šķiet neiznīcināma.

Ja streikotājas Forda fabrikas strādnieku sievas sapulcējušās pēc bēdīgiem Ziemassvētkiem, lai mēģinātu ko darīt, ka vismaz Jaunais gads nebūtu tik bezcerīgs, iesāka savu sanāksmi ar garīgu dziesmu, tad „ķirmju sievas" gādāja par to, lai atskanētu starpsaucieni un kāju dauzīšana. Dziedot „viņu" dziesmu, visi stāvēja klusu, jo lūk — pretējai pusei tamlīdzīga rīcība nebija pa spēkam.

Nepatīkamākais visā šai lietā ir tas, ka mēs nekad nevaram zināt, kur šis „ķirmis" slēpjas. Viņš sēž jums blakus, svēti nopietnu seju baznīcā, aizrautīgi vicina sarkan-balt-sarkano karogu Apspiesto nāciju demonstrācijās, sēžas pie „zaļa galda", lai lemtu par mūsu trimdas dzīves pienākumiem, teic patriotiskas runas jaunatnei, nepārtraukti sizdams sev pie krūtīm: „Es, es tik' esmu īsts latvietis!" Īstenībā viņš kā ķirmis ielīdis pat jūsu domās, pārgraužot draudzības saites starp vistuvākajiem draugiem, sagraujot katru kārtību un disciplīnu organizācijās, vēršot vienu pret otru draudzes un baznīcas, jo tas lūk ir viņa īstais uzdevums, grauzt un sagraut.

Tas viņam pavisam viegli izdarāms, jo pretējā puse šādos gadījumos ir satraukta, viegli zaudē spēju domāt vai kritizēt. Draugs draugam sāk meklēt vainas un „netīru rīcību" tur, kur **normāli** tas nevienam nenāktu prātā, bet „ķirmis" savu uzbrukuma plānu smalki izstrādājis, **viņš izmeklējis vismīkstākās koka daļas, lai tur sāktu grauzt.**

Mums gan bieži daudz kas liekas savāds un neloģisks, bet mēs kautrējamies to teikt, jo visu pārējo sejas rāda pretējo — dziļu apmierinātību un pašapziņu: „Nu taču mēs reiz „iztīrīsim" mājas no visiem „krāpniekiem", bet „ķirmis" sēž jums blakus, apmierināts smaida un piekritīgi pamāj galvu.

Man un tev — mums Jaunajā gadā jāpatur skaidra galva un gaišs skats.

Man un tev — mums cieši jātur mūsu draudzības saites kopā.

Man un tev — mums jāstrādā un jādomā kā īstiem latviešiem, tad nekāds „kirmis" nespēs sagraut mūsu jauno, 1955. gada Sadzīves ēku, ja

mēs stāsimies pretī tam visi kā viens."

Tonija Krūka.

DZIMTENES ALCĒJS AIZSAULĒ

Šais svētkos zemei nebij baltuma, bet līpināja rudenīgi lietainas dienas, kad Vankuveras sabiedrību pārsteidza sēru vēsts: miris cienījamais garīdznieks Henrijs Alberts Berlis. Ikvienam latvietim viņa gaišā personība paliks labā atmiņā.

Vietējie laikraksti ievietojuši nekrologus par pazīstamā garīdznieka nāvi, pastāstot, ka tas dzimis Latvijā, bet meklējot vairāk laimes un brīvības, jo tai laikā Baltijas zemēs valdīja cariskās Krievijas dūre, A. Berlis, kā jauns cīnītājs par labākiem apstākļiem, 1902. g. izceļojis uz Angliju. Šīvi strādājot un mācoties, jaunais censonis nepaliek pusceļā, bet pēc kāda laika no Anglijas izceļo uz Kanadu, kur turpina izglītību un 1909. g. Toronto beidz garīgo institūtu. Strādājis Izglītības ministrijā un vairākās presbiteriāņu baznīcās. Kādu laiku vadījis draudzi Nujorkā, bet 1945. g. pārcēlies uz dzīvi Vankuverā, kur nepārtraukti strādāja Ziemeļvankuveras presbiteriāņu draudzē un 1951. g. aizgāja pensijā, tomēr arvienu vēl vadīja dievkalpojumus dažādās baznīcās, A Berlis bija loti iemīļots kā garīdznieks un loti humāns cilvēks; līdz pat nāvei bija možu garu, vienmēr rosinot jaunas idejas.

Kaut dzīve svešā zemē prasa visu laiku un pūles, sevišķi sākuma cīņas gados, tacu sakari ar dzimteni nepārtrūka, jo tur palika daudz mīļu piederīgo.

Mācītājs A. Berlis dzimis jelgavnieks un iesvētīts Jelgavas Trīsvienības baznīcā.

Kāds stūrītis viņa dzīvoklī runā par klusajām dzimtenes ilgām: plauktiņš ar Dainu sējumiem, Latvijas valsts karogs blakus Francijas un Kanadas karogiem un uzraksts: Dievs, svētī Latviju!

Nāve pienāca pēkšņi — trešdienā mūsu sirmais draugs tika ievietots pilsētas slimnīcā ar smagu nieru saindēšanos un sestdien, agrā Ziemassvētku rītā, nenākot pie samaņas, miris.

Nelaikis pagājušā vasarā ilgāku laiku slimoja. Pēc atgriešanās no slimnīcas viņš redzami atspirga, ik svētdienas atkal apkalpojot draudzes. Bet visas viņa valodas un domas bija pievērstas dzimtenei. Savā slimības laikā slimnīcā A. Berlis pie sevis vakara stundās lūdza māc. K. Avotiņu, kuŗa roku turot, kopīgā lūgšanā, tas teicās esam vienots ar dzimteni.

Notikuma pārsteigta un satraukta, un pa daļai svētku laikā slēgto iestāžu dēļ Berļa kundze nav paspējusi bēdu vēsti pavēstīt ne radiem, ne draugiem, un vankuverieši par cienījamā garīdznieka nāvi dabūja zināt tikai pēc svētkiem no laikrakstiem, kad viņš 28. dec. jau bija apglabāts.

Pēc nelaika skumst atraitne un trīs dēli: Rūdolfs — mācītājs Montreālā, Normans Iekšlietu ministrijā Otavā un Duglas, advokāts Toronto.

DAUGAVAS VANAGI

DV MANITOBAS NODAĻAS GADA SAPULCE

19. decembrī, 1954. gadā DV Manitobas nodaļa atskātījās uz savu darbību šajā gadā un izvēlēja sev valdi 1955. darbības gadam.

Nodaļas darbība, neskatoties uz nelielo biedru skaitu — 42 biedri — ir bijusi loti sekmīga kā āprūpes, tā sabiedriskā darbā. Nodaļas paredzētais budžets ir izpildīts ar uzviju, un ieņēmumi visos posteņos pārsniedz paredzētos, dodot gada beigās nodaļas kasē paprāvu atlikumu. 1954. gadā ieņemti $1.153.26, izdoti $983. 13. No šīs summas tieši aprūpei ir nodoti $357.64.

Nodaļa pagājušā gadā zaudēja divi biedrus, kas abi miruši traģiskā nāvē.

Atzīstot valdes un revīzijas komisijas locekļu nopelnus nodaļas vadīšanā, sapulce, pārvēlot minētos vadības organus, tajos ievēlēja līdzšinējās personas, un valdē ieiet: līdzšinējais nodaļas pr-ks T. Minkēvics un valdes locekļi Taškāns, Smoļinskis, Preimanis un Traščenko, bet revīzijas komisijā. — Jandavs. J. Staudžs un Ēvele.

Sapulce noritēja lielā vienprātībā un saskaņā, tā apliecinot, ka Manitobas nodaļas biedrus vieno organizācijas lielie un skaidrie mērķi un griba strādāt, lai šos mērķus sasniegtu. Nodaļa ir pateicīga Vinipegas latviešu sabiedrībai par sniegto atbalstu tās darbā un cer, ka šis atbalsts neizpaliks arī tekošā gadā. **V. B.**

PATEICIBA PAR ZIEDOJUMU

DV Hamiltonas nod. saņēmusi pateicības vēstules no Vācijas. Uz Ziemassvētkiem nod. nosūtīja Līnai Lasmanei un Annai Cīrulei Vācijā, Virchugā, $30 katrai.

Pateicoties par sūtījumu, Līna Lasmane raksta: „Izsaku savu bērnu un savā vārdā sirsnīgāko pateicību DV Hamiltonas nodaļai par sūtīto naudu. 1954. gads mums bija loti grūts. Visgrūtākais bija tas posms, kad pati biju 7 nedēļas slimnīcā, kur pārcietu operāciju. Bērni pa to laiku bija nodoti vācu patversmē, kur tie bija tik loti novārguši, ka vēl tagad visu laiku slimo. Visvairāk rūpju sagādā mana puisīša slimošana, kas jau divus mēnešus gul uz gultas ar paaugstinātu temperātūru.

Vēlam visai DV Hamiltonas nodaļas saimei priecīgus Ziemassvētkus un laimīgu jauno gadu, veselību un nepagurt savā darbā!"

Anna Cīrule pateicībā raksta: „Es ar meitiņu Skaidrīti jo sirsnīgi pateicamies par sūtījumu visai DV Hamiltonas nodaļai un mīļajiem labvēļiem, kas mūs ir atcerējušies svētkos. No sirds novēlam mūsu labvēļiem priecīgus Ziemassvētkus un veselību jaunajā gadā."

ZIEDOJUMI

DV Kanadas valdei iemaksātie ziedojumi:

$5.00 R. Zirnis, $5.00 H. Roze, $2 E. un N. Kajaks, $5.00 V. Aniņš, $10 T. Goba.

$400 DV Londonas nodaļas iemaksātie ziedojumi sakarā ar Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju;

$16.00 J. Kleķeris — 1 st. algas ziedojums; 50c DV Toronto nod. iemaks. ziedojums velas mašīnas iegādei Bērzainē, $2.00 DV Toronto nod. iemaks. ziedojumi aprūpei,

$813.52 DV Toronto nod. iemaksātie ziedojumi Ziemassvētku ārtavas akcijas ietvaros; $60.00 DV Kibčeneras — Vaterlo nodaļas ziedojums trūkumcietējiem Eiropā Ziemassvētkos; $5.00 I. Pērkons, $5.00 L. un J. Liepiņš, $5.00 J. Ierasts.

$105.50 DV Bramptonas nodaļas iemaksātie ziedojumi, kuŗus ziedojuši: $10.00 J. Ronis, $6.00 E. Plūdums, $2.50 J. Ujuks, $1.00 L. Ezītis, $1.00 E. Ramanis, $2.00 A. Reinbergs, $6.00 A. Novikovs, $1.00 P. Upenieks, $2.00 P. Sokolovskis, $1. K. Dārznieks, $2.00 E. Ronis, $2.00 P. Meiers, $1.00 A. Ozols, $1.00 P. Donorovičs, $1.00 A. Vanags, $1.00 P. Balodis, $3.00 E. Reinbergs, $5 A. Zeibots, $2.00 E. Ķīpa, $1.00 J. Lūsis, $2.00 K. Vanags, $2.00 J. Dainis, $1.00 K. Vaļuks, $1.00 J. Siks, $1.V. Martinsons, $1 M. Grimba, $1 A. Zariņš, $1 V. Bricis, $2 K. Press, $1.00 J. Avotiņš, $1.00 V. Seržants, $1.00 L. Kromanis, $1.00 A. Eņģelis, $1.00 M. Vecmanis, $1.00 J. Vārpa, $1.00 J. Kodors, $1.00 J. Dindzāns, $1.00 R. Noritis, $2.00 A. Kudrašovs, $5.00 J. Verlis, $5.00 A. Andersons, $2.00 E. Lazda, $12.00 J. Grodnis, $1.00 A. Dārziņš, $1.00 A. Zeltiņš, $2.00 A. Kauliņš, $1.00 E. Emsiņš, $20.00 DV St. Katarinas nodaļas ziedojums.

Izsakām visiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem par aprūpējamo tautiešu un invalidu iepriecināšanu Ziemassvētkos sirsnīgu Daugavas Vanagu paldies.

DV Kanadas valde

KANADĀ

TORONTO

● Latviešu sestdienas skolas pirmais pusgads tuvojas noslēgumam. Janvāra pēdējā sestdienā skolēni saņems apliecības. Skolā, ieskaitot Vestonas nodaļu, mācās 250 skolēnu un darbojas 10 skolotāju. Ticības mācības māca mācītāji A. Čops un A. Briedis.

2. janvārī notika sestdienas skolas eglītes vakars, kas bija pulcējis loti daudz apmeklētāju. Lielu prieku sagādāja Ziemsvētku vecis, kas ieradās ar milzīgu grāmatu padusē ar virsrakstu; Nerātno un rāto bērnu saraksts. Uzveda tautas pasakas Trīs brāļi dramatizējumu, aktieŗi bija paši skolēni, režisore skolotāja Austra Mārtinsone.

Svētbrīdi vadīja mācītājs A. Čops. Vakars deva skolai arī labu atlikumu — 200 dolaru.

● Toronto latviešu baptistu draudzes gada sapulce paredzēta 30. janvārī, mēneša pēdējā svētdienā. Sapulcē sniegs darbības un kases pārskatu un nospraudīs vadlīnijas darbībai jaunajā gadā. Paredzēta arī jaunās padomes vēlēšanas.

● 14. janvārī TLB Inženieŗu un tehniķu kopa plkst. 7.30 TLB telpās, 198 Osler St. sasauc pilnu biedru sapulci, kuŗā sniegs darbības pārskatu par aizvadīto darba gadu un ievēlēs jauno valdi. Izrādīs arī trīs krāsu filmas par Kitimatas spēkstacijas projektu.

● Toronto latviešu katoļu draudzes pilnsapulce notiks 1955. g. 16. janvārī, plkst. 15.00 sv. Mikeļa katedrāles draudzes zālē ar sekojošu darba kārtību:

1. Sapulces vadības vēlēšanas. 2. Draudzes komitejas ziņojums. 3. Jaunās draudzes komitejas vēlēšanas. 4. Dāmu komitejas vēlēšanas. 5. Būves fonda noteikumu pieņemšana. 6. Dažādi jautājumi un ieroSinājumi.

● Latviešu Baptistu mēnešrakstu Kristīgā balss turpmāk iespiedīs Toronto — Daina Press spiestuvē. Līdzšinējais redaktors A. Klaupiks darba pārslogojuma dēļ no redaktora pienākumiem atteicās. Turpmāk redakciju uzņemas Toronto latviešu baptistu draudzes mācītājs R. Ekšteins. Pirmais žurnāla dubultnumurs iznāks janvāra beigās. Savā laikā dzimtenē baptisti regulāri izdeva mēnešrakstu Kristīgā balss, kā ģimenes žurnālu, „Rita starus" jaunatnei, to rediģēja R. Ekšteins, un bērnu nedēļas žurnālu Svētdienas skolnieks. Trimdā Kristīgā balss izdošanu atjaunoja mācītājs A. Klaupiks un to izsūta pa visu pasauli, kur vien ir latviešu baptisti. Visvairāk eksemplāru paliek ASV un Brazilijā, bet daudzi ceļo arī uz Eiropu, Āfriku, Jaunzēlandi, Austrāliju u. c. Jaunais redaktors iecerējis mēnešrakstu izveidot tā, lai tas apvienotu arī tās nozares, kas bija Rita staros un Svētdienas skolniekā.

● Paredzēts, februāra beigās Toronto baptistu mācītaja Lamberta apciemojums no Cikāgas. Viesis demonstrēs arī gaismas bildes un stāstīs par savu darbību Zviedrijā un Savienotajās Valstīs. Māc. Lamberts ir viens no tiem, kas loti pūlējās apturēt latviešu karaviŗu izdošanu Padomju Savienībai.

● 1. ev.-lut. draudzē svētku laikā mācītājs A. Čops salaulāja Ernestu Reinholdu ar Liliju Mucenieci un Viktoru Grīnfeldu ar Hedvigu Glasu; kristīja Dzintru Silviju Krēsliņu, Vilu un Veltas meitiņu, Māri Robertu Paulēnu, Roberta un Ausmas dēliņu, Glenu Brjūsu Lesiņu, Alfrēda un Hellas dēliņu, Ilzi Dainu Gursku, Alfrēda un Annas meitiņu, Modri Leonu Gaberu, Līgoņa un Dzidras dēlu, Ritu Laimu Koķi un Jāni Albertu Koķi, Vitauta un Elviras bērniņus.

● Lietuviešu jūras skautu labvēļi 15. janvārī, plkst. 20 lietuviešu nama telpās (Dundas un Ossingtonas ielu krustojumā) rīko Neptūna balli.

Programmu kuplinās Klīvlendas vīriešu dubultkvartets. Būs arī loterija, kur starp citiem laimestiem varēs iegūt arī dienas ceļojumu ar jachtu. Laba deju mūzika. Lietuvieši uz šo sarīkojumu laipni ielūdz arī visus latviešus. **S.**

HAMILTONĀ

● Sestdien, 15. janvārī, plkst. 7.00 vakarā Hamiltonā Dalewood skolas zālē DV Hamiltonas nod. Drāmatiskais ansamblis uzvedīs Alberta Galiņa 3 cēlienu drāmu Drupas. Šis būs lugas pirmuzvedums, uz kuŗu apsolījies ierasties arī pats autors no ASV. Luga interesanta ar to, ka tēlotie notikumi un problēmas risināsies tad, kad būsim atgriezušies brīvajā Latvijā.

Režiju vada Lidija Lapsa, dekorātors šoreiz Kārlis Bērziņš no Toronto — lielā tirdzniecības nama Eatons dekorātors. Apgaismotāji E. Brīvkalns un G. Sīlis, administrātors Ēriks Mauriņš. Ieeja uz izrādi $1.25. Bērniem brīva.

Dalewood skola sasniedzama ērtī no pilsētas centra, braucot vai nu ar Main West vai West Hamilton autobusiem. **J. G.**

MONTREĀLĀ

● Māc. H. Kušils 31. decembrī salaulājis inž. Viktoru Strautmani ar Birutu Liepiņu.

● MLPB 7. gadu darbības atceres svētku sarīkojums ar Strēlnieku dienas piemiņas brīdi notiks sestdien, 15. janvārī, 400 Sherbrooke St. W. Sākums plkst. 7.00 vakarā. Strēlnieku gaitu atmiņu stāstījumu teiks plkv. R. Veckalniņš. Sekos saviesīga dzīve ar deju.

● MLPB-bas un DV nodaļas rīkotā masku balle notiks sestdien, 5. februārī, 400 Sherbrooke St., W.

JAUNKANADIEŠU ADVOKĀTI VEIDO PAŠI SAVU ORGANIZĀCIJU

Vairāku Eiropas zemju advokāti, kas apmetušies uz dzīvi Kanadā, apvienojušies, lai noorganizētu Starptautisko advokātu organizāciju Kanadā.

Ja profesionāli-advokāti, ārsti, zobārsti, inženieŗi u.c.—nonāk šai zemē, tiem bieži jāsaduras ar lielām grūtībām, kas saistās ar iekļaušanos šīs zemes dzīvē. Vispirms jau tāpēc vien, ka Kanadai pašai ir savi likumi un noteikumi, kas nosaka arodtiesību piešķiršanu dažādu profesiju laudīm. Pat visai veiksmīgs un pilnvērtīgs profesionāls eiropietis nevar uz reizi uzsākt savu praksi, tikko tas ir ieradies šai zemē, jo prakses tiesību iegūšana nereti prasa, lai viņš atgrieztos uz zināmu laiku skolā un atjaunotu un papildinātu savas zināšanas.

Šo iemeslu dēļ vairākiem iecelotājiem nācies atzīt, ka tiem jāuzņemas mazāk kvalificēti darbi, nekā viņi bija gaidījuši. Vairākos gadījumos tas rada zināmas grūtības, kaut gan tām ir pārejošs raksturs, līdz rodas iespēja iekļauties jaunajā dzīvē.

Starptautiskā advokātu organizācija, kuŗas priekšgalā nostājies Jans Aleksandrovičs—advokāts, kas Kanadā iecelojis no Polijas un tagad dzīvo Toronto, ir dibināta, lai sasaistītu Eiropas advokātus vienā kopīgu interešu organizācijā un palīdzētu saviem kollēgām atrast piemērotu darbu Kanadā.

Bez Aleksandroviča, kas ir minētās organizācijas prezidents, pārējie vispārīgās padomes locekļi ir: J. Palis (Lietava)—viceprezidents, un Dr. J. Hornungs (Austrija) ar L. Fabriciusu (Krievija) — sekretāri. Valde darbojas šādā sastāvā: Dr. J. Glaugs (Jugoslavija) — priekšsēdis; Dr. J. Pelechs (Ukraina) — viceprieksšēdis; Dr. E. Sahaneks (Čechoslovakija) — sekretārs; Dr. S. Poezell (Ungārija) — mantzinis, un Dr. J. K. Michalskis (Polija), kas pārzinās profesionālās un kultūrālās attiecksmes.

Advokātu organizācijas galvenā mītne atrodas 598-a Bloor Street West, Toronto, telefons — MELrose 3327.

Organizācija solās palīdzēt Kanadā dzīvojošiem, kas vēlētos celt sūdzības par zaudētiem īpašumiem, laupītu brīvību, radinieku zaudētām dzīvībām, vai sabojātu veselību u.t.t.

Pēc Aleksandroviča izteicieniem, organizācija cer kļūt „par dažādu nacionālo grupu intellektuāļu starptautiskās saprašanās centru ne tikai tiesību laukā vien, bet arī tur, kur rodas sociālas, kultūrālas, saimnieciskas un politiskas problēmas."

„Nelaimīgā kārtā daudziem no tiem nākas dzīvot visai grūtos apstākļos, un ja tos būtu iespējams piemēroti iesaistīt darbā, tie varētu kļūt par savas izraudzītās dzimtenes — Kanadas lielu, aktīvu spēku pēdējās tālākā attīstībā."

Organizācija, izmantojot plašo Eiropas likumu zināšanu, grib palīdzēt jaunkanadiešiem, kam rodas problēmas, kas saistītas ar tiesliētām viņu dzimtā zemē. **CS**

Sarīkojumu kalendārs Toronto

14. janvārī Mednieku un makšķernieku kluba Zaķu balle, 62 Claremont St.

16. janvārī sv. Andreja b-cas zālē komponista T. Ķeniņa klavieŗu studijas 5. audzēkņu vakars.

21. janvārī, pl. 8 vakarā Kolumbus zālē Preses balle.

30. janvārī TLN Teātris uzvedīs 3 viencēlienu lugas par labu TLT augstskolai.

12. februārī Ludmilas Sepes koncerts, Central Technical School telpās.

19 februārī Amerikas latviešu teātŗa ceļojošā ansambļa viesizrāde V. Kārkliņa Indīgā ēfeja, Central Highschool of Commerce zālē.

25. februārī Latviešu un igauņu YMCAs sportistu balle, Kolumbus zālē.

GENERĀLKONSULS Mr. R, N. BRYSON

Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS VILIS TOMSONS

5210 VICTORIA AVE, APT. 16
Tel. AT 7798, MONTREAL, P. Q.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PĀRDOMĀM PAR LATVISKUMU

Mežā zāģi vilkdams un pa reizei satiekoties ar tautiešiem, domāju, cik maz vairs var redzēt „latvisku seju." Ar katru zāģa vilcienu ausīs vien skan — kungs, kundze, kungs, kundze... Kur palicis tas latvietis, kam svešs bija šis vārds, kas lepns pats un lepns par savu tautu, lauza ceļu dzimtenes gaišākai nākotnei? Vai dzīšanās pēc dolāra un sakarā ar to biežā nabagošana pēc darba būtu jau Tev, latviet, nokāvusi latviešu lepnumu un katru pienākuma apziņu pret visu latvisko? Esi latvietis, netēlo kungu, un te trimdā, tāpat kā Latvijā, domās un darbos stāvi par Latviju.

Un Tev, mīļā tautiete, vai nebūtu vieglāka un skaitāka dzīve, ja Tu tai staigātu cauri kaut vai kā Zariņu Aina, vai kā Visvalža māte? Atkristu tad Tev rūpes, kad kādreiz Tu nezini, ko tēlot — kundzi, dāmu, vai lēdiju...

Bet esam jau laikam par ātru izskrējušī no visa latviskā, un tagad kā par sodu taustāmies pa tumsu, jo nezinām, kas esam un kas gribam būt.

V. K., Port Artūrā

VAI NAV CITU TELPU ROČESTRĀ?

Latviešu sabiedrībai pagaidām nav sava „saiešanas nama," kur varētu risināties organizāciju sabiedriskā dzīve, internas sanāksmes un publiski sarīkojumi. Telpas šim vajadzībām tiek meklētas no gadījuma uz gadījumu, maksājot par tām īri. Taču, kā atsevišķu organizāciju, tā organizāciju komiteju izvēle telpu jautājumā vēl līdz šim ir kļūmīga un būtu revidējama. Kopš pagājušā gada latviešu organizācijas jau četri reizes savus sarīkojumus izkārtojušas ārpus telpas — Ukraiņu strādnieku namā (Ukrainskij Rabočei Dom) 975 Joseph Ave, kur skanējušas patriotiskas runas un pat sludināts Dieva vārds. Ap šo namu ir sacēlušās pārrunas un taujājumi, jo Ročestrā dzīvojošie nacionālie ukraiņi simtprocentīgi norobežojušies no šī sarkanā nama, kuŗa biedri, pēc nacionālo ukraiņu izteicieniem, slavinājuši Padomju Savienību, telpas greznojuši ar Staļina bildi, telpu vestibilā karājas vairāki „deju un dziesmu ansambļu" uzņēmumi, kuŗi sastādās no „tovariščiem." Pēdējā laikā, lai mīkstinātu sarkano nokrāsu, šie uzņēmumi novākti. Telpas, kuŗas galvenokārt izmanto pašī biedri savām vajadzībām, loti bieži ir brīvas, jo tur, ievērojot nama slikto reputāciju, citas organizācijas neiegriežas. Latvieši tās tomēr turpina izmantot, jo tās ir dabūjamas par lētāku maksu. Lai šo savu rīcību nostiprinātu un attaisnotu, organizācijas bija izraudzījušas, īpašu delegāciju, kas ieradās amerikāņu iestādēs noskaidrot, šī nama reputāciju. Saņemot paskaidrojumu, ka par to nekādu kompromitējošu ziņu nav un ka tas saimnieciski pilsētai kārtīgi maksā savu nodokli, latviešu organizācijas turpina izmantot šīs telpas.

Ja latviešu organizāciju komiteja apmierinās par katrā laikā un lētu maksu dabūjamām telpām, tad nacionālie ukraiņi savos spriedumos šādu latviešu soli kvalificē visai negatīvi. Naīvi domāt, ka attiecīgām amerikāņu iestādēm būtu viss zināms par šo sarkano namu, par kuŗu gan vislabāko raksturojumu dod paši ukraiņi.

Savlaicīgi un rūpīgi meklējot telpas sarīkojumiem, kaut arī par augstāku samaksu, tās ir atrodamas arī citur. Vēl atliek sarīkot šai namā 18. novembra un 14. jūnija aktus, un tas tad būtu bēdīgs vainagojums latviešu organizāciju izrīcībai un „principiem."

Latviešu organizācijām ieteicams ielūkoties citu lielāko novietņu pilsētās, kur telpu izvēlēs jautājumā valda citi principi un stingra norobežošanās no aizdomīgajiem iestādījumiem, kaut arī tie ir oficiāli reģistrēti iestāžu sarakstos. Te jānorāda uz Bostonas latviešiem. Kā zināms, Bostonā pastāv Sarkanais klubs (Duley Club), liels nams ar labām zālēm, restorānu, bibliotēku utt. Kaut klubam ir nevainīga izkārtne, tās īpašniece ir Bostonas strādnieku biedrība, tomēr visi latvieši — jauniebraucēji zina kluba sarkano reputācijū un neviens tajā nedz iegriežas, nedz meklē telpas sarīkojumiem.

Būtu tiešām nožēlojami, ja Ročestras latvieši arī turpmāk meklētu telpas Ukraiņu strādnieku namā. **A-s, Ročestrā**

PATEICIBA

Izsaku sirsnīgu paldies Latvijas Amerikā laikraksta redakcijai par man piesūtīto brīveksemplāru, Toronto DV dāmu komitejai un Andžāna ģimenei par skaistām svētku veltēm, svētā Jāņa draudzes komitejai, H., A. un J. Bumburiem, J. Caunem un Dzērvem par naudas velti.

Sirsnīgi pateicos visiem, kas mani atcerējušies un iepriecinājuši Ziemassvētkos. Novēlu visiem bagātu un laimīgu 1955. gadu.

Kara neredzīgais K. Riekstiņš

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūti, atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

VAI LNAK STATŪTI JĀGROZA?

PĀRDOMAS PIRMS LNAK PADOMES SESIJAS SANĀKŠANAS

Pēc 2 gadu pārtraukuma atkal pacelts jautājums par LNAK statūtu grozīšanu. Šajā sakarā šinīs dienās tiešī šajā jautājumā notika ieinteresēto organizāciju pārstāvju apspriede Toronto, pie kam arī noskaidrojās kādos statūtu punktos vēlami grozījumi, un proti: 1) LNAK pārorganizējama par fizisku un juridisku personu organizāciju t. i. vispārējās vēlēšanās ievēlama viena daļa Padomes locekļu, bet pārējos dod organizācijas, resp. iespējami plaši jāmēģina iesaistīt organizācijas LNAK darbā, 2) LNAK vēlēšanas nesaistīt ar dalības naudas iemaksu par labu LNAK.

Sie ir jautājumi, kuŗi tautlešiem, bet it sevišķi organizāciju vadītājiem, labi jāpārdomā, pirms tie lemj par viena vai otra veida statūtu grozījumiem. Labi jāpārdomā tādēļ, ka viegli nojaukt to, kas ir, bet uzcelt kaut ko lielu un labu ir daudz grūtāk. Un šo lielo un labo uzcelt nekad nevar ar statūtiem, bet gan ar rūpīgu un pašaizliedzīgu darbu.

Atcerēsimies LNAK statūtus viņu pirmatnējā formulējumā, kādā tie tika pieņemti organizāciju delegātu sanāksmē. Toreiz bija paredzēts, ka vispārējās vēlēšanās tiek ievēlēti 30 Padomes locekļi un bez tam organizācijas sūta Padomē savus pārstāvjus, atkarā no biedru skaita ar visām LNAK Padomes loceka tiesībām. Šo tiesību izmantoja tikai dažas biedrības, un tikai 4 tādus Padomes locekļus mēs dabūjām redzēt. Pēc kāda gada šo pantu svītroja. Lai panāktu augšminēto fizisko un juridisko personu organizāciju, mums būtu šis svītrotais statūtu pants atkal jāatjauno. To vārētu darīt, ja visas vai lielākā daļa organizāciju to vēlētos, bet ja paliktu tā, kā to vēlas tikai dažas organizācijas, tad šādu grozījumu pieņemt būtu riskanti.

Nav jāaizmirst viens svarīgs ieildums, kas tiek celts pret fizisko un juridisko personu maisījumu, un proti: katrs tautietis šādā gadījumā piedalās vispārējās vēlēšanās un bez tam vēl tik daudz reizes viņš vēlē padomes locekļus, cik biedrībās par biedri viņš sastāv. Tādas vēlēšanas vairs nav vispārējas un vienlīdzīgas, bet gan nevienlīdzīgas, un tas nav ieguvums.

Tādēļ jāmēģina atrast cits veids. Kā vienu no tādiem varētu ieteikt ievērojami palielināt Padomes locekļu skaitu ar tādu aprēķinu, lai katrai biedrībai iznāktu vismaz 1 Padomes loceklis. Tas gan nebūs garantija, ka katra biedrība savu pārstāvi arī dabūs, bet gan varēs sacensties vispārējās vienlīdzīgās vēlēšanās uz šiem amatiem. Tas būs labāks atrisinājums nekā nevienlīdzīgās vēlēšanas. Te iepriecinošāmi piezīmēt, ka biedrībām būs jāsedz cela izdevumi uz Padomes sēdēm no sava vidus izbīdītiem Padomes locekļiem un arī jārūpējas, lai viņi uz sēdēm ierastos un tās neizjuktu kvoruma trūkuma dēļ. Ja šos pienākumus biedrības nevarēs izpildīt, vai vājī tos pildīs, tad gan ar šādu grozījumu mēs būsim panākuši sliktāku stāvokli, nekā tas ir tagad.

Otrs vēlamais grozījums ir vēlēšanu procedūras lietā. DV KV šinī jautājumā jau pieņēmusi lēmumu, proti: „LNAK vēlēšanās piedalās visi balstiesīgie latvieši Kanadā bez īpašām vēlēšanu nodevām, līdzekļus iegūstot no neorganizēto tautiešu un organizāciju un biedrību iemaksām."

Starpība starp tagadējo un nākošo vēlēšanu kārtību būtu tāda, ka tagad vēlēšanās piedalās tikai tie, kas vēlas, un tie arī sedz vēlēšanu izdevumus, bet nākotnē vēlēšanās piedalīsies visi balstiesīgie vēlētāji un tie visi arī dos līdzekļus vēlēšanu izdevumu segšanai.

Ja tādu kārtību varētu panākt, tas būtu lielisks šī jautājuma atrisinājums, bet šeit ir viens „bet," kuŗu, man šķiet, mums neizdosies atrisināt, un proti: Kā lai sastāda neorganizēto tautiešu reģistri, ja nav zināmas viņu adreses un nav arī neviena droša pieturas punkta kā pie tām tikt?

Ja aptuveni pieņemtu, ka vēlēšanu izdevumi ir $600 un balstiesīgo tautiešu 8000, tad no katra tautieša būtu jāiekasē 8 centi. Šī procedūra ir lielāka nekā vēlēšanu sagatavošana, un tā arī izmaksās vairāk nekā pašas vēlēšanas. Tanī gadījumā, ja kāda biedrība atteiktos no iemaksas, vai kāda ievērojama daļa neorganizēto tautiešu nesamaksātu savu daļu, ko var diezgan droši paredzēt, tad šī sistēma sāktu brukt un rastos iztrūkums. Kas to segs? **Taču jāpieņem, ka ierosinājuma autors būs izdomājis šos jautājumus līdz galam, un viņam atrisinājums ir. Būtu svarīgi to zināt pirms Padomes sēdes sanākšanas. Ja, turpretim, tāda atrisinājuma nav, tad šie paskaidrojumi var kļūt par iebildumu izdarīt statūtos grozījumus augšminētā ierosinājuma garā.**

LNAK statūti uzrakstīti ievērojot to, ka latviešu grupas dzīvo tālu viena no otras, ka attālumu pārvarēšana no amatpersonām prasa daudz laika un līdzekļu, un ka sabiedriskā aktīvitāte mums nav liela. Tādēļ statūtos paredzēts minimālais pārstāvību un amatpersonu skaits. Šie apstākļi tagad nav grozījušies, un tādēļ jāpieiet ar apdomu un lielu uzmanību jautājumam par statūtu grozīšanu.

J. Preisbergs

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

VAI IR JAU PAR VELU?

Pēc Stokholm Tidningen ziņām 1954. g. pirmajā pusē no komūnistu pārvaldītām zemēm uz brīvo pasauli pārbēguši 99,824 cilvēki: no Austrumvācijas 95,000, Padomju savienības 989, Bulgārijas 141, Čehoslovakijas 1.234, Ungārijas 721, Polijas 841, Rumānijas 245, Baltijas valstīm 21. Tikai 21!

No brīvības cilvēki nebēg, bet gan no verdzības. Ja notiktu brīnums un kādā dienā visi čekisti un sarkanarmieši pārvērstos sālsstabos, vēl brīvās tautas brīnumā iepletu acis: veselas tautas no komūnisma „paradīzes" trauktos projām—preti brīvīvai.

Bet notiek cits brīnums — brīviba un taisnība lēnām pārvēršas par sālsstabu sarkanā šķēpa un sarkanās propagandas stabules priekšā.

Topošais latviešu filozofs Roberts Mūks jautā, vai Eiropai lemts lelet mūžībā, lai dotu vietu Austrumu laikam? Kaut kas liels un baismīgs briest pie mūsu 20. gadsimta dienu apvārsnieim — viņš bridina. Eiropa šodien pirmo reizi apzinās, ka tā var nebūt Eiropa, un nav lepna uz seyi — viņš atgādina. Bet puse no Āzijas ir jau komūnisma varā. Viņu varā ir jau 1 miljards cilvēku.

Šo rindu autoram bija saruna ar pasaules autoritāti sociologijā, Harvarda universitātes profesoru Pitirimu Sorokinu, kas publicējis desmitiem sējumu kapitālus darbus un ir Valsts departamenta lietpratējs. Kad viņam jautāju, kur ir izeja no komūnisma briesmām un kad varēs sākties apspiesto tautu atbrīvošana, sirmais profesors pēc garāka filozofiska ievada pateica nospiedošu atbildi: ir jau par vēlu. Austrumu pasaule pašreiz uznāk kā valdītāja vēstures skatuvē. Cilvēci varot glābt tikai Dievs. Apspiesto tautu cerība esot komūnisma evolūcijā. Sorokins ir Indijas Nēru politikas atbalstītājs. Viņš bargi kritizē tagadējo ASV ārpolitiku un saka, ka viņš Valsts departamentam atkal un atkal dod padomus izvairīties no perifēriju karjem. Sorokina filosofija dibinās uz atziņas: nav vairs jēgas pretoties launumam; launums pats pārvērtīsies atkal labajā; tas ātrāk notiks, ja komūnismam preti liks jaunu ideju, kas stiprāka par komūnisma mācību.

Atstājot profesora Pitirima Sorokina bibliotēku, kur es nesaņēmu vēlamo atbildi Latvijas brīvībai, mani trakoja protesta zvani — ja zipātne atdod savas visstiprākās pozicijas pesimismam, kur ir apspiesto tautu izeja no ilgās apspiestības un upuriem? Vai ceļu lauzīs apspiesto tautu izmisums? Vai arī Eiropa ieies mūžībā?

Jaunajā gadā vēl spilgtāki iezīmēsies mūsu trīs ceļi: spītīgais cīņšanu ceļš, izkušana citā tautā un, visbēdīgākais, kas bistami vienmēr apdraud emigrantus, labprātīga aiziešana.

Būs vajadzīgs vēl lielāks dvēseles spēks un tautas kopā turēšanās, lai neaizletu pa abiem pēdējiem ceļiem. Mums vajadzīgi optimisti un ticētāji.

Saturns.

TRIMDAS SVARS

General Electric pētniecības laborātorijas Konektiketā aplēsušas, kā mainītos cilvēka svars uz citām planētām. Tā, piem., 200 mārciņu smags tēvainis uz Veneras svērtu 172 mārc., Saturna — 234 mārc., Marsa — 74 mērc., bet uz Mēness tikai 34 mārciņas. Turpretim uz Saules, ja vien kāds varētu izturēt tās verdošo svelmi, cilvēks svērtu jau 5580 mārciņas.

Bet kālab gan tiekties pēc zvaigznēm? Es zinu 200 mārciņu smagus lielkungus kuŗiem tepat, mūsu trimdinieku vidū, ir tikko pelavu svars!

Kursiķis

TAUTIEŠU LABĀ VELTĪTS DARBS

Čikāgas latviešu baptistu draudzes māc. V. Landmanis pēc deviņu gadu nokalpošanas šajās dienās pārtrauca savus gana pienākumus minētā draudzē. Māc. V. Landmanis Amerikā ieradās no Zviedrijas, kā viens no pirmajiem bēgļiem šajā kontinentā. Kopš tā laika viņš bija minētās draudzes mācītājs un cīnītājs latviešu tautas labā. Ar L. nenogurstošo enerģiju un rūpēm par savu tautiešu likteni veikts liels darbs mūsu bēglu labā. Ar viņa gādību izveidota ne tikai draudzes darbība, noorganizēta arī plaša palīdzības akcija latviešu bēgļiem Vācijā. Uz L. ierosinājumu draudze savā laikā sagādājusi iebraukšanas atļaujas ASV un darbu vairākiem simtiem latviešu. V. Landmanis veicis arī lielu propagandas darbu. Vairāk kā 100 amerikāņu sapulcēs un radio runās paudis Latvijas vārdu un stāstījis par komūnistu briesmu darbiem okupētā dzimtenē. L. atradis laiku aktīvi darboties līdz arī Čikāgas latviešu lielākās organizācijās.

Māc. V. Landmaņa atvadu vakars notika draudzes baznīcā. Viņu godināt bija ieradušies ne tikai draudzes locekļi, bet liels cienītāju un draugu pulks no visas Čikāgas, par ko liecināja līdz pēdējam pārpildītais dievnams. Atvadu vakaru ievadīja ar garīgu aktu. Ievada vārdus teica pats nenogurstošais darbinieks, asistējot māc. A. Lambertam, F. Blūmbergam un E. Gallenam. Atzinīgus cildinājumus teica amerikānis — Čikāgas baptistu apvienības prezidents Dr. A. Dimons. Aktu ar dziesmām kuplināja draudzes jaukts un vīru koris dir. M. Mūrnieka vadībā, ar solo dziesmām piedalījās dziedonis V. Salna, V. Landmane, W. Litchens, M. Cakare un ar vijoles priekšnesumiem brīvmākslinieks A. Matisons pianistes E. Gusmanes pavadījumā.

Pēc akta draudzes padome un valde bija rīkojuši kafijas galdu. Pateicoties par līdz šim veikto darbu draudzes un tautiešu labā, māc. V. Landmani sveica draudzes vecākais V. Mūrnieks, pasniedzot velti — tautisku svečturi, no jaunatnes pulciņa — O. Cakars, dāmu komitejas — M. Lamberte, Čikāgas latviešu organizāciju apvienības — priekšsēdis A. Būmanis, Literārās biedrības — E. Gedrovics, Latviešu mākslas aģentūras — O. Krolls, DV apvienības — pr-ks A. Vanags, Latv. nac. centra — H. Kreicers, dirigents E. Ramats, dziedone L. Venta, J. Rītiņš u. c. Telegrafiski bija sveicinājuši Amerikas latviešu baptistu apvienība — māc. F. Čukurs, Čikāgas latv. ev.-lut. Jāņa dr. māc. J. Straumanis u. d. c.

Labas sekmes un nepagurt arī turpmāk, strādājot par godu Dievam un saviem tautiešiem.

Pēc 15 gadiem pieminas akts

Aizvadītajos Ziemassvētkos Argentīnas galvaspilsētā Buenosairesā noticis svinīgs piemiņas akts 1939. gada 19. decembrī La Platas grīvā nogremdētā vācu bruņu kuģa Grāf Špē kapteiņim Langsdorfam. Viņš, kā zināms, toreiz pēc niknām kaujām ar pārsvarā esošām angļu flotes vienībām savu kuģi nogremdēja un pats nošāvās. Šis notikums savā laikā plaši atbalsojās arī Latvijas presē. Svinīgajā aktā Argentīnas valdības pārstāvji nodevuši kapteiņa Langsdorfa zobenu, kuŗš līdz tam bija apķilāts, mirušā kapteiņa meitai — Ingeborgai Langsdorfai.

„KOVBOJI" BOLŠEVIKU GUSTĀ

Divi Rietumberlīnes zēni, 12 un 14 gadu vecumā, spēlējot kovbojus neapdomīgi pārskrējuši zonas robežu, un tā kā tiem rokās bijušas spēļu pistoles, tad viņu spēlē ar īstajiem šaujamajiem iemaisījusies komūnistiskā vācu „tautas policija". Abi kovboji mašīnpistoļu stobru priekšā atbruņoti un zonas robežas rietumu pusē palikušajiem spēļu biedriem par pārsteigumu, paceltām rokām aizdzīti Austrumberlīnes virzienā. Pēc dažām stundām, par neizsakāmu prieku izmisušajiem vecākiem, abi „kovboji" tomēr gluži bāli atsūtīti pāri robežai atpakaļ — bet bez spēļu pistolēm.

TRIMDINIEKA PĀRDOMĀM

KO NEGRIB, TO NEVAR

Vispārējo vēlēšanu jautājumā trimdā valda paradokss. Ir divi izteikti uzskati. Vieni prasa, lai zemju centrālās organizācijas un latviešu pasaules apvienību ievēlētu vispārējās vēlēšanās, otri tam pretojas, aizstāvot t. s. organizāciju apvienības principu, t. i. biedrības un draudzes veido centrālās organizācijas, bet pēdējās — globālo. Kuriozitāte pastāv iekš tam, ka tie, kas trimdā ir pret vispārējām vēlēšanām, sevi uzskata par īstajiem demokratiem un mēdz nosaukt vispārējo vēlēšanu prasītājus par — fašistiem, pērkoņkrustiešiem utt.

Laikmeta dokuments, pie kuŗa ilgāk apstāsies latviešu trimdas vēsturnieks, ir Latviešu apvienības Austrālijā Centrālās vēlēšanu komisijas 1954. g. 13. nov. atzinums vēlēšanu lietā.

Austrālijas latviešu organizāciju delegātu kopsanāksme 1951. g. 22. jūlijā vienprātīgi lēma, ka ne vēlāk kā 1952. gadā sarīkojamas demokratiskas vēlēšanas Austrālijas latviešu pārstāvniecības radīšanai. Tam nolūkam ievēlēja centrālo vēlēšanu komisiju — mag. iur. Ed. Liepiņu, mag. iur. B. Strazdiņu un O.Dombrovski. CVK sastāvā, izrādījies ievēlēti ļoti enerģiski un apņēmīgi vīri, bet tomēr pēc vairāk kā 3 gadu darba minētā komisija nākusi pie bēdīga atzinuma,ka vispārējās vēlēšanas gan techniski ir iespējams izvest, bet pret vēlēšanām gan ar bezdarbību, gan pretdarbību nostājušies vairāku latviešu organizāciju vadītāji lielākajos latviešu centros.

Latvieši gan saka, ka runas vīriem ir spēks, bet tikai gan tad, kad ir - vīrs un vārds. Kāda jēga ir vienprātīgi nolemt sarīkot vispārējās vēlēšanas, ja pēc tam tūlīt vēlēšanas sāk sabotēt, nedodot tautiešu adreses, atsakoties ievēlēt vietējās vēlēšanu komisijas, izdarot pretaģitāciju vai paliekot bezdarbībā? Tā ir demokratijas liekulošana un demokratijas izjokošana.

Centrālā vēlēšanu komisija tādēļ ar loģisku skaidrību ir saukusi lietas un personas īstajā vārdā. Vēlēšanu komisijas darbs tomēr nav bijis velts — tās atzinumi pierāda, ka vispārējās vēlēšanas Austrālijā ir iespējams izdarīt; tās vajag tikai vēlēties sarīkot. Ja nu Austrālijā iespējamas vispārējās vēlēšas, tad tādas vēl vairāk iespējamas arī Amerikā, bet arī te runas vīri apgalvo, ka vispārējas vēlēšanas nav iespējams sarīkot. Ko negrib, to nevar.

Saturns

ALJA'S NĀKOTNES NODOMI

VALDES DARBA SĒDĒ PIEŅEMTIE LĒMUMI UN ATZINUMI

Pirmā darba sēde jaunajai ALJAs valdei notika 4. decembrī Indianāpolē. Ja ievēro, ka jaunajai ALJAs valdei priekš konstruēšanās un iepazīšanās ar vecās valdes sniegumiem ir bijis pavisam īss laiks, tad jāsaka, ka jaunā valde ir ķērusies pie darba ar lielu enerģiju. Var cerēt, ka jaunais viena gada posms ALJAs darbā iezīmēsies ar noteiktu darba progresu un izredzēm uz panākumiem jaunatnes vienošanai latviešu nacionālā garā.

Pirmo darba sēdi paši darba darītāji nosaukuši par neklātienes valdes sēdi, jo lielākā daļa darba kārtības punktu iztirzāti un saskaņoti korespondences ceļā, sakarā ar to, ka viena daļa valdes locekļu dzīvo ārpus Indiānapoles un sēdē personiski nevarēja piedalīties.

Vadoties ar kongresā pieņemtiem lēmumiem, valde izraudzīja ALJAs statūtu komisiju eventuālu statūtu grozījumu un papildinājumu izstrādāšanai: priekšsēdis Valters Nollendorfs, locekļi: Valdis Muižnieks un Visvaldis Klīve.

Jauninājums ALJAs darbā ir pastāvīgās finanču kimisijas nodibināšana. Vadītājs — Ivars Avots, locekļi — Valdis Kārklis un Vigo Burģis. Par spīti šaurajiem materiāliem apstākļiem jaunā ALJAs valde ievadīja savu darbu ar Ziemassvētku balvu Augustdorfas latviešu ģimnazijai Vācijā $25.00 apmērā.

Par pārstāvi pie cittautu organizācijām nolēma aicināt Visvaldi Klīvi, kuŗam tas būtu tikai agrākās valdes laikā pasāktā darba turpinājums. ALJAs pārstāvību pie Amerikas latviešu apvienības pagaidām uzņēmās valdes priekšsēdis K. Sventeckis.

Nākamo valdes sēdi sasauks Grand Rapidos 1955. g. 30. janvārī, kuŗā arī galīgi izšķirs jaunatnes žurnāla Raksti likteni.

Reizē ar jaunās ALJAs valdes aktīvitāti ir sakustējies arī ALJAs Problēmu pētīšanas birojs sava jaunā un enerģiskā priekšnieka Valtera Nollendorfa vadībā. Ir paredzēts tuvākās dienās izsūtīt aptaujas jaunatnes pulciņiem un grupām, lai tādējādi noskaidrotu jaunatnes darba problēmas un nostāju pret Apvienību. Šai aptaujai var būt liela nozīme ALJAs darba turpmākā organizēšanā, jo ar jauniešu dzīvu atsaucību var rast konkrētus pamatus ALJAs ievirzīšanai noteiktās vadlīnijās, ka arī statūtu revīzijai. Problēmu pētīšanas birojs lūdz visus pulciņus un grupas, kam šī aptauja piesūtīta, to veikt iespējami ātrā laikā, bet pulciņus, kuŗi to vēl nebūtu saņēmuši, aptauju pieprasīt, iesūtot savas adreses Valteram Nollendorfam, —

2346 Vine Street, Lincoln 3, Nebr., US. Šo aptauju birojs ir izsūtījis kā aicinājumu visiem jauniešiem nākt talkā, lai veidotu un celtu Latviešu jaunatnes apvienību.

ALJAs valde ir iekustinājusi sapējušo jautājumu par jaunatnes vadītāju sagatavošanu. Piemēroti kursi šī jautājuma nokārtošanai paredzēti 1955. gada sākuma mēnešos Indiānāpolē un Linkolnā. Pēc šiniš kursos gūtās pieredzes un atzinumiem ir paredzēts izstrādāt jau kopēju šādu kursu progammu un tad noorganizēt apgabala jaunatnes vadītāju kursus 1955. g. vasarā.

A. B.

NEUE ZEITUNG IZBEIDZ GAITAS

Šī gada 30. janvārī savu iznākšanu izbeidz amerikāņu okupācijas varas vācu valodas laikraksts Neue Zeitung. Laikraksts, kas pirms gaitu nobeigšanas iznāca 58.000 eksemplāros, savā turpat 10 gadu garajā mūžā dažkārt bijis arī objektīvi atsaucīgs latviešu trimdiniekiem un Latvijas brīvības interesēm.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KALAMAZU

Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes sestdienas skolas Ziemassvētku eglītes vakarā māc. J. Turka svētrunai sekoja skolnieku priekšnesumi un apdāvināšanās.

Tajā pašā dienā un laikā notika arī vietējās Jaunatnes kopas Ziemassvētku eglītes vakars. Programma bija plaša un vispusīga, sekoja apdāvināšanās un deja.

Kalamazū latviešu skolas eglītes vakarā svētrunu teica studtheol. K. Kuškēvics sekoja skolnieku priekšnesumi: deklamācijas, solo priekšnesumi un dramatizējumi. Sevišķi jauki bija prof. V. Rušēvica sagatavotie skolnieku vijoles priekšnesumi.

Dziesmu Vairoga svētku eglītes vakars notika 1. janvārī un bija reti kupli apmeklēts, jo bez koristiem un to piederīgiem bija arī daudz viesu. Māc. A. Piebalgs teica dzīļi pārdomātu svētrunu. Pēc kam sekoja kopējs azaids un apdāvināšanās. Koris vakaru kuplināja ar jaukām dziesmām.

Sevišķi jauki un patīkami bija vijoles trio mūzikas priekšnesumi, kad visi mūziķi bija tērpušies Ludvika 14. laika tērpos ar parūkām. Vakara dalībniekus apsveica koŗa priekšnieks mag. phil. J. Osis, suminot arī tās dienas jubilāru, aktīvo koŗa dalībnieku un vietējās Latv. biedrības priekšnieku Pēteri Austriņu. Vecākā paaudze kavējās pie bagātīgi klātiem galdiem, bet jaunatne nodevās dejas priekam.

Kalns

TAKOMA

Takomas latviešu ev.-lut. draudzes ērģelniece Ruta Delle šinīs dienās klusībā atskatījās uz 5 nostrādātiem gadiem draudzes ērģelnieces darbā. Ruta Delle ir ļoti rosīga Takomas sabiedriskā dzīvē, piedaloties koncertos, sarīkojumos un darbojas Takomas Latviešu jaunatnes pulciņā kā sekretāre.

Ziemassvētku rītā dodoties viegļā mašīnā uz Vankuveru, lai svētku brīvlaiku pavaditu pie vecākiem. Arturs Dumpis ar māsu Hertu piedzīvoja satiksmes nelaimi. Laimīgā kārtā braucēji tika sveikā bez ievainojumiem. Cieta tikai mašīna.

Netālu no Takomas ASV armijas nometnē — Fort Luisā pašlaik novietoti arī vairāki latviešu zēni. Harijs Linde no Los Gātos (Kalifornijā) nodarbināts kā helikopteŗu mēchaniķis, turpat atrodas arī Andrejs Grīslis no Jūdžīnes (Oregonā).

Blakus esošā Makkorda lidlaukā ASV aviācijas dienestā ir seržants Francis Tēvāns no Bufalo.

ASV brunotos spēkos nesen iesaukts volejbolists Gunārs Zītars.

Takomu ar 95 pēdu garo Ziemassvētku egliti tomēr pārspēja Bothel pilsētiņa (Vaš.), paziņojot, ka viņu Ziemassvētku egle esot 108 pēdas gara un vēl augoša.

Pēc pāris mēnešu rūpīgas sagatavošanas, Takomas Mazais Teātris (Tacoma Little Theatre) nesen izrādīja komēdiju You Can't Take it With You. Šo komēdiju spēlēja 2 nedēļas no vietas pie kam visas izrādes bija pilnīgi izpārdotas.

Lugā daudz komisku situāciju, viegli plūstoša valoda un veseļīgs humors. Skatītājiem nācās 2 ar pus stundas pavadīt smieklos un mājās viņi varēja aiziet apmierināti. Vilās tie, kas lugā mēģināja saskatīt kādu jēgu.

Šis uzvedums atzīmējams tādēļ, ka pēc vairāku gadu pārtraukuma uz skatuves dēļiem atkal uzkāpis bijušais Dailes teātŗa aktieris Fredis (Fricis) Kaufmanis, tēlojot krievu baletmeistaru. Šai lomā F. Kaufmanis izcēlās ar labu skatuves techniku un rutinētu spēli.

Kad jautāju, kā iet ar teātŗa spēlēšanu, Fredis Kaufmanis atbildēja, ka tas prasot daudz laika un piepūles. Mēģinājumi notika 5 reiz nedēļā — vakaros apm. 3—4 stundas un tāpat bija ar izrādēm, 2 nedēļas pēc kārtas.

Tacoma News Tribune par šo izrādi un aktieŗiem rakstīja plaši vairākas reizes, dodot labas atsauksmes. Labas sekmes arī turpmāk.

G. A.

Beidz reiz, tās muļķīgās pļāpas par pusdienām, Adalbert! Saprotams, ka es negulu un nelasu romānu — šī grāmata saucas: „Kā iegūt un paturēt vīrieša mīlestību."

GRAND RAPIDI (MICH.)

Vienības draudzes jauniešu pulciņa sarīkojums, sakarā ar Čikāgas latviešu baleta trupas viesizrādi, pārcelts no 5. februāŗa uz 22. janvārī un notiks latviešu biedrības telpās.

Žanis Melbārdis ar ģimeni, kas 4 gadus līdz ar ģimeni nostrādājis Mičigēnā kādā farmā, ieradies uz dzīvi Grand Rapidos. Māju iepircis Kārlis Krasovskis.

Katoļu draudzes sarīkojums un svētku eglīte 2. janvārī bija pulcinājis kuplu dalībnieku skaitu, arī viesus no Grand Hevenas un tuvākās apkārtnes. Ievadījumā dziedāja draudzes koris E. Rikāna vadībā, kam sekoja bīskapa J. Rancāna svētruna. Tālākā priekšnesumu daļā uzvedumi vijās ar dziesmām, par kuŗām bija rūpējušies B. Eglāja, Ed. Rikāns, J. Indāns u. c. Pie kopējā kafijas galda bīskaps J. Rancāns stāstīja par savu Eiropas ceļojumu, kam ar redzamu interesi sekoja visi klātesošie un tālāk turpinājās kopējās dziesmas, rotaļas un dejas. Ziemassvētku vecītis apdāvināja bērnus, pie kam balvas tika arī bīskapam J. Rancānam un draudzes ērģelniekam Ed. Rikānam.

Šinīs dienās likvidējās un darbu izbeidza kāda neliela spoguļu gatavošanas fabrika, kur strādāja arī 4 latvieši. Starp citu darbu zaudējis arī agr. J. Brūnis. Cik noskaidrojies, šī fabrika iekļāvusies kādā prāvākā uzņēmumā Ohio valstī, kas darbu veic ar modernākiem paņēmieniem un mašīnām.

ČIKĀGAS CHRONIKA

Čikāgā 1. janvārī dienas gaismu ieraudzīja žurnāls Skorpions, ko rotācijas technikā izdod latviešu studentu kopa. Tajā ievadraksts novietots pašās beigās, bet beigu nav nekur, varbūt pirmajam numuram tās nav izdevušās. Sākums tomēr ir labs, ko var spriest no rakstiem, izteiksmīgā vāka zīmējuma un dažiem dzejoļiem, kuŗus gan vajadzētu vēl paslīpēt. Te viens piemērs:

Hallo, lēdij', vai es drīkstu līdzi jums iet,
Vai es drīkstu viskī liet un tad diet?
Vai jums patīk cigaretes Filip Moriss,
Vai jums patīk džesa mūzika vai koris?
Varbūt dejojiet jūs strauju džiterbagu?
Tad, kad saksafoni dragā In The Mood.

Raksti jāsūta Sigurdam Krollam, 800 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Par tematu Pranajama — Indijas jogu elpošanas mācība — 13. janvārī plkst. 7.30 Hull House zālē, 800 S. Halsted St., runās lektors Alfrēds Biezais.

15. janvārī, plkst. 7.30 vak. Hull House, 800 S. Halsted St., O. Krolla mākslas aģentūra rīko Milvoku aktieŗu kopas viesizrādi. Pēc ilgiem gadiem atkal redzēsim Rūdolfa Blaumaņa Indrānus. Režisors un Indrānu tēva tēlotājs Gustavs Amols, pārējās lomās: Elza Tauriņa, Voldemārs Krūmiņš, Alīse Laure, Ēriks Leimanis, Gundega Amola, Ausma Ozola, Jānis Peniķis, Maruta Ludeka, Astrīde Bitīte, Jānis Mintiķs.

1955. gadu tautieši sagaidīja latviešu biedrības sarīkojumā — Liberty hallē, kas bija tik pilna ļaužu, ka bija pavisam grūti dejot, un nevarēja arī saskaitīt — cik galvu tur īsti bija. Lielākā daļa jauno gadu tomēr sagaidīja savās vai draugu mājās, bet netrūka arī tādu, kas negaidīja nemaz, un viņiem tas atnāca tāpat. Viens no šīs grupas pārstāvjiem teica:

„Aizgāju gulēt desmitos un domāju: „kad jau ārā sāks šaudīties, gan tad pamodīšos..." Nekā. Laikam biju par vecu vairāk „ieķēris."

KAS VIŅŠ IR UN KO VIŅŠ DARA?

Sacensības šaržs 2. n-rs.

Daudzu mūzu roku glāstīts,
Visās malu malās klāstīts,
Stāv viņš mūsu priekšā smiņģs,
Dažreiz miligs, dažreiz grinģs,
Un ar viszinīgu skatu,
Māk viņš skaldīt katru matu.

TOREIZ UN ŠODIEN

No visa, ko senie romieši atstāja nākamajām paaudzēm kā mantojumu un pierādījumu savai augstajai kultūrai, šodien nav vairs daudz palicis pāri. Laika zobs un kaŗi papostījuši kādreiz verenās Romas celtnes, un „labākā konstitūcija pasaulē" un tās lietpratīgie tulkotāji pierādījuši, ka kādreiz par visu tiesību pamatu uzskatītās Romas tiesības un likumdošana novecojušās. Latiņu valoda gan arī šodien vēl ir visu ģimnazistu „ienaidnieks Nr. 1," bet arī tā daudz zaudējusi no to laiku slavas, kad — tā vismaz mūsu tēvi stāstīja — ģimnazisti dažreiz pat varējuši latīniski sarunāties.

Šodien to, laikam, neviens vairs nespētu — un pēc tā arī nav nekādas vajadzības, jo pēc tam, kad pasauli aplidoja vēsts, ka Apvienoto Nāciju ģenerlserketārs Hammeršilds devies garājā ceļā uz Ķīnu, lai tur aprunātos par vienpadsmit apcietināto un notiesāto amerikāņu karavīru atbrīvošanas iespējām, katram skaidrs, ka vecos tikumus un ieražas nomainījusi cita kultūra, citi tikumi un citas ieražas un ka mēs darītu pareizi, ja pēc iespējas drīzi un bez sāpēm arī iekšķīgi pārslēgtos jaunā laikmeta virzienā.

Mēs, protams, priecājamies līdz ar visu amerikāņu tautu par to, ka pats Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs netaupa ne līdzekļus, ne laika, ne pūļu, lai mēģinātu atbrīvot nevainīgus cilvēkus. Mēs skumstam līdz ar apcietināto piederīgajiem par notiesāto likteni, jo zinām labāk par viņiem visiem, kāds tas īstenībā ir. Tāpat mēs ceram arī, ka Hammeršīldam izdosies pārliecināt Ķīnas varas vīrus par to, ka amerikāņu karavīri atbrīvojami.

Bet... mums vēl asiņš palicis kaut kas no to laiku gara, kad skolās lika mācīties no galvas latīņu sakāmvārdus un parunas. Un tā mums gribas jautāt, kur bija tās nācijas, kas šodien sūta savu pārstāvi uz Ķīnu, toreiz, kad apcietināja un notiesāja ne 11, ne vienpadsmitsimtu, ne vienpadsmit tūkstošu, bet 11 miljonu un vairāk nevainīgu cilvēku? Ir labi savu tautu mīlēt pāri visām tautām, bet mums vēl visiem dzīvā atmiņā ir kādas tautas liktenis, kas sevi bija sākusi uzskatīt par „labākiem cilvēkiem."

Un otrkārt — kas un cik Hammeršīldam jāsola, lai panāktu apcietināto atbrīvošanu? Kādreiz mums skolā mācīja, ka pasaku princis ar princeses nolaupītāju par tās atbrīvošanu netirgojas, bet to pieprasa, un ja pēdējais prasību neizpilda, tad nocērt tam galvu. Tas, protams, tā notika pasakās un... senos laikos. Šodien laiki ir mainījušies, pasaulē sākusies jauna ēra un princis savu princesi mēģinās izpirkt. Ja tas izdosies — labi, ja ne — arī nekā nevarēs darīt..

A. G.

CELA VĀRDI

Nedomā, ka tas, kas tev nākas grūti, nav paveicams cilvēciskiem spēkiem. Tieši otrādi — ja tas ir iespējams kādam cilvēkam un vispār piemērots cilvēka dabai, tad tici — tas ir sasniedzams arī tev. **Marks Aurēlijs**

*

Atkārto sev vienmēr, cik īsa ir dzīve un ka nekas cits neeksistē tik patiesi kā mākslas darbs. **Rodēns**

*

Daudzas iemīlēšanās pasargā no kaislībām; viena iemīlēšanās kļūst par kaislību. **Ebnere-Ešenbacha**

*

Redzēt kādu darbu savās rokās katru dienu augam un veidojamies pretī pilnībai, sagādā neizsakāmu baudu. **Šopenhauers**

„TRĪNES GRĒKI" NIAGĀRĀ

Augšējā uzņēmumā: Jaņuks (I. Brūklis) un Annule (G. Vītola) Lielbērzu pagalmā plāno savu nākotni un precības. Apakšā no kreisās: Mazbērzu saimniece (M. Bukulte) un Trīne (E. Vīka) „strosto" žīdu Ābramu (R. Kārkliņš). J. Līgera foto

Bezrezultāta karš Korejā atstāja bez pajumtes miljoniem cilvēku, kas salst un cieš badu vēl šodien H. Atoma foto

Aiz DZELZS aizkara

Rīgas radiofons ziņo:

GOVĪM JAĒD SAPUVUSI SALMI

7. decembrī. — Padomju Latvijas Zinātņu akadēmijas zinātnieka Bērziņa raksts: „Salmu un pelavu ķīmiskā apstrādāšana dod daudz labākus panākumus nekā plaucēšana ar karstu ūdeni. Vecus, sapuvušus salmus, tos sagatavojot lopbarībai, apstrādā ar skābēm vai kaļķi. Kaļķošana ir vislētākais paņēmiens un dod lopu organismam iespēju salmu izmantošanu pavairot no 1.5 uz 2 reizēm. Šādiem sakaļķotiem salmiem ir liela nozīme slaucamo govju un teļu barošanā. Kaļķojot iznīcina arī salmu puvuma sēnītes. Uz 3 kg. sapuvušu salmu ņem 3 kg. svaigu kaļķi, 800 gr. sāls un 25 ltr ūdens."

Vai rudenī uz zinātnieku ieteikuma sagatavotās bērzu slotas, virši un ūdens liliju saknes būtu jau izbarotas, ja tagad jāķeras pie sapuvušiem salmiem?

DZELZCEĻNIEKU BĒRNIEM ĪPAŠAS SKOLAS

„Baltijas dzelzceļu darbinieku bērnu vajadzībām ierīkotas 17 vidusskolas, 3 nepilnas vidusskolas un 1 pamatskola. Šinīs skolās mācās ap 13.200 bērnu. Technikumos mācās 2500, jaunatnes vakara skolās — 2700. Dzelzceļa skolu skaits pastāvīgi aug. Nesen skola atklāta Rēzeknē, bet nāk. gadā skolas cels Šķirotavā un Rīgā."

LATVIJA APGĀDĀ „PLAŠO DZIMTENI" AR SUGAS LOPIEM

8. decembrī. „Kolchozi pārdod brālīgajām republikām daudz sugas telīšu un bullīšu. Šinī gadā pārdots: Maldavijai 2300, Gruzijai 2000, Azerbeidžanai 1000. Latvijas brūnās sugas govis jau stipri izplatītas Ļeņingradas, Pskovas, Velikolugas un Novgorodas apgabalos, kā arī Baltkrievijā un Ukrainā.

BĒRNIEM JĀUZTUR DARBAM NESPĒJĪGIE VECĀKI

9. decembrī. Tautas augstākās tiesas pr-ža Rīdzina runa: „Mūsu konstitūcija nodrošina dzīvokļa, personas un korespondences neaizkaramību. Padomju likumi ir tautas griba. Citādi tas ir kapitālistu zemēs, piem., ASV likumi min zem kājām vitālākās strādājošo intereses. Tur aizliegts streikot un rīkot solidāritātes streikus. Komūnistus un citus progresīvus cilvēkus izsūta uz katorgu. Padomju vara ir ne tikai piespiešanas un apspiešanas aparāts, bet tā māca arī jauno, sociālistisko apziņu. Pēc padomju likuma bērniem jāapgādā savi darba nespējīgie vecāki. Pretējā gadījumā tautas tiesas piespiež bērnus dot vecākiem līdzekļus iztikai."

Ka padomju vara ir pilsoņu apspiešanas aparāts — nav nekas jauns. Bet kur lielajā „sociālisma" valstī palikušas pensijas un citi izdaudzinātie sociālie nodrošinājumi darba nespējīgiem?

TAUTAS TIESU VĒLĒŠANAS

15. decembrī. „LPR Augstākās padomes prezidijs paziņo tautas tiesu vēlēšanu rezultātus: „Balsošanā piedalījušies 99.95% balstiesīgo. Par tiesnešu kandidātiem balsojuši 99.98, bet par piesēdētājiem — 99.99 proc. Visi ievēlētie ir komūnistu un bezpartējisko bloka kandidāti. Ievēlēto skaitā ir — 43.63 proc. sievietes, 45.35 proc. visu kandidātu ir kompartijas locekļi vai kandidāti un 54.35 proc. bezpartējisko."

Cik vienmēr līdzīgas šīs gleznas!

ARĪ TAS NOTIEK „LABPRĀTĪGI"

18. decembrī. „Daudzi ierēdņi rūpniecībā un uz dzelzceļiem no kantoriem pāriet strādāt fizisku darbu. Tā Brocēnu kombinātā produkcijas darbā iesaistījušies 29 kantoristi. Dundagas komjauniešu rajona komitejā ienāk daudz lūgumu no ierēdņiem pieņemt viņus darbā kolchozos. Regina Biltere, agrāk bibliotēkāre — tagad ir slauceja.

Daugavpils vidusskolas 30 audzēkņi pēc skolas beigšanas ies strādāt Motovelocija fabrikā. Rīgas 23. vidusskolas 22 audzēkņi pēc stundām praktizējas fabrikās.

PRĒMIJAS KALPO AĢITĀCIJAI

„Jau trešo gadu Liepājas Sarkanā metallurgā izmaksā strādniekiem, techn. personālam un kantoristiem prēmijas par ilggadīgu un priekšzīmīgu darbu. Šogad prēmijas saņems 1200 cilvēku. 4000 rb. saņems cecha pr-ka vietn. Andrejs Laugalis, kas fabrikā strādā kopš 1919. g."

Prēmijas plūst atpakaļ uz valsts kasi! Kad Laugalis būs „labprātīgi noziedojis" daudz un dažādiem fondiem, diezin vai no lielās prēmijas viņam atliks kurpju pārim.

Bērni - dzvīnieku draugi

Augšējā uzņēmumā: Liene Hamiltonā, Dienvidu ielā 33, pie atvērtā loga sagaida savas draudzenes — vāveres

Vidū: Zane baro savu draudzeni — „Pelēcīti".

Apakšā: Juris savu garkājaino draugu dūksnājā paņēmis rokās, bet viņa dusmīgā acs un cīņai gatavais knābis rāda, ka šī draudzība nav „pa ceļam." J. Līgera foto

BUS IESPĒJAMS MAINĪT CILVĒKU ĀDAS KRĀSU

No Ņujorkas ziņo, ka trīs zinātnieki atrisinājuši iespējas mainīt cilvēku ādas krāsu, kuŗu nosakot attiecīgu dziedzeŗu darbība. Mēģinājumi devuši labus panākumus. Atklājums publicēts žurnālā Clinical Endocrinology and Metabolism.

HURONA BLONDIE INDIĀŅI ZIEMEĻAMERIKĀ

Ziemeļamerikas „sarkanie" indiāņi parasti ir melnmataini, ar mazliet tumšu ādas krāsu. Bet Čipavas indiāņiem, kas 19. g. s. sākumā dzīvoja uz Hurona ezera krastiem bija arī blondi cilts locekļi.

Blondie indiāņi cēlušies no kādas mazas meitenes, ko tās vecākiem nozaguši indiāņi. Tanī laikā šādas bērnu laupīšanas nebija reta parādība, un ar gūstekņiem visumā apgājās labi. Mazo Niagāras meiteni nosauca par Bima-dashka, kas čipavu valodā nozīmē „smejošie ūdeņi." Šo vārdu viņa bija ieguvusi, bieži noraugoties, kā viļņi veļas Hurona ezera krastā.

Kamēr vēl viņa bija bērns, bija izlemts, ka tā kļūs par cilts virsaiša dēla līgavu. Meitenes vecāki, pēc ilgas taujāšanas atrada vietu, uz kurieni tā bija atvesta un ieradās Čipavu nometnē, lūdzot, lai meitene atgriežas pie viņiem. Mazā meitene gan pazina savus vecākus, bet atteicās atstāt indiāņus, kas ar viņu bija tik labi apgājušies.

Vēlāk viņa apprecējās, un cilts totema stabu pārveidoja, lai parādītu, ka skaista, jauna baltā sieviete bija kļuvusi par cilts locekli. Viņa dzemdēja savam vīram vairākus bērnus, kas visi bija ar gaišu ādas krāsu un blondiem matiem. Viņa nomira vidējos gados, un vīrs to dziļi sagrauzts apbedīja pie Hurona ezera, apdarinot kapu ar stingru žogu.

Nolaupītās meitenes pēcnācējiem vēl tagad ir blondi mati, un cilts vēl arvienu godā tur mazo kapsētu pie Sobles līča, kur tā apbedīta. CS

DAŽĀDI

● Popova radio fabrika virs plāna izlaidusi 6817 uztvērējus. ● Zinātņu akadēmija izdevusi Padomju Latvijas vēstures 2. daļu, no 1861. līdz 1917. gadam. ● Sakarā ar tautas tiesnešu vēlēšanām dzelzceļnieki nopirkuši grāmatas gandrīz par 1 milj. rubļu (?).

● Republikas 22 dziedniecības iestādes sākušies Ziemas sezona. Rīgas jūrmalā jau ieradušies partija darba ļaužu no Donbasa, Urāliem, Maskavas apkaimes, Baltijas u. c. vietām. Ziemas periodā savus atvaļinājumus republikas dziednīcās pavadīs 30.000 cilvēku.

Kirova dārzā Rīgā atklāts C. M. Kirovam piemineklis — 6 m augsta biste. ● Ugāles mežos ieradies daudz meža strādnieku — kolchoznieku no Alšvangas, Kandavas, Saldus, Rēzeknes un Viļānu rajoniem. Viņiem ierādītas kopmītnes un kopgaldi.

TRAUKSME REDAKCIJĀ

...Iespiedējs pamanīja, ka viens no policistiem noliecās — tas bija Vaitejs — un pacēla pistoli. Šmits pagrieza galvu un pamanīja briesmas. Viņa lūpas noraustījās, viņš atlaida vienu roku no margām, bet neuzdrošinājās veikt savu nodomu. Lielā rotācijas spiede dārdēja tieši zem viņa, līdzīga izsalkušam nezvēram ar kustīgiem žokļiem.

Tad pēkšņi atjēdzās viens no strādniekiem. Viņš pieskrēja pie sienas un pagrieza „Stop!" slēdzi. Par vēlu! Sirēnas izkliedza brīdinājuma kaucienu, — bet tās pārspēja cits kliedziens. Vaitejs vienreiz izšāva — bet Šmits vēl vienmēr kavējās pie margām. Viņš šāva vēlreiz. Šoreiz Šmits krita — krita tieši lejā pretī vēl vienmēr rotējošiem tērauda cilindriem. Klusums. Pēc tam troksnis, kāds ceļas, kad krakšķēdami lūst kauli...

Spiestuves strādnieki, sastinguši šausmās raudzījās uz sakroploto ķermeni.... Kad tie paraudzījās augšā uz „kaķa laipu," policisti bija pazuduši...

Dienas Ziņas iznāca ar mazu nokavēšanos. Bet tas, ko tās ziņoja, saviļņoja pilsētu pašos pamatos.

RIENCĪ AFĒRAS GALVENAIS LIECINIEKS TRĪS NEZINĀMU UZBRUCĒJU UPURIS

Ambulances personāls strādā, lai atbrīvotu Hermaņa Šmita samalto ķermeni no Dienas Ziņu rotācijas mašīnas.

Lasiet mūsu jauno, saistošo kriminālromānu par avīžnieku dzīvi, ko sāksim iespiest nākošā LATVIJAS AMERIKĀ numurā DŽEMS ĪSTVŪDS - TRAUKSME REDAKCIJĀ

MONTREALAS LEPNIE MOHAVKI

Kanadas indiāņu visturīgākā cilts ir Montreālas Kofnavagas grupa, kas pieder pie Mohavku cilts. Daudzi šīs grupas piederīgie izpelna no $5,000 līdz $10,000 gadā, strādājot kā būvtērauda strādnieki. Ciltī uz katrām piecām personām ir pa automobilim, pie tam lielākā daļa to ir sevišķi labi.

Kofnavagas indiāņi cīnījās ar frančiem pret angliem. Jezuītu priesteŗi viņus pievērsa Romas katoļu ticībai. Tagad cilts lielākā daļa ir katoļi. Pirms dažiem gadiem viens no tiem sprediķoja Ontario provinces Midlendas Mocekļu templī, atzīmējot 300 gadu dienu kopš Sv. Žana Berefa nāves.

Kofnavagas mohavki zobgalīgi smīn, vērojot tūristu drūzmu „virsaiša" Ugunskuķa indiāņu sādžā. Ciltij jau gadiem ilgi nav īsti izvēlēta virsaiša, bet zilacainais Ugunskuķis netraucēti lieto šo titulu, tas palīdz viņam un 32 citām ģimenēm, kas nodarbināti ciemata kioskos, pārdodot vairāk fabrikās pagatavotus „indiāņu rokdarbus".

Pie ģintas pieder pāri par 3,500 locekļu, kas apdzīvo 12,000 akru salas rezervātu deviņas jūdzes uz augšu pa Sv. Labrenča upi no Montreālas. Nodarbošanās ar būvtēraudu sākās ap 1886. g., kad cēla kādu dzelzceļa tiltu pār Sv. Labrenča upi. Zināmu skaitu cilts piederīgo pieņēma par strādniekiem šais darbos. Drīz vien kniedētāji novēroja, ka mohavki lūkojās tiem pāri plecam, kad tie augstu virs ūdens līmeņa veica savu darbu. Izrādījās, ka mohavki nebaidās augstuma.

Kontraktors apmācīja dažas kniedētāju grupas, un kopš tā laika Kofnavagas indiāņiem amats bija rokā. Tie strādāja uz visaugstākajām Ziemeļamerikas kontinenta būvēm, ieskaitot Ņujorkas Empire State Building. Cilts tomēr pastāvēja uz to, ka tērauda strādnieki, lai nestrādātu vienā un tanī pašā darbā, bet būtu izkaisīti par vairākām būvvietām. Kad 1907. g. kāds posms agrākā Kvebekas tiltā sakrita, trīsdesmit pieci no viņiem dabūja galu. Cilts labākie pārstāvji bija zaudēti vienā vien nelaimes gadījumā.

Mirušos apbedīja Kofnavagā, uzliekot tiem būvtērauda krustus, lai atzīmētu viņu kapu vietas. Pēc tam katrs vīrs, kas mira savā darbā, saņēma no savas cilts tādu pašu godinājumu.

*

Kaut gan kofnavagas cīnījās pret angļiem Kanadas kaŗos, lielāko daļu gūstekņu uzņēma ciltī atpakaļ. Sakarā ar to ir diezgan ievērojams angļu-sakšu asiņu piemaisījums šīs cilts asinīs. Protams, 17. un 18. gadu simtenī nebija vēl tērauda konstrukciju. Tā laika dižie apmierināja savas avantūristu tieksmes, vadot zemes pētīšanas un zvērādu tirdzniecības ekspedīcijas uz rietumiem.

Lords Garnets Volslejs izraudzīja sešus cilts dižos, kad viņš devās Redriveras ekspedīcijā 1870. gadā. Pēc četrpadsmit gadiem, kad viņam bija jāizdara Kartumas aplenkums, tas atcerējās mohavku prasmi pārvarēt krāces. Uz viņa aicinājumu 50 kanu laivu vīri ieradās Ēģiptē un veica britu armijas pārcelšanu pāri Nīlā upes augšgala straumei. Divi mohavki Nīlā noslīka.

Neatkarīgo izturēšanos cilts visai teicami demonstrēja, reaģējot uz Kanadas valdības paziņojumu Otrā pasaules kaŗa laikā, ka arī indiāņiem jāuzņemas kaŗa dienests. Karaliskai Kanadas jātnieku policijai bija uzdots atrast un atvest jaunekļus pie iesaukšanas komisijām. Cilts noraidīja policiju un valdības ierēdņus, bet gandrīz 200 jaunekļu brīvprātīgi pieteicās Kanadas kaŗa spēkā. Cilts vecākie pastāvēja, ka iesaukšana kaŗa dienestā ir Pirmā pasaules kaŗa laikā doto valdības solījumu laušana.

Kanadas valdībai nāksies sadurties ar diezgan sīvām sarunām, kad uzsāks Sv. Labrenča jūras ceļa būvi, jo sakarā ar to būs jāizmanto dažas cilts zemes, un nāksies nopostīt kādu divpadsmito daļu no cilts ciemata. Kofnavagas nevēlas aizkavēt jūras ceļa būvi, bet viņi prasa taisnību tiem cilts locekļiem, kas zaudē savas mājas. C. S.

AUTO VADĪŠANA ZIEMĀ

National Safety Council Savienotajās Valstīs izpētījuši apstākļus par auto vadīšanu pa ledu un sniegu. Izdarot pētījumus par auto apturēšanas attālumiem uz ledus, iegūti sekojošie skaitļi:

Pa ledainu ceļu nedrīkst vadīt ar lielāku ātrumu kā 25 jūdzes stundā, kaut arī tas ir apgādāts ar riepu važām. Šai ātrumā to var apturēt tādā pašā attālumā, kā apturētu automobili uz sausa ceļa braucot ar 50 jūdžu ātrumu stundā. Ja automobilim ir tikai dubļu-sniega riepas, ar to nedrīkst braukt ātrāk par 15 jūdzēs stundā.

The Safety Council izmēģinājumi norāda, ka braucot pa ledainu ceļu ar 20 jūdžu ātrumu, jāievēro šādi apturēšanas attālumi ar parastām riepām — 192 pēdas, ar sniega-dubļu riepām — 182 pēdas, ar riepu važām apbruņotām riepām — 74 pēdas. Uz cieti noguluša sniega apturēšanas attālumi pie 20 jūdžu ātruma ir šādi: ar parastām riepām — 46 pēdas, ar sniega riepām — 48 pēdas, ar riepu važām apbruņotām riepām — 35 pēdas.

Ziņojums ieteic ievērot sešus autovadīšanas pamatlikumus ziemās:

1. Motoristam jāuzņemas atbildība par nelaimes gadījumu novēršanu visos laika apstākļos.

2. Autovadītājām „jājūt ceļš" un jāizmēģina bremzes pie katriem satiksmes apstākļiem, un tad jāpieskaņo savas mašīnas ātrums ceļa un laika apstākļiem.

3. Vēja aizsargstikliem ir jābūt tīriem; atsaldētāji un priekšējās ugunis jāuztur vislabākā kārtībā, jo briesmas, kuŗas nevar redzēt, nevar arī novērst.

4. Pat tad, ja riepām ir uzliktas važas, jābrauc ar mazāku ātrumu, ja ceļš ir slidens.

5. Apturot automobili, jāievēro, lai tas būtu ceļa virzienā un neizietu no iebrauktā ceļa.

6. Starp satiksmes līdzekļiem uz apledojušiem ceļiem jāievēro lielāki attālumi, ir visai bīstami pa tuvu sekot mašīnai, kas brauc pa priekšu. CS

VĀCU KONSTRUKTORI SPĀNIJĀ

Trīs Hitlera laika pazīstamākie lidmašīnu konstruktori atraduši darbu un maizi Franko Spānijā. Jau kopš 1949. gada Vilijs Meseršmits, Ernests Heinkels un Kloda Dornjē dēli, kā konstruktori un eksperti darbojas Franko interešu labā — fašistu Spānijā. Šādas ziņas arī apstiprināja spāņu aero rūpnīcas. Ir zināms, ka šie vīri nekavēsies ne brīdi atgriezties savā zemē un tai kalpot tikko Parīzē būs parakstījusi Vācijas apbruņoša nas līgumu. Meseršmits iznīcinātāji bija vispazīstamākie Otrā pasaules kaŗa vācu lidaparāti. Henkeļa divmotorīgie bumbvedēji bija tie, kas britu salām nodarīja smagus zaudējumus. Dornjē tipa lielie lidaparāti parādījās īsi pirms Otrā pasaules kaŗa sākuma. Spāņu finansisti atbalstīja dažu labu vācu aero rūpnīcu kaŗa laikā, jo vācieši savukārt bija palīdzējuši nodrošināt uzvaru spāņu pilsoņu kaŗā. Tālāk spāņu laikraksti ziņo, ka ASV militārā misija visiem līdzekļiem centšoties pacelt spāņu aero rūpnīcu. Pirms mēneša Meseršmitu apbalvoja spāņu aviācijas ministrija ar Nopelnu medaļu. Pašreiz viņš dzīvo Seviļjā. Dornjē dēliem ir sava rūpnīca Frīdrichshāfenā. I. S.

SMĒĶĒTĀJU MŪŽS ĪSĀKS

Kāds Kalifornijas ārsts no Berklejas mēģina matemātiski pierādīt savus un britu zinātniskos pētījumus par nikotīna ietekmi plaušās. Dr. Hardins B. Džons šo pētījumu rezultātus izteic mums visiem labi pazīstamos skaitļos.

Persona, kuŗa pīpo 20 cigaretes dienā, un šo „sportu" piekopj jau 10 gadu, savu dzīvi tā saīsina katru dienu par 6 stundām, citiem vārdiem, šī persona, no savas dzīves varot mierīgi norēķināt 20 gadu rēķinot normālo mūža gaŗumu. Šādi rezultāti sniegti amerikāņu zinātņu savienības kongresā Kalifornijas universitātē. Pēc Dr. Džonsa grafikas parastais pīpotājs fiziski esot 10 gadu vecāks, par to, kāds viņš būtu tad, ja nepīpotu. Tas nozīmējot, ka 40 gadu vecumā fizioloģiski viņam esot 50 gadu.

Vai arī mūsu spēka vīriem — pīpmaņiem nevajadzētu to likt aiz auss?

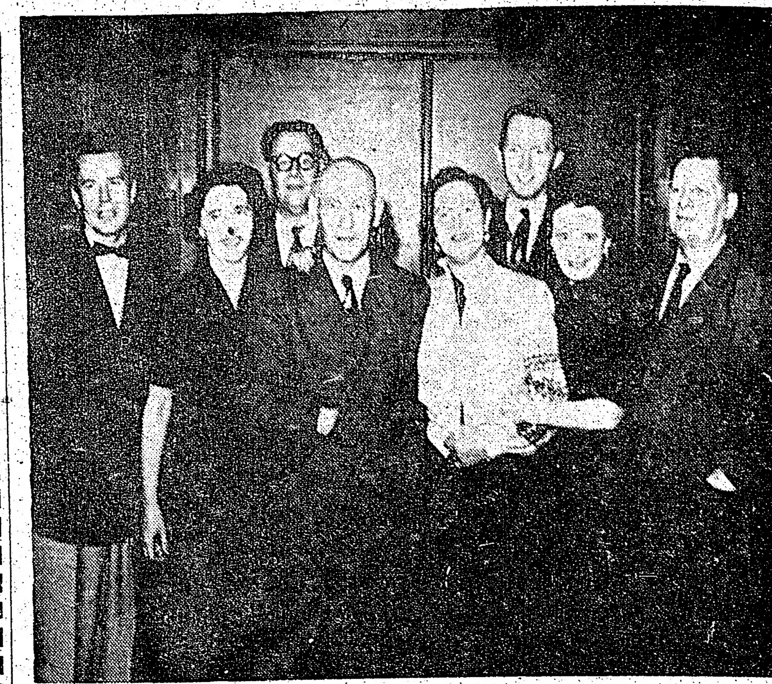

Latviešu teātŗa draugu biedrības ceļojošā teātŗa trupa: 1. r. no kr. V. Kundziņš, A. Bruzule, rež. J. Zaķis, Sk. Pence, A. Steinberga, J. Šāberts. 2. r. K. Lagzdiņš un K. Kuzulis. Teātris rīkos viesizrādes ASV un Kanadā, uzvedot V. Kārkliņa lugu Indigā ēfeja. Pirmizrāde 21. janvārī Ņujorkā.

ZIEMASSVĒTKI VĀCIJAS NOMETNĒ

Vircburgas svētdienas skolas sarīkojums „Ziemassvētku ieskaņa"

Kad mazā Klarku Ilzīte un skolotāja A. Lange no ASV atsūtīja Vircburgas svētdienas skolai pa 5 dolariem svētku sarīkojumam, vikārei A. Ponei, kas strādā arī Vircburgas latviešu skolā, radās doma aizdzīt uz brīdi ikdienas vienmulību ar „Dzīvajām bildēm."

Jau pēc pāris dienām mākslinieks Rožkalns ieradās skolā ar lielām zīmējumu lapām — meti kostīmiem. Skolotāja M. Kalniete ar bērnu mātēm ziedoja daudz laika, un kostīmi bija gatavi sarīkojumam Svētku ieskaņa. Prāvests Dr. V. Sanders sakomponēja solo dziesmu Poruka dzejolim, to vakarā dziedāja F. Laursons.

Steidzīgi pie darba bija ķēries arī ērģelnieks L. Alberings, „bildēm" mainoties, atskaņēja Hendeļa Largo, Bēthovens, svētku dziesmas.

21. decembrī, mūzikai izskanot, atvērās priekškars (arī jauns, arī svētku dāvana), un skatītāja aci iepriecināja ķēniņš Zalamans un ķēniņiene Zāba, kas pareģoja, ka piedzims reiz ķēniņš, gudrāks un slavenāks par Zālamanu. Vēsturiski pareizie un mākslinieciski daiļie tērpi mirdzēja iezilganajā prožektora gaismā.

Lieliski bija arī ceļotāji raibos tērpos pie Zālamaņa palmas un nabadzīgajos apmetņos tērptie ganiņi kā pretstats sāktā gaismā stāvošajam eņģelim. Noslēgumā ērģeles atskaņoja Ak, tu priecīgā, uz skatuves, 3 balti eņģeļi ar bazūnēm. — Ak, kaut tie iebazūnētu mieru un saticību, — tā laikam domāja skatītāju pilnā nometnes zāle.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Braunšveigas pārvaldes apgab. prezidents Rietumvācijā izdevis savu ierēdņu vajadzībām vārdnīcu, kuŗā doti izskaidrojumi 1000 dažādiem saīsinājumiem, lai ierēdņi varētu kaut cik orientēties saīsinājumu burtu mīklās, kuŗas ieviesušās dienesta sarakstēs un bieži radot traku sajukumu.

Labs piemērs, kuŗam derētu sekot arī trimdas latviešiem, lai pareizi atšifrētu daudzo vispasaules latviešu trimdas organizāciju apzīmējumu saīsinājumus. Nezin tikai vai ar 1000 izskaidrojumiem pietiks...

● Gelsenkirchenas pilsētas valde Rietumvācijā, lai sargātu no zagļiem parku, apstādījumu un kapu eglītes, likusi tās apsmidzināt ar kādu neredzamu un kokiem nekaitīgu ķīmikāliju, kuŗa vēsā laikā uz kokiem saglabājas ļoti ilgi un ir bez kādas jūtamas iedarbības. Ķīmikālijas sākot iedarboties tikai tad, kad ļaudis, nogriezuši kociņu, to ienesot siltumā. Tad attīstoties gāze, līdzīga asaru gāzei, kuŗas dēļ uzturēšanās telpā, kur novietota eglīte ar degošām svecītēm, neesot iespējama. Dažas eglītes publiskos apstādījumos tomēr bijušas nogrieztas, bet pēc policijas domām vainīgie piedzīvojuši „zilos brīnumus" un nākošajos Ziemassvētkos apstādījumos svētku kociņus bez naudas „neiepirksies."

● Dienvidslavijas ekskaralis Pēteris un viņa sieva princese Aleksandra, kuŗi ilgāku laiku dzīvoja šķirti un kādā Parīzes tiesā 1953. gadā bija ievadījuši skandalozu laulības šķiršanas prāvu, aizvadītajos Ziemassvētkos pie kopīgas svētku eglītes salīguši mieru, atsaukuši lietu un atgādinot jaunsaderinātu pāri.

● Dānijas valdība, pretēji NATO prasībām, nolēmusi nākošajā pavasarī saīsināt kaŗa dienestu no 18 uz 16 mēnešiem. Dienesta saīsinājums motivēts ar valsts saimnieciskajām grūtībām. Pirms pāris gadiem, kad Dānijā ieveda 18 mēnešu gaŗu dienesta laiku, dāņu kaŗavīri rīkoja traģikomisku dumpošanos, kuŗu likvidēja kāds augstāks dāņu virsnieks ar krietnu sabrēkšanu, un daži vainīgie tika sodīti.

● Pēc ziņām no Vīnes, poļu valdība slēgusi teoloģijas fakultātes Varšavas, Krakovas un Pozenes universitātēs.

● Īsi pirms savas nāves Jorkšīras pilsonis Dāniels Gilberts Anglijā testamentējis savas pēdējās vēlēšanās. Kad pēc nāves viņa testaments atvērts, tur, stap citu, bijis lasāms: „Apglabājiet mani blakus manai sievai un uz mana kapa pieminekļa iekaliet — Dāniels lauvu bedrē."

ZIEDOTĀJI SAŅEMS KULTŪRAS DRAUGA KARTI

Aicinājums visām latviešu organizācijām, draudzēm un kopām sakarā ar ziedojumu vākšanu Kultūras fondam 1955. g. janvārī un februārī Latviešu kultūras dienās.

Ar 1954. gada 16. decembri Amerikas Latviešu Apvienības Centrālās valdes sekretariāts līdz ar visu darbvedību un grāmatvedību atrodas jaunās telpās: 1727 Kenyon Street, N.W., Washington 10, D.C., tel. DUpont 7-7812. Uz šīm jaunām telpām pārcēlies arī ALAs Aprūpes birojs līdz ar ieceļošanas lietu nozari.

Arī Kultūras fonda valdes sēdeklis un adrese turpmāk atradīsies augšminētā vietā.

Tā kā ALAs Kultūras biroja vadītājs Ev. Freivalds pārcēlies uz dzīvi Vašingtonā, D.C., visa viņam domātā sarakste turpmāk sūtāma uz ALAs sekretariāta jauno adresi. Visi pieprasījumi pēc skolas grāmatas Jaunatnes pūrs I un II daļas, skolotāju žurnāla Trimdas skola, kā arī pieprasījumi pēc latviešu skolām sastādītām Uzskaites tabulām sūtāmi uz jauno adresi. Tāpat uz jauno adresi sūtāmi visi ALAi un tās nozarēm domātie naudas sūtījumi

ALAs Centrālā valde pieņēmusi lēmumu par līdzekļu sagādi Kultūras fondam un latviešu kultūras darba veicināšanai un sekmēšanai, paziņojot, ka ikviens ASV latvietis, kas piedalās nākošā ziedojumu vākšanas akcijā Kultūras fondam, saņems latviešu kultūras drauga karti 1955. gadam. Šīs kartes parakstīs ALAs Kultūras fonda valdes priekšsēdis, vai arī visi Kultūras fonda valdes locekļi un referenti. Šīs latviešu kultūras draugā kartes piesūtīs visiem ASV latviešiem, kuŗu adreses zināmas, līdz ar apmaksātu aploksni un adresi ziedojuma nosūtīšanai Kultūras fondam. Ikviens ASV latvietis līdz ar ziedojuma nodošanu Kultūras fondam aicināts izteikt savu kritiku un ierosinājumus ALAs darbam kultūras nozarē.

Lai šo lēmumu varētu iedzīvināt, ALAs Centrālā valde un Kultūras birojs lūdz ASV latviešu organizāciju, biedrību, draudžu un kopu vadības piesūtīt ALAs sekretariātam (adrese: American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon St., N.W., Washington 10, D. C.) savu biedru vai locekļu sarakstu līdz ar adresēm, kā to, kam ir ALAs biedru kartes, kā arī to, kas tādas nebūtu izņēmuši. Kultūras fonda vadība visiem piesūtīs latviešu kultūras drauga kartes par 1955. gadu.

Ja kādu iemeslu dēļ organizācijas, draudzes vai kopas vadība, negribētu vai nevarētu ALAi nodot savu biedru vai dalībnieku sarakstu, ALAs valde cer, ka nevienas organizācijas, biedrības, draudzes vai kopas vadība neatteiktos šīs kultūras drauga kartes pašas izsūtīt saviem biedriem un locekļiem, protams, uz ALAs rēķina.

ALAs Centrālā valde un Kultūras birojs cer un ir pārliecībā, ka neviens neatteiksies no sadarbības šinī akcijā, kuŗas mērķis ir sagādāt līdzekļus latviešu kultūras darbam, latviešu kultūras vērtību saglabāšanai un jaunradīšanai.

Vidvuds Klava

VĀRDS

Vārds,
vai tu esi glāsts
maigām ausīm,
stāsts,
tikams klausīties
dīkā stundā?

Vārds,
vai tu esi tēls
salkušām acīm,
cēls
un krāsains
pasaules gleznā?

Vārds,
vai tu esi ziņa
lietu noslēpumam,
minēt
ko atziņās glumās
viltīgiem prātniekiem?

Nē! —
Vārds!
tu esi zibens
un griba,
ziba,
kas nāvē un rada,
brīvībā —
varas nākums
un —
dzīvības
sākums!

Vārds!
tu esi
cīņas vārds!

LATVIEŠU TEĀTRU ROSĪBA TORONTO

Savām viesizrādēm attālākos latviešu centros Kanadā rūpīgi gatavojas DV Kanadas teātris. Viesošanās paredzēta 8 vietās. Izrādīs Mārtiņa Zīverta Cilvēks grib dzīvot. Režiju vada no Anglijas atbraukušais režisors A. Lentiņš. Lugā darbojas I. Gubiņa, M. Bērziņa, B. Pops, Ed. Ābele, O. Zviedris, R. Miglāns, T. Kronbergs un Dz. Pūpēdis.

DV teātris sācis iestudēt arī Ad. Alunāna dziesmu spēli Visi mani radi raud. Šī latviešu teātŗa celmlauža luga agrāk bija ļoti iecienīta uz latviešu skatuvēm. Jādomā, ka veclaicīgā valoda un darbība, kas attēlo mūsu pagātni, radīs lielāku interesi Toronto latviešos. Lugā piedalīsies Valija Lāma, Edgars Ābele, Kārlis Namiķis u. c.

DV teātrim ir padomā dabūt šurp uz Toronto režisoru Jāni Zariņu, kas pašlaik atrodas Anglijā un darbojas kā režisors turienes DV teātri. „Tā, protams, ir tikai vēlēšanās, bet mēģināsim to īstenot," saka DV Kultūras daļas vadītājs E. Krūka.

LATVIEŠU BIEDRĪBAS ANSAMBLIS

Lielu rosību attīsta arī Toronto latviešu biedrības teātŗa kopa, kas jau pirms laba laika režisora V. Pukata vadībā iestudē Elīnes Zālītes 3 cēlienu komēdiju Maldu Mildas sapņojums. Galvenās lomās ir Dz. Indzere, E. Krēmane, V. Krēmane-Grimba, I. Dombrovska, R. Miglāns, O. Zviedris, A. Kivlenieks un A. Butāns. I. Dombrovska, A. Kivlenieks un A. Butāns uz skatuves Toronto parādīsies pirmoreiz. Mēģinājumi notiek pastiprinātā tempā 3 reizes nedēļā un izrāde paredzēta februāŗa beigās, atkarā no sarīkojuma kalendāra. Teātris sācis iestudēt arī Minchauzena precības un vēlas šo izrādi sniegt publikai iespējami krāšņāki. Lomu sadalījums vēl netiek izpausts.

NACIONĀLAIS TEĀTRIS

Toronto latviešu tautas augstskolas latviešu ģimnazijai par labu svētdien, 30. janvārī, Toronto latviešu nacionālais teātris atkārto savu Kultūras dienu izrādi, sniedzot 3 viencēlienu lugas: Rūdolfa Blaumaņa — Pēc pirmā mītiņa, Dz. Freimaņa — Nodevējs un Ingridas Vīksnas — Brāļa atgriešanās. Režisore M. Bērziņa informē, ka teātris jau kopš ilgāka laika rosīgi iestudē jaunu lugu, bet tās nosaukumu vēl neizpauž. Izrāde paredzēta pavasaŗa pusē.

KANADIETE DZIED EMĪĻA DĀRZIŅA DZIESMAS

Kalvis gatavojas koncertam

Ceturtdien, 27. janvārī, plkst. 8.30 vakarā Itona auditorijā savu pirmo koncertu Toronto sniegs Marisa Vētras audzēkne Marta Mec Vikāre (Martha MacVicar). Pie klavierēm būs Leo Barkins. Koncertu organizē Jaunskotijas valdības kultūras fonds Talent Trust, kas sekmē jaunu mākslinieku izglītību. Talent Trust, kuŗā par locekļiem ir Jaunskotijas vicegubernātors Alistērs Fräsers, Jaunskotijas premjērs H. D. Hiks u. c., 1944. gadā nodibināts uz Marisa Vētras ierosinājumu. M. Mec Vikēre studijas dziedāšanā sākusi Halifaksā pie M. Vētras un tās turpina tagad M. Vētras studijā Toronto. Jaunā dziedātāja, kas apveltīta ar jauki tembrētu balsi un ko Halifaksas kritika novērtējusi ļoti pozitīvi, koncertu ievadīs ar 3 Emīļa Dārziņa dziesmām latviešu valodā. Programmā būs arī Šūmans, Yrjo Kilpingens un Samues Barbers. Koncerta biļetes būs par brīvu, bet tā kā biļešu skaits būs ļoti ierobežots, tad ieteicams biļetes pie Itona iegādāties iepriekš. Īpaši rezervētās vietās jāpiemaksā 50 centu. Biļetes varēs dabūt pie kases, sākot ar pirmdienu 17. janvārī

❧

Dubultkvartets Kalvis gatavojas savam koncertam Montreālā, kas notiks 2. un 3. aprīlī. Kalvis montreāliešiem sniegs vienu garīgu un vienu laicīgu kocertu. Ansamblim laimējies gandrīz visu laiku kopš tā nodibināšanas strādāt negrozītā sastāvā. Nevaļas dēļ izstājies tikai Žanis Rāva, un viņa vietā ansamblī saistījies Viestura kora dalībnieks Aveniņš. Dubultkvarteta mēģinājumi notiek 3 reizes nedēļā. J. Dzeguze paskaidro, ka dubultkvartets savam nākošajām koncertam izvēlējies ļoti grūtas dziesmas un tie programmu gatavo ar lielu nopietnību, tāpēc torontieši Kalvi pirms sava koncerta Toronto nedzirdēs dziedam.

Voldemārs Akacis

SMILGAS MAN UZ KAPA AUGS...

DZEJNIEKA VIĻA PLŪDOŅA 15 GADU NĀVES ATCEREI

(1874. 9. 3. — 1940. 15. 1.)

Sala un putināja. Tā bija viena no saltākajām Latvijas ziemām, kad 1940. gada janvāŗa vidū no Rīgas gāja sēru ziņa: miris Vilis Plūdonis. No visiem Latvijas novadiem negaidītā bēdu vēsts vissmagāk skāra Bausku, jo dzejnieks bija bauškenieks, šķiet, pats slavenākais un dižākais Bauskas dēls. Ar dzimto pilsētu dzejniekam saites nekad arī nebija pārtrūkušas, un viņa latviskais gars Bauskā elpoja nevien no bagātajai Zemgalei vienkāršā, pelēkā granīta staba — Brīvības pieminekļa, kuŗā bija kalta dzejnieka vārsma:

Tik tas ir liels, kas spēj priekš
citiem mirt.

Kam ausis dzirdēt, tas lai dzird...

Tiesa, Bauskā Vili Plūdoni redzēja pamaz. Visvairāk pirmssvētku dienās vai vasarās, kad viņš, gaišu salmenīcu galvā un kuplas ģimenes ielenkts, ar Rīgas autobusu iebrauca Bauskā, lai gar Mēmeles krastu dotos uz savu senču mājām Lejeniekiem. Retu reizi izdevās dzejnieku redzēt vai sveicienam pacelt zilo ģimnazista cepurīti, kad viņš laipnīgi smaidīdams, staltā gaitā devās pa Bauskas ieliņām, kā zinātāji teica, lai apciemotu retos seno dienu draugus un savu bijušo skolotāju Jāni Žibeiku. Nu kad dzejnieks bija miris, Bauska rīkojās godam saņemt viņu pēdējo reizi, lai tad vadītu tālāk uz seši km. attālajām Lejenieku mājām un to kapsētu pašā Mēmeles krastā, kuŗai dzejnieks par saņemto Tēvzemes balvu bija cēlis gaišu, neparasta stila ieeju. Bet kad zvaniķis bija kāpis Kurzemes hercogu laikos celtās Bauskas baznīcas baltajā četrstūŗu tornī, lai zvana vara mēle vēstītu putenainajai Zemgalei Viļa Plūdoņa nāvi, viņš bija atradis zvanu ieplīsušu. Vai lielais, masīvais zvans, ar vienu no dobjākām Latvijas zvanu balsīm, kuŗā zvanu lējējs bija veidojis paša mirušā dzejnieka veltījuma tekstu, kā vēlāk stāstīja nez kur cēlusies teikas, bija pārplīsis un mūžiem uz mūžiem zaudējis savu vareno balsi Viļa Plūdoņa miršanas brīdī, jeb vai tur vainojams bargais, nepiedzīvotais sals—palika mīkla. Pēc dzejnieka nāves, cik zinu, zvans savu balsi virs pilsētas un trijām Zemgales upēm pacēla vēl tikai kādā no 1941. gada jūnija pēdējām dienām, Bauskas atbrīvošanas stundā no krievu okupācijas, bet tā jau vairs bija ieplīsušā zvana balss...

Ja nu neskanēja pat zvans, tad Bauska no savu mirušā dzejnieka vēlējās atvadīties vismaz ar Rekviēmu. Kad kopā sanāca visu Bauskas koŗu koristi, iznāca vai tikpat prāvs koris kā tagad dažos trimdas dziesmu svētkos. Laika bija tikai pāris dienu, un Bauskas valsts ģimnazijas telpās koristi ar apvienoto koŗu diriģentu Jāni Spalviņu pūlējās tieši vaiga sviedros dabūt no apsaldētajām balsīm laukā to, kas dabūjams. Drīz klāt bija arī kāda saltās janvāŗa nedēļas beigu pēcpusdiena, kad mirušo dzejnieku Bauska gaidīja savās ielās un dievnamā iegriežamies pēdējo reizi. Baznīca, kuŗa bija kurināta visu iepriekšējo dienu un nakti, bija salta kā ledus pagrabs un cilvēku pārpildīta. Arī ārpusē, kur veco baznīcdārza liepu un kastaņu kailajos zaros virpuļoja sausi dedzinošs janvāŗa putenis, aizvelkot pēdas un apputinot ēgļu skujas uz bēru ceļa, sniega apbērta stāvēja cilvēku jūra. Šķita, ka tā nebija tikai pienākuma apziņa vai vienkārša ziņkāre, kas bauškeniekus bija izsaukusi no siltajiem dzīvokļiem salā un putenī. Noteiktajā sagaidīšanas stundā nāca ziņa, ka bēru auto karavāna, kaut gan sniegu tīrīja, bija ieputināta kaut kur starp Čodi un Iecavu. Dzejnieks kavējās puteņainajos Zemgales laukos uz daudzreiz brauktā ceļa... Tikai pēc labas stundas, sekojot sniega arklam, gaidītais pārbrauca Mēmeles jauno tiltu. No ielas līdz baznīcas durvīm un tālāk līdz altārtelpai atsegtām galvām nostājās Bauskas ģimnazistu špalera. Vai viļa daudzajos koŗa mēģinājumos sapūlētā dzirde jeb vai tiešām kastaņu zaros, kuŗi nenākošajā pavasarī, nedz Baigajā vasarā vairs nesalapoja, putenis, pierimdams un atkal sākdams virpuļot, nedūca Rekviēma meldiju. Pamazām brauciet un klusu...

Īss sēras tautas dziesmas brīdis, un dzejnieka gludais ozola šķirsts bija altāŗa priekšā. Starp šķirstā likto sārto rožu klēpjiem, sveču gaismā dzejnieka seja šķita mierīga, bāla un mazliet smaidoša. Dzejnieks dusēja... Dievvārdi un Rekviēms... Bauska bija no dzejnieka atvadījusies. Viņš drīkstēja sākt ceļu uz tēvu mājām, lai svētdienā uz saules mūžu varētu aizvērties zemes vārti Mēmeles krastā.

❋

Svētdienas rītā sals bija mazliet atlaidies. Bēru viesu vajadzībām Šoseju-zemesceļu departamenta 11. rajona vīri pāri sasalušajiem laukiem bija izrāvuši ziemas ceļu, jo parastais ceļš uz Lejeniekiem bija aizdzīts neizrokamām kupenām. Koris, kaut diriģents bija saslimis, vēlreiz vēlējās skandināt dzejniekam viņa Rekviēmu. Sals daudzus gan bija nobaidījis, bet pusdienas laikā tirgus laukumā pie sarkanajiem dzelzceļa autobusiem ap pensionēto skolotāju Žibeiku salasījās bariņš dziedātāju — starp tiem vai

(Nobeigums 8. lpp.)

Dzejnieka Viļa Plūdoņa šķirsts pie Bauskas baznīcas 1940. gada janvāŗa vidū. Pirmais pa kreisi gizenotājs A. Nulītis.

KULTŪRAS APSKATS

Kanadas latviešu mākslinieku apvienības valdē konstruējusies šādi: priekšsēdis Eduards Dzenis, priekšs. vietnieks Arnolds Nulītis, sekretāre Rūta Stāmere, kasieris Hugo Mercs, biedrzinis Augusts Kopmanis. Pie apvienības pašreiz jau noorganizētas divas studiju grupas, kuŗu biedri varēs kopīgi vingrināties zīmēšanā un gleznošanā.

❋

Veras Keišas baleta skolas audzēkne Ilona Lappo nesen dejoja Royal York hotela darbinieku eglītes vakarā, izpelnoties atzinību un īpašu dāvanu. Arī skolas īgauņu audzēknis Reinis Kops jau vairākkārtīgi kuplinājis savas tautības sarīkojumus. Īgauņu laikraksti atzīmējuši Reina Kopa uzstāšanos, piezīmējot, ka audzēknis apmeklē latviešu baleta skolu. Vera Keiša ievadījusi sarunas ar Toronto pilsētas jaunievēlēto valdes locekli Samervillu, kas vada Istjorkas lielāko kino teātri, par sestdienas bērnu izrāžu kuplināšanu ar vecāko skolas audzēkņu piedalīšanos.

❋

ASV latviešu ceļojošā teātŗa viesizrāde Toronto notiks 19. febr. Teātris viesosies ar Valdemāra Kārkliņa 3 cēlienu komēdiju Indīgā ēdeja

❋

Kādreiz Latvijā plaši pazīstamais akordeona virtuozs un pianists Armands Krūmkoks, kam Toronto ir profesionāls orķestris, jau otro gadu ar labiem panākumiem vada savu klavieŗu un akordeona studiju. Studijā mācās 58 audzēkņi, to starpā ir arī tādi, kas Karaliskajā konservātorijā mācās 10. gatavības pakāpē un lai sekmīgi sagatavotos mākslinieka grada iegūšanai, izvēlējušies latviešu mūzikas studiju. Studija darbojas divās vietās, 1129 Dundas St. W, lietuviešu namā un 2803 Bathurst St. Blakus darbam studijā A. Krūmkoks tirgojas arī ar visdažādākiem mūzikas instrumentiem. Bet visplašāk viņa darbs izvēršas viņa jaunajā pasākumā — nošu apgādā. A. Krūmkoks nodibinājis sakarus ar nošu apgādiem un tirdzniecības firmām arī Eiropā, tāpēc ar jaunā apgāda palīdzību iespējams iegādāties visu, kas mūzikas literātūrā pašlaik atrodams. Apgāds pieņem pasūtinājumus pa pastu un telefonu un piegādā notis pa pastu. Latviešiem apgāds dod 10% atlaidi. Apgāda pakalpojumus sākuši izmantot daudzi latvieši — mūzikas paidagogi, sevišķi no provinces. A. Krūmkoks izsūtā arī katalogus. Apgādā dabūjami arī pazīstamie Petersa Mūzikas kalendāri.

❋

Latviešu tautisko deju grupa DižDancis, kas pastāv pie Toronto latviešu biedrības un kuŗu no tās dibināšanas laika vada A. Aigars, šopavasar domā viesoties Savienotajās Valstīs. DižDancis ir ap 20 dejotāju, un to ļoti iecienījušas dažādas kanadiešu organizācijas, aicinot kanadiešu sarīkojumos.

REDZĒJUMI UN BRIESMAS

(20. turpinājums)

Jaunieši par šīm briesmām negribēja dzirdēt, bet tās spiedās visur, tās bija skolā un mājā, uz ielas un kino, tās piestājās pat pie sola, kur viņi sēdēja. Ieva sarāvās, kad pēkšņi pavasarīgo plaukstošo koku vidū iznira zilloka cepure, čekists auksti, bargi uz viņiem nolūkojās. Ieva drebēdama piekļāvās Pēterim, kas savukārt satrūkās. Čekists pienāca tuvāk, prasīja dokumentus, izteica kaut ko cinisku par pārīti, kas izvēlējies šo vietu savai mīlestībai. Ievai bija tikai skolas apliecība, Pēterim arī vēl Latvijas pase, ko čekists ilgi pētīja kabatas spuldzes gaismā. Šķita, ka viņam pašlaik nav nodoma jauniešus apcietināt, bet viņš gribēja tos patincināt, jo Ieva ar savu ģimnazistes skaistumu, jaunību, viņam patika. O, viņš varētu abus aizvest uz čekas namu, atšķirt vienu no otra, zēnu ieslodzīt, bet ar meiteni papriecāties. Viņa nelikās tāda, kas varētu paciest moku draudus. Pētīdams abu dokumentus, viņš tomēr beidzot tos palaida, novēlēdams priecīgu nakti uz sola. Kad viņš bija aizgājis, viņi klusēdami devās projām. Gaita bija steidzīga, valodas neveicās, dvēseles bija satrauktas ne vairs ar mīlestību, bet ar bailēm. Tiekot pie mājas, Pēteris kļuva dūšīgāks, mēģināja drošināt sevi un Ievu.

"Es viņus nebīstos," Ieva pēkšņi sacīja, „es viņus pārāk labi pazīstu, kad rudeni staigāju ar Urbucēnu. Viņš man izvīla daudz ko, tāpēc jau Velta ar Zelmu tika apcietinātas. Bet tagad man viņu paņēmieni skaidri. No manis tie vairs nekā nedabūs zināt."

Pēteris atcerējās gadījumu, kas vēl tik agri pēc krievu iebrukuma bija noticis un visu skolu satraucis. Tagad viņi jau bija pieraduši, ka pazuda biedri, biedrenes, skolotāji vairs neatgriezās. Ka arī Ieva jau bijusi iepīta nodevības tīklā, to viņš vēl nebija zinājis, tas viņu tagad apmulsināja, gandrīz satrieca, viņš atvadījās no savas romantiskās draudzenes klusēdams. Klusēdami viņi izšķīrās naktī, bet pa ielām dimdēja čekistu drausmīgie soļi.

2

Fabrikas strādnieks Rūsans nāca no darba mājā arvien klusāks, nospiestāks. Retu reizi viņš ļāva savam sašutumam valu, aprunādamies ar sievu. Fabrikas komūnistu šūniņa viņu gribējusi iesaistīt strādnieku gvardē, lai viņš kļūtu par savas tautas nodevēju, par svešo varmāku uzticamu kalpu. Viņš visādi bija vairījies, aizbildinādamies gan ar savu vecumu, gan ar lielo ģimeni. Taču spiediens bija neatlaidīgs, reizēm mudinājumi kļuva par draudiem.

Šai dienā viņa sievai Madei, kas joprojām veica sētnieces pienākumus, bija uzdots novērot, kur paliek daži nama īrnieki. Par tiem it kā garāmejot aptaujājās, bet lai tās nedūrtos acīs, tad prasīja arī par citiem. Sētā pa nakti parasti stāvēja kāda smagā preču mašīna, kuŗas šoferis, no rīta aizbraukdams, bija teicis, lai šonakt viņu negaidot, jo esot dežūras, būšot jāved kāda krava uz staciju. Visu to Made pastāstīja vīram pie rītiņa. Viņas pelēkā seja bija vēl nopitnāka nekā parasti. Nekad nebijusi runīga, sieva tagad vīram jautāja, vai nevajadzētu tiem klusām pavēstīt, par kuŗiem aktīvisti bija klausinājuši.

„Es nezinu," viņš atbildēja lēnām. „Arī mūsu pabrikī strādnieku gvardistiem pavēlēts būt trauksmes stāvoklī. Kaut kas gatavojas."

„Varbūt karš?"

Vārds bija pateikts. Daudzi to gaidīja, cerēja kā uz atpestīšanu, reizē šaubījās, baiļojās. Tie, kas kā Rūsans bija pieredzējuši Pirmo pasaules karu, zināja, ka karam līdzi nāca bads, trūkums, miršana, posts. Acu priekšā vēl rēgojās Rīgas kā izmirušās ielas, izdzīvojuši stāvi, kas ar saviem maišeļiem pār pleciem devās katru rītu uz laukiem, lai kaut ko saubagotu pret badu. Taču arī karš tagadējā drūmajā bezcerīgajā slogā likās kā ausma, kā asiņains, bet jautrs, cerīgs pavasaŗa rīta kliedziens, no kā trūkstas baigie apspiedēji. Pavasaris bija ārā, plauka, zaļoja koki, zāle, bet augļu dārzi bija melni, atgādinādami tautas nosmacēto dzīvību, izpostīto dārzu, kas vairs neatzēla agrākajā košumā.

Sieva sataisīja Rūsanam pusdienas maizītes, ietina tās papīrā.

„Alģis arī šorīt pavisam agri aizskrēja, vēl pirms tevis. Kaut kādas pioniešu nodarbības viņam. Nedz Zelma, nedz Klitija nav mājā. Klitija atkal negulēja pie mums. Kāpēc Zelmai bija jāskrien, es nezinu."

„Kopš tās apcietināšanas, kverkšķināšanas viņa tāda savāda, kā apmāta. Es ar saviem bērniem šoziem neesmu varējis runāt. Liekas, viņi baidītos no manis, bet varbūt man vēl vairāk jābaidās no viņiem. Saka, ka tagad bērni tiek skubināti nodot savus vecākus, noklausīties, ko tie runā, tad izstāstīt."

„Tagad visus skubina nodot katru. Nevienam nevar vairs uzticēties. Cilvēki lai kļūst ienaidnieki cits citam. Dievu vairs nedrīkst lūgt. Kur mēs glābiņu, kur palīgu ņemsim?"

„Neaizmirsti, ka mēs esam strādnieki," tagad Rūsans gandrīz bargi teica, jo viņam sievas gudošana sāka nepatikt. „Viss tas tiek darīts mūsu vārdā un labā."

„Mūsu vārdā ir labā? Tu savādi runā. Krievu vārdā ir labā."

„Ek," Rūsans sacīja īgni, „ko mēs tur varam darīt? Labi, ka paši dzīvi paliekam. Krievi jau mūs nesaudzēs."

Viņš piecēlās ar to pašu stūraino kustību ar savu spēcīgā auguma staltumu, kas vienmēr sievu bija aizgrābis. Gandrīz gads bija pagājis kopš tās dienas, kad viņa bija tāpat varējusi pateikt Lambrienes tenkas par krievu ienākšanu. Tās nebija bijušas tenkas, tagad viņi zināja, ko nozīmē svešas varas valdīšana. Maz viņi priekš tam bija domājuši par savu tautu, valsti, ko daudzināja izglītotie; tagad viņi zināja, ko nozīmē savu valsti pazaudēt, tagad viņi jutās vienoti ar tiem, ko apcietināja naktī, ko aizveda bez vainas. Nebija vairs ne tiesas, nedz taisnības, nedz žēlastības. Viņi, savā tautā vismazākie, zināja, ko nozīmēja dzīvošana savā brīvajā valstī, kas tagad bija atņemta.

3

Ievai Balgai bija atkal nolikta satikšanās ar Pēteri Vildavu pie pareizticīgo katedrāles uz „zināmā sola". Viņa uz savu satikšanos gatavojās šoreiz rūpīgāk, jo viņai bija paredzēšana, ka tieši šonakt jānotiek kaut kam ārkārtīgi svarīgam viņas dzīvē, kas tai pavērs jaunus, brīnišķīgus, nekad nejaustus apvāršņus. Viņas skolnieciskais augums vasaras nakts krēslā izskatījās ļoti skaists, gandrīz noslēpumaina parādība slīdēja gar liepu aleju.

(Turpinājums sekos).

N. ŠVĀNEBACHA DEJU STUDIJA

175 COLLEGE ST.,

Tel. WA 1-4318, Toronto

FOKSTROTS — ANGLU VALSIS

VĪNES VALSIS u. c.

SAMBA — RUMBA — MAMBO

PRIVĀTSTUNDAS:

pieteikšanās un informācija katrā laikā

A W FARLINGER R.E., LTD.

JUMS PIEDĀVA:

BLOOR — HIGH PARK 8 istabu mūra māju: cieta koka grīdas, moderna virtuve, silta gaisa-eļļas apkure. Garāža. Tuvu satiksmei un veikallem. Iemaksa $3.500.

BLOOR — JANE 7 istabu atsevišķa dubultkiegeļu māju: radiātoru apsildīšana. Māja ļoti labā stāvoklī, ļoti tuvu Bloor satiksmei. Prasītā cena $18.500.

Nesaistošu informāciju māju pirkšanas un pārdošanas, kā arī aizdevumu sagādes gadījumos prasīt pēc

VOLDEMĀRA KLAVIŅA

2475 BLOOR ST. W.

Tel. MU 8151, Toronto

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. SILVIJA UZANS

BERNU, IEKŠĶIGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS

No pl. 6-7 lk dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās, ceturtdienās, sestdienās arī no plkst. 12-1

52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē

Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās

3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6708 Toronto

Dr. S. V. Feinman

Vines universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739

Pieņem 6—9 vak., sestdienās no pl. 2—7 vakarā

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto

Runā vāciski un krieviski

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā

202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniekus

Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. med. K. ZYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1-4 un 5-8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā vāciski un krieviski

Dr. JĀNIS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI

iekšķigās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont.

Iepr. telef. pieteikšanās

WA 3-2395

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

336A BLOOR ST. W., TORONTO (Spadina Rd.) birojā WA 3-9494

ACU PĀRBAUDE RECEPTE

APCIETINĀTA VĀCU SPIEDZE

Pirms neilga laika Vācijā apcietināta un notiesāta uz 5 gadiem cietumā vāciete Irmgarde Margarēta Šmite — krievu spiedze. Apvainotā spiedze atzinusies spiegošanā par labu padomju blokam un paskaidrojusi, ka šo darbu veicot jau kopš 1953. gada. Tālāk šarmantā 24. gadus vecā Irmgarde paskaidro, ka nodevusi krieviem amerikāņu slepenā dienesta darbinieku vārdus un citas svarīgas ziņas. Notiesātā strādājusi amerikāņu slepenā dienestā par sekretāri, jo runājusi perfekti 5 valodas, un Rietumberlīnē iebraukusi tikai 1953. gadā. Starp citu vāciete paskaidro, kādā ceļā viņa piespiesta nodarboties ar spiegošanu. Austrumvācijā viņa iepazinusies ar kādu H. Bauči, kuŗu krievi apcietinājuši un pierunājuši viņu nodarboties ar spiegošanu, solīdamies atbrīvot viņas draugu, ja saņemtu informāciju par amerikāņu slepeno dienestu.

Irmgardi nodevis viņas pašas tautietis, kuŗš bijis greizsirdīgs par viņas draudzību ar amerikāņu virsniekiem. Skaistā vācietes atstājusi tiesas zāli raudādama un, starp citu, teikusi „Pieci gadi cietumā, tad jau labāk būtu tūlītējs nāves spriedums.“ Kā to tālāk paskaidro vācu laikraksts, Irmgarde strādājusi arī kā „pretspiedze,“ tikai grūti nākas zināt, kuŗai pusei par labu? —

Ind. Sk.

VINI NEDRĪKST AIZMIRST DOTOS SOLĪJUMUS

DEKLARĀCIJU JŪKLĪ PAZAUDĒTI DESMIT GADI

VĒSTULE NO ASV

Vēl vēlēšanu dienas rītā mūsu fabrikā cīkstījās demokrati ar republikāņiem — savstarpēji apmainīdamies pārmetumiem un kļūmes viens otram piedēvēdami. Kad par stingru valsts varu noskaņotais strādnieks pārmeta Korejas kaŗa organizētājiem, norādot uz 30.000 amerikāņu upuriem, demokrats gluži mierīgi atteica, ka tas viss jau ir pagājis un aizmirsts... Varbūt tā bija naīva, bet raksturīga pieeja. Bieži ir nācies vairākkārt dzirdēt un novērot darba biedrus — viņu valodās izpaužas vēlēšanās aizmirst visu nepatīkamo. Vai vienkāršā cilvēka uztvere un mentalitāte nav dažkārt samanāma arī lielajos politiskajos darījumos, kur risinās notikumi ar tālejošu nozīmi? Vai aizmiršana dažkārt neskaŗ arī valsts politiku — vai solījumi reālizēti tā, kā tie deklarēti? Mums jāatceras pirms dažiem gadiem Rietumu uzsvērtā atziņa, ka miers un brīvība ir nedalāmi. Tā patiešām būtu baze cilvēces laimei un labklājībai. Mēs to visdziļāk uztveram, jo posta un nemiera periods mūs ilgi mocījis. Vai šo kāroto vērtību nedalamība nav jau aizmirsta? Politiskos darījumos un kalkulācijās parādījies kāds nievājams stāvokļa ieteikums — sadzīvošana. Ko tas nozīmē mūsu un citu tautu nākotnei? Šāds „sadzīvošanas veids“ noārda mieru un brīvību, kas, pašu Rietumu deklarējumā taču ir nedalāmi. Vai tādēļ miljoniem cilvēku uzņēmušies pārdabiskas grūtības, ciešanas, fizisku un morālu pazemojumu, lai pēc daudzajiem trimdas gadiem Rietumu aizsegā, noskatītos, kā nesamierināmie pretpoli apmainās ar nedabisku draudzību — viens turpina sātanisko režīmu un inkviziciju, bet otrs tirgojas un stiprina savu „partneri...“ Šķiet, aizmirsta Kremļa balss, kas izskanēja ar jaunā Čingischana Maļenkova muti, kad tas uzkāpa tirannijas tronī: „Padomju Savienība paturēs un neatdos nevienu pēdu tās platības, kas Otrā pasaules kaŗa noslēgumā nonāca viņas interešu lokā.“ Mauzolejā iesvaidītais to pierādīja, un nav nemazāko šaubu šīs politikas turpinājumam. Un, nevērojot šos nežēlīgos un varaskārīgos uzsvērumus, Rietumu politiskajās smadzenēs sākusi perināties doma par sadzīvošanas iespējamību.

SADZĪVOŠANA NES JAUNUS DRAUDUS

Kad Korejā plosījās kaŗš, prasīdams bezgala daudz upuru kā cilvēku tā materiālā ziņā, Rietumi uzsvēra, ka ar viņu iejaukšanos konfliktā augsti pacelts valsts prestiža un ka tas tiks uzturēts. Pēc trim nesekmīgiem kaŗa gadiem Apvienoto Nāciju karaspēks, kuŗa kodolu veidoja vienīgi amerikāņi, bet pārējās valstis piedalījās vairāk vai mazāk simbolisti, nāca ar miera ierosinājumu agresoram. Noslēgumā — dalīta, samocīta Koreja, dalīts miers un brīvība. Kur palika sauklis - Koreja ir brīvības priekšpostenis un tā visiem spēkiem jānotur! Bija aizmirsies solījums. Ne bez pamata Stivensons ar Ruzvelti, apbraukādami puspasaules, atgriezdamies konstatēja, ka viņu valsts prestižs ir stipri iedragāts.

Kad cīnas ar komūnistu bandītiem pārņēma Indonēziju, Rietumi atkal raidīja saucienu brīvajā pasaulē — visus spēkus cīnā pret agresiju. Un atkal — viss beidzās ar brīvības un miera dalīšanu. Vai šai tālajā malā nebriest jauni notikumi? Vai sarkanā sērga atkal neapdraud plašus novadus? Nav šaubu, ka dalītais miers un brīvība ir pārvērtušies jaunos draudos.

Kad Padomju Savienība kaut aiz matiem AN sēdēs grib ievilkt sarkano Ķīnu, Rietumu nostāja šākumā ir katēgoriski negātīva. Paiet laiks un kaut kas sāk aizmirsties, līdz jau nonāk pie stāvokļa, ka Rietumi ar mieru pielaist sarkanās Ķīnas novērotāju... Varbūt šai aizmiršanai ir politiski pamatojumi, varbūt tas nozīmē politikas elastību, kas ļauj piemēroties acumirklīgām vajadzībām un prasībām. Bet vienmēr pastāv principi, un, tikai ar tiem vadoties, ir panākama kaut kas vispārēji pozitīvs.

Tik ilgus gadus jau dzīvojot šķirti no savas zemes un tautas kodola un lolojot cerības reiz atgriezties savā īstajā vietā, mums būtu nepieciešami stingri pamati mūsu iecerēm. Sirdsbalss saka: tā tas nevar palikt, tā tas nepaliks. Un tā ir vienīgā, kas mūs drošina visu paciest un pārvarēt. Notikumi aizgājušajā gadu desmitā ir tik jucekļīgi, neskaidri un šaudīgi, ka bieži pazūd orientēšanas spējas — ar labāko gribu nevaram izlobīt nākotni un ieraudzīt stingras politikas gājienus. Jo vairāk tādēļ, ka tieši tie vīri un personas, kas Rietumos ietur stingru, katēgorisku stāju pret ekspansijas meistariem, ir vismazāk populāri. Tos neuzklausa vai tos nobīda pie malas. Bet ikvienam brīvības cienītājam un patiesa miera kārotājam ir skaidrs, ka vienīgi stingra stāja, dzelžaina rīcība, bezbailība un turēšanās pie solījumiem un principiem var novest slimo pasauli pie izšķiršanās. Rietumi nedrīkst aizmirst un atstāt nereālizētus savus solījumus, kas doti pasaulei — brīvības un nedalīta miera labā. Pretējā gadījumā — gadi atkal ritēs mocošā deklarāciju jūklī, sarkanais nezvērs nerimsies ēstgribā un vēl brīvajai pasaules daļai pilnīgi zudīs cerības izkļūšanai no posta, verdzības un terrora.

A. V-ks

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. Krone-Balduma

Kafijas un tējas galdi

Uz kafiju parasti ielūdz laikā no pl. 4—5. Šim viesībām ir valrāk ģimenes raksturs, uz tām ielūdz pavisam tuvus draugus, un šai pēcpusdienas stundā nav svinīgas nokrāsas.

Kafijas galdu klāj ēdamistabā ar baltu vai krāsainu galdautu. Katra vietai liek deserta šķīvi ar servjeti. Pa labi šķīvim kūku dakšiņu vai arī deserta nazi un dakšiņu. Pa labi augstāk tasi un karotīti. Tas ses osiņai un karotei jābūt pa labi, pa kreisi liek glāzi ūdenim. Galda vidū liek ziedus un arī auglus, sīkos cepumus, kā arī kūkas, biskvītus, kafijmaizes, konfektes utt. Cukurtrauku ar cukuru un cukura standziņām. Krējumam jābūt uzvārītam. Pie kafijas ļoti labi garšo arī saldināts putu krējums.

Kafijas tases var salikt jau uz galda vai arī uz atsevišķa galdiņa, vai arī gubiņā pie namamātes.

Kad viesi sasēdušies pie galda, apkalpotāja vai namamāte ielej kafiju un to pasniedz viesim.

Ja pēc kafijas paredzēts kāds krēms vai ledus krēms ar cepumiem, tad viss pārējais no galda iepriekš novācams.

*

Uz pēcpusdienas tēju ielūdz kā pazīstamus, tā arī svešākas personas. Tējas galdu klāj ēdamistabā. Viesi var uzturēties arī salonā, un tur viņiem pasniedz tēju.

Galdu klāj tāpat kā kafijai. Tēju var pasniegt tasēs vai glāzēs. Uz tējas galda katrā ziņā jābūt stikla trauciņam ar citrona šķēlēm un ievārījumam. Ievārījuma trauciņus var likt pie katra sēdētāja vai arī novietot ap ievārījuma trauku. Uz tējas galda var būt arī rums vai konjaks. Kad viesi sasēdušies, var ieliet tēju un apnēsāt apkārt. Pēc tam viesiem piedāvā sviestmaizes un cepumus, bet ja lielākas viesības un tēju dzer viesistabā, tad sviestmaizes nepasniedz, bet sāļos cepumus un kūkas. Ja viesim tēju ielej otrreiz, tase jāizskalo ar karstu ūdeni, gadījumā, ja tēja ir ļoti stipra, tad uz galda jānoliek krūze ar karstu ūdeni.

Lielākās viesībās pēc tējas pasniedz aukstu saldo ēdienu — kādu ledus krēmu vai krēma tortī, vai arī auglus un auglu salātus. Pirms pasniedz saldo ēdienu, visi trauki no galda novācami. Ļoti lielās viesībās tējas galdu var klāt bufetes veidā, sakārtojot tasītes lietošanas kārtībā vai kaudzītē. Šķīvīšus saliek malā kaudzītē. Karotes var salikt galda stūros glītā aplī. Tāpat glīti jāsakārto servjetes. Ja ir daudz viesu, tad jābūt dažiem maziem klātiem galdiņiem.

MAIJA PURENE II DAĻA

AIDAS NIEDRAS ROMĀNS

Šī grāmata izdota saskaņā ar līgumu un vienīgām izdošanas tiesībām līdz 1956. gada 4. martam, par ko rakstniece saņēmusi pilnu samaksu. Katrs cits izdevums ir rupja patvarība

Saskaņā ar rakstnieces piesūtīto eksemplāru un vēlējumu grāmatā ir izlaboti visi iepr. izdevuma sajaukumi

Vēl krājumā MAIJA PURENE I, zīda sēj., cena $3.40

LATVJU GRĀMATA

P. O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Latviešu literātūras pamats

R. BLAUMAŅA KOPOTI RAKSTI

1. daļa $18.00, 2. daļa $21.00, kopā 11 sējumu

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937

Elektriskie, ķīmiskie, matu ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana

(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.

Runā krieviski, vāciski un latviski

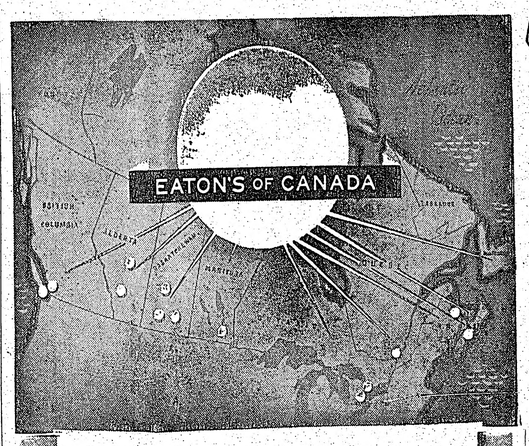

Vienalga, kurp jūs braucat Kanadā,

EATON'S IR JŪSU RĪCĪBĀ

ar saviem 56 veikaliem, 4 pasta pasūtināšanas centriem un vairāk kā 260 pasūtināšanas birojiem no krasta līdz krastam. EATON's ir gatavs jums pakalpot katrā laikā ar plašu labas kvalitātes preču izvēli un pieklājīgām cenām. Jūs varat iepirkties ar paļāvību un mūsu garantijas atbalstu no 1869. gada...

„Jūs būsit apmierināti vai izmaksāsim naudu.“

The EATON Co Limited

Kanadas plašākais tirdzniecības uzņēmums mazumā

FACE ELLE

Izrunā „FEIS-ELLI“

servjetes

Tas nozīmē sevišķas ērtības, lietojot mīksti pūkainas servjetes, kas vienmēr ir maigi patīkamas degunam

Face-elle

AUTOMATISKAIS

GĀZES ŪDENS SILDĪTĀJS

- Pilnīgi iekārtots, sākot ar $129.00 uz augšu
- Garantija uz 10 g.
- Iemaksa 10% apmērā, pārējais uz nomaksu līdz 3 gadiem. Šo summu jūs nomaksājat GAS Co reizē ar mēnešu maksājumu par gāzi.
- Iekārto 24 stundu laikā dabiskai gāzei

DRED UN CITI RAŽOJUMI

Par apsildīšanu, siltu ūdeni vai siltu gaisu lūdz zvanīt

GARNEY & CO

15 BARTON AVE, ME 2554, TORONTO

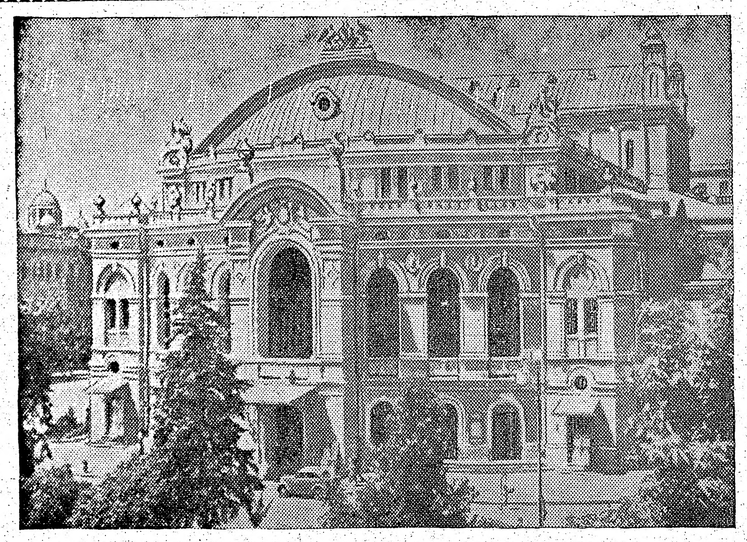

JAUKĀS ATMIŅAS

SZEWCZENKO OPERAS CELTNE KIJEVĀ

Līdzīgi Ķijevai, kas atrodas Dņepras upes augstajā labajā krastā, it kā Ukrainas sirdī, tāpat Szewczenko Operas celtne iezīmē Ukrainas kultūras dzīvi. No tās akustiskajām sienām ir atbalsojusies daudzu slavenu ukraiņu tautas operu mūzika... mūzika, kas ir brīvību mīlošo ukraiņu simbols.

Arī šodien Szewczenko Operas celtne pastāv, gan svešinieku izmantota, tā atgādina tos laikus, kad Ukraina kādreiz bija brīva un ka tā savu brīvību atgūs... reizē atgādinot patīkamās atmiņas.

Jūsu uzjautrinājumam

Izrunā BRĒDINGS

Otavā, Vindzorā, Montreālā, Hamiltonā

BRADING'S Cincinnati Cream

BREWERY LIMITED · WINDSOR, ONTARIO

LIELĀKAIS SEZONAS NOTIKUMS KANADĀ

LPB KANADAS KOPAS

PRESES BALLE

21. JANVĀRĪ, PLKST. 20 KOLUMBUS ZĀLĒ

- BOLES UN ŠAMPANIEŠA GALDS
- KLĀTI GALDIŅI
- LABA DEJU MŪZIKA, BALONI

PUSNAKTS IZDEVUMS — PRESES PĪLE UN DRUKAS KĻŪDU VELNIŅŠ IERADĪSIES BALLĒ PERSONISKI

Galdiņi piesakāmi pa tel. EM 8-0792, vakaros WA 1-4208

Ieejas biļetes kungiem $1.50, dāmām $1.00

Vieta pie klāta galdiņa $1.00 no personas

„JERRY BRAZLOT" agrākais Jack Ostafew Apkures ierīču sabiedrības darbinieks, tagad ir SHERMAN'S HEATING COMPANY līdzīpašnieks

BRAZLOT kungam ir 16-gadīga prakse gaisa apkures uzņēmumā, un daudzi viņa klienti var priecāties par viņa taktu, pieklājību visos viņa darījumos

Mēs varam piegādāt visāda veida eļļas, ogļu un gāzes apkures. Brazlot kungam ir arī liela prakse gaisa dzesēšanas ierīcēs.

Līdz ar mūsu lielo apgrozījumu un maziem operatīviem izdevumiem, mūsu cenas ir zemākās.

Mēs ierīkojam un uzstādām eļļas apkures, kur pirmo gadu nav jāmaksā termiņmaksājumi.

Laba un ātra pasūtinājumu izpildīšana tikai par $285 skaidrā naudā vai uz nomaksu.

Klientus apkalpojam 24 stundas diennaktī. Jūs varat būt droši, ka mūsu darbinieki jums atbildēs, ja jūs zvanīsit kaut vai plkst. 3 no rīta.

Kāpēc ne (agrāk to aizmirsāt) izgriezt šo sludinājumu un novietot pie jūsu krāsns steidzamības gadījumiem.

SHERMAN'S HEATING COMPANY

537 QUEEN ST. W. (pie Augusta ielas)

NAKTI JU 9832. 24 STUNDU APKALPOŠANA. DIENĀ EM 8-5375

ASTRAS APGĀDA JAUNĀKĀS GRĀMATAS

vērtīga Draudzīgā aicinājuma dienas dāvana

1955. g. 15. janvārī iznāks:

Z. Mauriņas grāmata CILVĒCES SARGI

esejas par pasaules literātūru

Ar plašu skatu, dziļu iejūtas spēku un parasto erudīciju autore, analizējot rakstnieku un domātāju darbus, raksturo tautu un zemju kultūras problēmas. Grāmata aptver esejas par amerikāņu, ķīniešu, franču, latviešu, vācu u. c. literātūras un gara dzīvi. **Grāmata glītā apdarē, mākslin. ED. DZEŅA vāka zīmējums Cena $3.50. Šo grāmatu ar 20 proc. atlaidi, t. i. par $2.80 saņems tie, kas iesūtīs apgādam čeku vai M.O. līdz š. g. 15. janvārim**

NUPAT IZNĀCA

Ortegas-Y-Gasset MEDITĀCIJA PAR MĪLESTĪBU, izmeklētas esejas. Cena $3.35

LATVIEŠU TRIMDAS DESMIT GADI Dr. H. Tichovska redakcijā

Mūsu izcilāko autoru vērtējumi par sabiedriski-politisko, kultūrālo u. c. gara nozaru darbību svešumā. Cena $4.30

K. Raudīves — NEREDZAMĀ GAISMA, jaunākais romāns $3.90

J. Klīdzēja — VIŅAS UN VIŅI, stāsti ...... ies. $3.35, broš. $2.65

Z. Mauriņa — PILSĒTAS UN CILVĒKI, esejas, ies. $3.45, br.$2.75

Pasūtinājumi adresējami:

ASTRAS APGĀDS, c/o ANNA TICHOVSKIS, 129 Indian Rd., Toronto, Ont., Canada, LL 8682

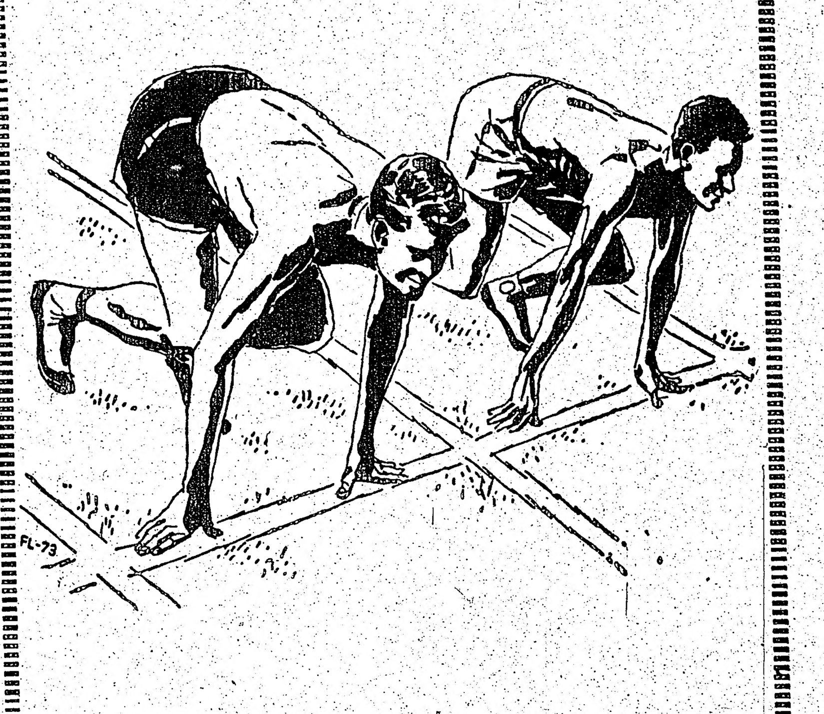

LAI GŪTU LABU SĀKUMU

KRĀJIET

Kā „jaunkanadietis" jūs gūsit labsajūtu un nodrošinājumu jūsu jaunajā zemē, ja jūs pie pirmās izdevības atvērsit krājkontu.

Krājkonts KANADAS KOMERCBANKĀ uzglabā jūsu naudu drošībā, maksā procentus par noguldījumu un reizē ieradina būt taupīgam.

Atverot kontu KANADAS KOMERCBANKĀ, jūs rēķināties, ka jums ir darīšana ar banku, kas ir tikpat veca kā pati Kanada — un tāpat kā Kanada, uzņēmīga un ātri augoša. Šodien pat iegriezieties mūsu tuvākā nodaļā un atveriet krājkontu. Vienalga, vai jūsu konts ir liels vai mazs, jūs esat laipni gaidīti.

The Canadian Bank of Commerce

Pāri par 640 nodaļu visā Kanadā

DV NIAGARA FALLS NODAĻA

rīko š. g. 15. janvārī Falls View Firemen Recrecional Hall, Dunn St., N.F., Ont.

BAZĀRU BALLI

Loterija alegri, laimes aka, laimīgais makšķernieks, bingo, noslēpumainā lelle u. c.

ATSPIRDZINĀJUMI

SPĒLĒS IECIENĪTAIS JAUTRĀ POLKA ORĶESTRIS

Bufete ar atspirdzinošiem un garu pacilājošiem dzērieniem un piemērotiem uzkožamiem

Ieejas maksa: bazārā brīva, ballē $1.00 no personas

Viss atlikums — invalidu, bāreņu, veco ļaužu un trūkumcietēju aprūpei

Bazāra sākums plkst. 1 dienā. Balles sākums plkst. 8 vakarā

Apmeklēt lūdz DV Niagara Falls nod. valde

DV HAMILTONAS NODAĻAS DRĀMATISKĀ ANSAMBĻA

Pirmizrāde: Alberta Galiņa drāma 3 cēlienos

DRUPAS

Sestdien, 1955. g. 15. janvārī, plkst. 19.00 Dalewood skolā — West Hamiltonā

Režisore — LIDIJA LAPSA, dekorātors — KĀRLIS BĒRZIŅŠ, apgaismotāji — EVALDS BRĪVKALNS un GUNĀRS SĪLIS. Administrātors — ERIKS MAURIŅŠ

Ieeja $1.25. Bērniem ieeja brīva

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792, pie Grace

LUNSKY WA 1-3924

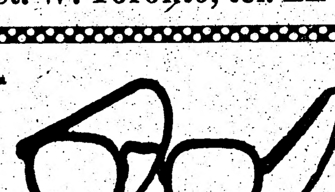

OPTIĶIS 470 College St.

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem. Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

IZPILDU APMETUMA DARBUS jaunus, kā arī laboju ikkatrā vietā. Ātrs darbs, mērenas cenas. Zvanīt OL 8306, Toronto

IZĪRĒJAMAS divas nemēbelētas istabas ar pa daļai mēbelētu virtuvi. Zvanīt HA 6350, Toronto. (735)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuvi 2. stāvā, 5 Mountrose Ave, tel. OL 1523, Toronto. (755)

GERRARD — GREENWOOD rajonā izīrējama nemēbelēta liela, gaiša istaba 2. stāvā ģimenei, lietošanā virtuve un ledusskapis, vienmēr silts ūdens. Tel. GL 7904, Toronto. (753)

BROADVIEW — DANFORTH rajonā izīrējama liela nemēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām uz vēlēšanos garāža. Tel. GE 3883, Toronto. (752)

IZĪRĒJAMA istaba vieniniekam ar pansijas iespējām High Park rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā — LY 0396, Toronto. (757)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vienai vai divām personām Avenue Rd. — Dupont rajonā. Zvanīt pēc plkst. 5 vak. WA 3-4386, Toronto. (749)

IZĪRĒJAMA skaista liela mēbelēta istaba ar virtuvi precētam pārim vai divām sievietēm. 20 1/2 Bellevue Ave. Tel. EM 4-4515, Toronto. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā. (750)

LIELA mēbelēta istaba izīrējama Runnymede — Annette rajonā, tuvu satiksmei, pēc plkst. 6 vakarā. Tel. RO 4568, Toronto. (748)

S. VASARĀJA TRANSPORTA UZŅEMUMS izdara pakalpojumus katrā laikā Zvanīt OL 1403, Toronto

Fairbenks-Morse

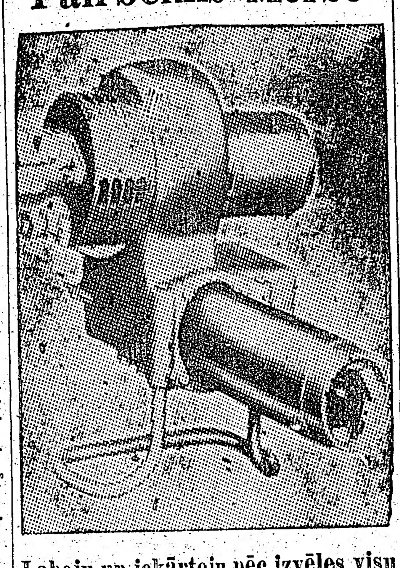

Laboju un iekārtoju pēc izvēles visu firmu eļļas apkures (burner)

sākot ar $320.00 uz nomaksu 6% GADA GARANTIJA

Tiem, kas vēlētos pasūtināt eļļu $5.00 PREMIJA

Iekārtoju un laboju visu veidu ūdens un gaisa apkures vecās un jaunās mājās. Garantēts darbs.

Kanadas inženieŗu atbildība

A. LAGUNS

964 Bathurst St., Toronto Tel. ME 6583

DĀMU FRIZIERSALONS **MODEL**

VIJA KREMANIS

109 Moberly Ave Toronto Tel. GR 0464

Danforth-Woodbine, 2. stāvā

Latviešu dāmas! Eiropas friziere **Kapsi's Hair Styling** 113 MAC PHERSON AVE. Starp Yonge St. un Avenue Rd. Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585 runā vāciski, krieviski un zviedriski

Frank Vass, B.A. ADVOKĀTS — NOTĀRS 455 Spadina Ave, Apt., 403 COLLEGE un SPADINA ielu stūrī Tel. birojā — WA 2-6111 WA 2-6112

The Parisian Laundry Company of Toronto Ltd. 214 BATHURST ST. EM 8-3492, TORONTO Pieņemam un nogādājam mājās

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

23. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Māc. A. Lūsis.

30. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Māc. A. Briedis.

Bramptonā Latviešu ev.-lut. dr. dievkalpojums 23. janvārī, pl. 1.30 pp. Grace United baznīcā. Māc. A. Briedis.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 23. janvārī, plkst. 6.30 vakarā dievkalpojums.

Dievkalpojumi notiek Fort Villiamā Trīsvienības (Trinity) baznīcā, 560 May St.

Māc. V. Šēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Velandā, 16. janvārī, plkst. 12.30 pp. Ungāru bazn. dievkalp.

St. Katarīnēs 16. janvārī, plkst. 2.30 pp. Kristus baznīcā dievkalp.

Londonā, 23. janvārī, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Trešdien, 1955. g. 12. janvārī, pl. 6.30 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme — 132 East Ave. So.

Piektdien, 1955. g. 14. janvārī, pl. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās gr. sanāksme — mācītāja mājā.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave So.) svētdien, 16. janvārī, pl. 3 pp. dievkalpojums bērniem, plkst. 4 pp., Zvaigznes dienas un veco strēlnieku atceres dievkalpojums.

Piektdien, 21. janvārī, plkst. 7,00 vakarā draudzes bībeles stunda 20 Carrick Street.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563).

Svētdien, 16. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 23. janvārī, plkst. 11. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma, pl. 12.30 draudzes gadskārtējā pilnsapulce.

Svētdien, 30. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa Latviešu ev.-lut. draudzē Toronto 1955. gada janvāra mēnesī.

16. janvārī, plkst. 4 pp., dievkalpojums Trīsvienības baznīcā. Māc. A. Lūsis.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Timminsā, svētdien, 16. janvārī, plkst. 15 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums ar sv. vakarēdienu. Bērniem mācības plkst. 10.

Māc. H. Kušķis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā — Debesbraukšanas baznīcā, Outremount un Blair Ave stūrī.

23. janvārī — plkst. 1.30 pp. — dievkalpojums.

Bērnu dievkalpojumi — 9. un 23. janvārī, plkst. 12.30 pp.

Otavā — sv. Pāvila ev.-lut. baznīcā, 210 Wilbord St., 16. janvārī, plkst. 2 p. dievkalpojums.

30. janv. pl. 2 pp. dievkalpojums.

Ticības mācības stunda bērniem 16. un 23. janv., plkst. 1.30 pp. baznīcas zālē.

Kornvāllā — Anglikāņu baznīcā, 1st. St. un Morboro St. stūrī.

15. janvārī, (sestdien) — plkst. 7 vak. dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Kristus ev.-lut. latviešu draudzē dievkalpojums svētdien, 16. janvārī, plkst. 5.30 pp. Svētdienas skola pl. 4 pp. Dāmu komitejas sēde trešdien, 12. janvārī, plkst. 7 vakarā mācītāj- dzīvoklī.

TORONTO EVAŅĢELISTU TEMPLI

Latviešu dievkalpojums (latv. valodā) Dundas — Bond ielu stūrī, katru svētdienu plkst. 4 pēc pusdienas. Visi laipni ielūgti.

LABĀKAIS PAR LĒTĀKO PIE PHILLIPA

JŪSU VEIKALS

$169.00

Brīnišķīgas dzīvojamās istabas iekārtas ar smalkām mēbelēm, skaisti polstētas damastā, piemērotas katrai istabas krāsai. Atsperu un gumijas putu sēdekļi. Taupiet! Pērciet tieši no — PHILLIPA fabrikas.

TELPAS TAUPĪŠANAI GUĻAMDĪVANI, VISLĒTĀKIE VISĀ PILSĒTĀ, SĀKOT AR $39.00 UZ AUGŠU

Phillips Chesterfield

FACTORY: 953 DUNDAS W. EM. 3-1611

SHOWROOM: 877 QUEEN W.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ ....

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..............

.......................abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9369

KAS NOTIEK KANADĀ?

● Toronto Hart House telpās atklāto mākslas izstādi apmeklēja pilsētas galva Nātāns Fillips. Apmeklējuma rezultātā viņš aicinājis novākt trīs plikņus, kas esot piedauzīgi un nemorāli. Šai sakarā Art House mākslas komiteja noturējusi slēgtu sēdi, kurā nolēmusi, ka visi izstādītie darbi paliks izstādīti, ka pilsētas galvam nav pareiza mākslas izpratne un tā ir kritizējama. Kā N. Fillips vēlāk paskaidrojis, viņš negribot būt nekāds darbu cenzētājs, bet kā privāta persona jutis pienākumu izstādītājus darīt uzmanīgus, ka daži darbi izstādē nebūtu vēlami. Izstādes komiteja savukārt paziņo: Visi darbi aliks izstādīti; pretējā gadījumā mēs atteicamies no saviem pienākumiem.

● Naktī uz 6. janvāri 287 Manning Ave. nomestas degošas cigaretes dēļ izcēlās ugunsgrēks, kurā gandrīz aizgāja bojā 11 gadus vecā Širleja Langforde, ko izglāba ugunsdzēsēji. Pavisam 23 personas bija spiestas atstāt savus dzīvokļus. Kāda nepazīstama sieviete, kurai bijis uz ielas iedots paturēt 3 mēneši vecs bērns, to paslēpusi zem mētelja un mēģinājusi aizbēgt.

● Pagājušā gadā Toronto bijis rekorda gads būvniecībā. Būvatļaujas izsniegtas celtnēm 86.584.144 dolaru vērtībā, pārsniedzot iepriekšējo gadu par apm. 1 miljonu dolaru. Lielākās celtnes bijušas dzīvokļu īres mājas.

● Jaunā pilsētas valde Toronto nopietni apsver ātrās satiksmes ceļu būvi cauri pilsētai un konstatē, ka satiksme rīta un vakara stundās, kad beidzas darbi, ir ļoti pārslogota un tuvāko divu gadu laikā satiksmes problema jāatrisina. Domā, ka pietiks ar paplašinātu apakšzemes dzelzceļa tīklu un īstā atslēga šīm problēmām esot tā sauktie „eskpreša ceļi."

● Piektdien, 7. janvārī, Toronto ostas policijai bija jāiejaucas, kad saniknotie Hanlanas salas pasažieri patvaļīgi bija okupējuši satiksmes kuģi H. J. Dixon. Bojājuma dēļ kuģis Stewart neieradās 8.10 no rīta pie salas, lai uzņemtu cilvēkus, kuri nosaluši gaidīja tikt pilsētā darbā. Sekojošais kuģis H. J. Dixon savukārt vispirms paņēma ap 70 braucēju no Central Island, bet, piebraucot pie Hanlanas, kapteinis paziņoja, ka vietas ir tikai 20 pasažieriem. Sadusmotie salinieki patvaļīgi sagāja uz kuģa un kapteiņa aicinājumam to atstāt nepaklausīja. Arī izsauktā ostas policija nekā nespēja. Tikai ierodoties salabotam Stewart, daļa braucēju bija ar mieru no kuģa nokāpt, un tas varēja doties uz pilsētu.

Laikraksts Telegram vēsta, ka kāds runātājs — B'nai B'rits Kanadas žīdu kongresā Toronto teicis, ka žīdi nepievienojas jaunā pilsētas galvas N. Fillipsa uzskatiem par mākslu un nedomā, ka Hart House mākslas izstādē būtu aizliedzams izstādīt plikņus. Žīdi savā laikā neesot arī atbalstījuši Kvebekas premjēru, kad viņš Kvebekas provincē aizliedza izrādīt filmu Mārtiņš Luters.

1955. g. Ontario province immunizēs 165,000 bērnu pret bērnu trieku. Bērniem sākot ar marta mēnesi dos Salka poti, ko A.S.V. atklājis Dr. Salks.

Bērnu triekas gadījumi Ontario provincē samazinās. 1953. g. bija konstatēti 2,100 gadījumi; 1954. g. —šis skaits nosīdējis uz 231.

Kā Dominijas statistikas birojs ziņo, Kanadas rūpniecības strādnieku nodarbinātība un algas 1954. g. rudenī bijušas augstākas nekā vasarā, bet nodarbināto skaits ir mazliet samazinājies, salīdzinot ar 1953. g. tai pašā laika sprīdī. Caurmērā nedēļas algas ir sasniegušas jaunu rekordu—$59.27 1954. g. septembrī.

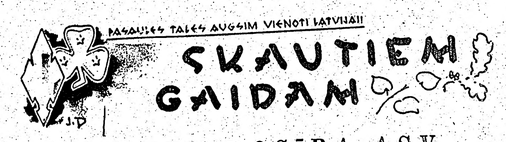

SKAUTU ROSĪBA ASV

*

Ar neatslābstošu darba prieku un enerģiju strādā Grand Rapidu skautu un gaidu vienības, meklējot arvien jaunus ceļus, lai paceltu zēnu un meiteņu interesi. Pateicoties vadības atbalstam, tiek izdots kopējs žurnāls Sirojums, kas iznāk visai regulāri un jau sasniedzis 8. numuru. Nenoliedzami jāatzīst, ka skauti un gaidas ir aktīvākā jaunatnes daļa Grand Rapidos, ko pierāda jau tas vien, ka Daugavas balvas izcīņā, ar niecīgu izņēmumu, visi dalībnieki un uzvarētāji bija no pēdējiem. Vienā no sanāksmēm skautiem par saviem pieredzējumiem Korejā un šīs zemes cilvēku dzīvi un paražām pastāstīja Korejas kara veterāns vad. vietn. Vilis Mateuss. Stāstījums tika papildināts ar daudzjiem uzņēmumiem uz ekrāna un izpelnījās lielu interesi.

*

Lielgaida Māra Asare, kas apmeklē Centrālo vidusskolu un guvusi izcilas sekmes drāmatiskā mākslā, saņēmusi paziņojumu, ka viņai lugā Little Woman iedalīta Mrs March loma, kas ir viena no galvenām.

*

Darba apstākļu dēļ turpmāk atteikusies vadīt gaidu nodarbības 3. novada priekšniece vad. Velta Mežule, un nodarbības turpmāk vadīs vad. A. Cubina.

*

2. janvārī eglīti Hull Housē dzīnāja Gaujas gaidu un Staburaga skautu vienība, reizē ar to atzīmējot arī skautu 5 gadu darbības atceri. Programmā bija daudzpusīga un interesanta. Sarīkojums noslēdzās ar dejām un rotaļām.

20 PADOMJU JŪRNIEKU UZ ASV?

Amerikāņu iestādes pārbauda 20 krievu jūrnieku izteikto vēlēšanos emigrēt uz ASV. Kā zināms, pagājušajā gada jūnijā ķīniešu nacionālisti sagūstīja komūnistu petrolejas kuģi Tuapse ar 48 jūrniekiem Formozas krastu tuvumā. Cik zināms, šie 20 jūrnieki atdalīti no saviem pārējiem 28 biedriem atrodas Formozā, ķīniešu nacionālistu valdības apsardzībā. Tur viņi izteikuši vēlēšanos emigrēt uz ASV, ja viņiem dotu iespēju apmesties uz dzīvi citu krievu emigrantu tuvumā. Šo apstākli nopietni pārbaudot, izriet arī viens otrs „bet." Viens no tiem ir: vai 20 Tuapse komandas locekļiem piešķirtās emigrācijas tiesības, neradīs asas domstarpības krievu un amerikāņu starpā? Un otrs: vai 20 emigrācijas tiesību lūdzēju starpā nav krievu slepenie aģenti?

Kā jau zināms, Čangkaišeka vienībām sagūstot krievu kuģi, visas šīs lietas norise tika piedēvēta amerikāņiem, un par īstajiem vainīgiem krievi ieskatīja ASV flotes virspavēlniecību. Liekas, u. d. vienem pirmajiem jautājumiem atbilde ir jau dota, un, proti: amerikāņi baidās no krievu pretspēles un savstarpējo attieksmju saasināšanās, un 20 krievu jūrnieki vēl ilgi galdīs uz emigrantu vīzu.

Ind. Sk.

Zemes trīce Kalifornijā

Spēcīga zemes trīce decembra mēneša pēdējā dienā skārusi Eireka apgabalu Kalifornijā, saplēšot logu rūtis, saplaisājot mūra sienas un nodarot citus zaudējumus. Tā bija līdzīga tai, kas, kēra vienu Kalifornijas daļu īsi pirms svētkiem, sagraujot vadus un nodarot ievērojamus zaudējumus. Vietējās ziņas min tikai vienu cilvēka upuri. Satricinājums bijis pietiekami spēcīgs, lai uzmodinātu dziļā miegā gulošos kaliforniešus. **I. Sk.**

Vislabāk tērptās sievietes pasaulē

Gadu mija ir laiks, kad pasaulei tiek paziņoti desmit vislabāk tērpto sieviešu vārdi. Vai nu„tiesnešu" kungi savos vērtējumos kļuvuši pielaidīgāki un maigāki pret skaisto dzimumu, vai arī dāmu 1954. gada modes tērpi kļuvuši patīkami šo kungu acīs, bet pasaulē vislabāk tērpto dāmu skaits no 10 pieaudzis līdz 13.

Jaunās klātpienācējas esot Grieķijas karaliene Frederika, un filmu zvaigzne Grēse Kellī, kuru 10. vietā ievietojusi 1500 vīru lielā tiesnešu kollēģija, kurā ietelp modes zīmētāji, rakstnieki u. c.

Pirmās vietas ieguvēja ir Viljama Paleija; Kolumbijas prezidenta kundze; sēko:

Vindzoras hercogiene, auto magnāta kundze Bīron Foi, princese Margarēta, franču diplomāta Anrī Bonē kundze, kāda dārglietu tirgotāja Luiza Arpele kundze, Alfrēda G. Vanderbilta kundze, amerikāņu sūtņa Romā Klāra Būs Ljūse (Booth Luce) Arturo Lopeza — Villšama kundze Parīzē, Viljama Randolfa Hērsta kundze un Harolda E. Talberta, amerikāņu aviācijas sekretāra kundze.

Ind. Sk.

SACENSĪBA LATVIJAS AMERIKĀ LASĪTĀJIEM

Sākot ar iepriekšējo Latvijas Amerikā numuru, esam sākuši mūsu lasītājiem jautru sacensību

„Kas viņš ir un ko viņš dara?"

Šai sacensībā publicēsim 20 mūsu populārāko trimdas sabiedrisko darbinieku un mākslinieku šaržus ar viņu darbības īsu raksturojumu, sacensības dalībniekiem uzdodot pareizi atminēt katras šaržā minētās personas vārdu, uzvārdu un amatu, resp. nodarbošanos.

Pareizu atbilžu iesūtītāji saņems šādas godalgas:

1. **godalga — 50 dolaru naudā.**
2. **godalga — latviešu grāmatas 20 dol. vērtībā.**
3. **godalga (2) — LATVIJAS AMERIKĀ gada abonements.**
4. **godalga (3) — LATVIJAS AMERIKĀ pusgada abonements.**

Sacensības noteikumi:

1) Sacensībā „Kas viņš ir un ko viņš dara?" var piedalīties **Latvijas Amerikā** lasītāji visos kontinentos.
2) Sacensības dalībniekam jāizgriež attiecīgā **Latvijas Amerikā** numurā publicētais šaržs un tas jāuzglabā.
3) Sacensībai beidzoties, laikrakstā **Latvija Amerikā** tiks publicēts attiecīgs kupons, kuram būs jāpievieno visi šarži ar prasītajām atbildēm.
4) Sacensībai beidzoties, redakcija izziņos termiņus, līdz kādam jāiesūta kupons ar atbildēm, vadoties ar aprēķinu, lai atbildes varētu iesūtīt arī ārpus Amerikas kontinenta dzīvojošie laikraksta lasītāji.
5) Vienādo pareizo atbilžu iesūtītāju vārdus izšķirs ar lozi.
6) Sacensībā nevar piedalīties Latvijas Amerikā redakcijas, kantora un spiestuves darbinieki.

Latvijas Amerikā papildeksemplārus sacensības dalībnieki var pieprasīt Latvijas Amerikā kantorī, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, ko nekavējoties nosūtīsim ar gaisa pastu.

Sekojiet jautrajai sacensībai

„Kas viņš ir un ko viņš dara?"

mūsu laikraksta 3. lappusē.

SMILGAS MAN...

(Pārnesums no 5. lpp.)

puse ģimnazistu. Plūdonis taču Bauskas ģimnazistiem bija tā kā tālu laiku skolas biedrs . . . Lejenieki bija pilni bēru viesu. Smaržoja pēc bēru pīrāgiem un skujām kā allaž bērēs. Nāca ziņa, ka Rīgas bēru viesi ceļā ieputināti, un mirušais dzejnieks vēl kādas pāris stundas varēja kavēties virszemē. Pārpildītajās telpās mēs, sabraukušie ģimnazisti, paši jutāmies kā piektais ritenis un grupiņās devāmies laukā. Aiz kūts „izrāvām" papirosu. Visur dziļi sniegi. Pelēkas sala debesis. No Lejenieku lielās liepas pacēlās vārnas un pazuda Vecsaules silu virzienā. Lejā, pie pāris simtu metru attālās kapsētas, zem sniega un ledus neredzama plūda Mēmele, kur pirms daudziem gadiem laivā bija vizinājies mazais Andulis... Vecais Žibeiks, pamanījis mūsu iztrūkumu, nāca mūs meklēt baidīdamies, ka nealzsaldējam kaklus un tā kā telpās nevēlējāmies iet, tad viņš mūs, kā labs māju paziņa, lēnīgi ieganīja ratnīcā. Tad arī Rīgas viesi bija klāt un sākās izvadīšana. Caur valējiem zāles logiem plūda Nacionālās operas mežradznieku skaņas, bēru dziesmas un vāji dzirdami dievvārdi. Vējš purināja diriģenta retos, sirmos matus un pāris asaru sasala uz viņa rievainajiem vaigiem. Bija norunāts, ka tad, kad dievvārdi būs galā, korim pados zīmi, bet diriģents, dziļi saviļņots, kādu mājienu bija pārpratis, un mēs ārā sākām Riekviēmu reizē ar Tēvreizi bēru mājā. Šī kļūme galu galā esot radījusi iespaidīgu svinīgumu, un vecajam Bauskas diriģentam — Viļa Plūdoņa skolotājam Žibeikam—šī laikam arī bija pēdējā dirigētā dziesma, jo nākošajā rudenī, kādā saulainā septembŗa pēcpusdienā, arī viņu aizvadīja Bauskas kapu kalnā.

Vēl skanot Rekviēmam, draugi un kaimiņi cēla dzejnieka šķirstu plecos pēdējam gājienam līdz kapsētai. Šķita, vējš šalca kapu silinā: Mežs, kam tik smagi tu dves?.. Bēru ceremonija, daudzās smilšu saujas, daudzo vainagu nolicēju runas, cildinājumi . . . Krēšloja. Aizsargu pulka orķestranti pie kapos kurtas uguns sildīja instrumentus, uzliesmoja preses vīru magnēzijs, un tikai krietnā tumsā bija noliktš pēdējais vainags. Virs dzejnieka kapa bija vesels ziedu kalns. Lilijas bija izplaukušas sniegā . . .

Atvadu runas no prāta pagaisušas Lielie, krāšņie vainagi atmiņā sākuši bālēt, vienīgi sīko maijpulkstenīšu sauja, ko dzejnieka kundze iemeta vēl valējā kapā, manā atmiņā nav zaudējusi ne nieka no vārā skaistuma. Savu vērtību un skaistumu latviešu literatūrā nav zaudējuši un nekad nezaudēs arī, tagad trimdā varbūt mazliet piemirstie, Viļa Plūdoņa darbi. Kopš dzejnieka nāves nu jau piecpadsmito reizi pāri Zemgalei virpuļo Latvijas janvāŗa puteņi, un dzejniekam mīļā, aizsalusī Mēmele, zem ledus plūzdama, gulgo gar viņa kapu kalniņu. Uz Viļa Plūdoņa kapa viņa 15. nāves dienas atcerei, droši vien, tagad cauri sniegam vējā šūpojas tikai vasarās saaugušās smilgas. Bet tās ir Latvijas, Mēmeles krastu smilgas, un vai tā ne vien mirušajam latviešu dzejniekam nav arī pasaules lielākā laime?

Arturs Voitkus

SERIJAS CILVĒKS

VAI LATVIEŠI ASIMILĒJAS ĀTRĀK KĀ CITI?

IEPLUST MASAS NENOZĪMĒ TANIS ARI PAZUST

Kad Kārlis Skalbe rakstīja savu pasaku Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties, viņam prātā nenāca, ka reiz tiešām pienāks laiks, kad liela daļa viņa tautas piederīgo nokļūs tādā pasaules daļā, kurā cilvēki par augstāko tikumu atzīst neatšķirties no pārējiem. Cenšanās apģērbā, dzīves stilā, dzīvokļu iekārtā utt., atdarināt tos, kuŗu rocība lielāka, panākusi, ka zemē, kuŗā mūs atvedušas trimdas gaitas, viss ir vienāds — sākot ar dzīvokļu celšanas stilu un beidzot ar veidu, kā ģimnazistes nēsā savas skolas grāmatas. Liekas, ka kāds varens diktātors noteicis, ka šai zemē mēbeles drīkst būt tikai trīs krāsās — zaļas, sarkanas un pelēkas, ka katrā dzīvojamā istabā jābūt reprezentētām vismaz divi no šīm krāsām, un ka tur jābūt kamīnam — kaut arī neviens to nekad nelietā. Starpība ir vienīgi attiecīgo priekšmetu cenā un labumā, ne ārējā izskatā.

„AUKSTĀ GAĻA" UN KOKTEIĻI

Šeit ierodoties, mēs par tejieniešu īpatnību bēgt no īpatnības pasmējāmies, pazobojāmies — un pēc iespējas ātri centāmies to atdarināt. Ja pirmos Ziemassvētkus šai kontinentā pavadot, mēs gan smējāmies, gan pukojāmies par vietējo „dullo" paražu, svētku apsveikuma kartītes sūtīt pat tādiem paziņām vai darba biedriem, ar ko ik dienas satiekamies, tad gads gadā mūsu centība šai virzienā ir augusi, un jāpieņem, ka mūsu latviskā neatlaidība mums devusi iespēju vietējos šai ziņā pat pārspēt. Ja kādreiz brīvās Latvijas laikos feļetonists Ačuks rakstīja, ka viņam svētku laikā no „aukstās gaļas" ēšanas vēderā rodoties tāda kā slidotavas, sajūta tad tagad tādu varētu radīt saldētie kokteiļi, un ledus gabaliņiem rotātās dzērienu glāzītes, ko iespiedām rokās katram, kas iegriezās mūsu mājās — jo tā ir paraža, ko mēs šeit jau atradām priekšā.

SĀKUMĀ SMEJAS, VĒLĀK PIESAVINĀS

Katras tautas raksturā ir sava īpatnība, ar ko tā atšķiras no citām, un šķiet, ka mums latviešiem tāda ir — sākumā smiet par visu neierasto un neparastamo, lai tad pēc iespējas ātri visu jauno raudzītu piesavināties.

Mēs visur un vienmēr uzsveram vēlēšanos saglabāt savas nacionālās īpatnības, savu valodu un savus hērnus audzināt par latviešiem, bet tai pašā laikā mēs ne mazumu pūļu veltījām sava dzīves veida, apģērba, dzīvokļa utt. kanadizēšanā, resp. amerikānizēšanā.

Kas mūsu mājās vai ikdienas dzīvē šodien citāds kā vidussšķiras kanadieša vai amerikāņa mājās un dzīvē? Pēc kā nezinātājs, ienācis mūsu mājās, zinās spriest: tā ir latviešu māja? Izņemot to, ka mājās vēl runājam latviski, citas starpības dažreiz pie labākās gribas nevar saredzēt. Pie tam — mūsu bērni labprātāk sarunājas angliski, un arī paši savu valodu esam „izrotājuši" neskaitāmiem patapinājumiem no angļu valodas. **Pat mūsu intereses sākušas nivelēties un pielāgoties vietējo iedzīvotāju interesēm.** Protams, mēs laiku pa laikam ziedojam zināmas lielākas vai mazākas (gadiem paejot, gan vienmēr mazākas) summas īpatnēji latviskiem mērķiem, **mēs ieskatām par savu pienākumu zināmas reizes gadā apmeklēt organizāciju rīkotos valsts svētku vai varoņu piemiņai veltītus vakarus, aizejam uz latviešu teātŗa izrādēm, bet tas arī ir apmēram viss, ar ko atšķiramies no vietējiem.**

KUR PALIKUSI MUSU MUZIKAS MILESTIBA?

Ierodoties Jaunajā pasaulē, mēs ar dziļu (atzīsimies — pa daļai mākslotu) sašutumu konstatējām, ka šeit visā kontinentā tikai dažās pilsētās ir pastāvīgas operas, bet ka pārējām pat miljonu pilsētām, jāapmierinās ar nedaudzām viesizrādēm gadā. To dzirdot, mēs lepni stāstījām, ka Latvijā mums bija divas operas — Rīgā un Liepājā — un pastāvīgi teātri gandrīz katrā provinces pilsētā. **Gadi pagājuši, mūsu mākslinieki viesojušies visos lielākajos latviešu centros — un mēs pa lielākai daļai esam sēdējuši mājās, tā pierādīdami, ka arī šajā ziņā ne ar ko vairs neatšķiramies no vietējiem. Protams, ne katru var interesēt mūzika, un ne katrs to saprot, bet — kāda jēga tad bija mūsu kādreizējam sašutumam?**

GRĀMATAS LASA, BET NE BAUDA

Tad — grāmatas. Visā visumā mēs, laikam, izdodam diezgan ievērojamas summas — salīdzinot ar vietējiem — par grāmatām. Pa daļai tas tāpēc, ka pērkam samērā daudz, pa daļai tāpēc, ka grāmatas latviešu valodā, mazās tirāžas dēļ, padārgas. Bet neiedomāsimies, ka latviešu grāmatas cienī visi latvieši. Tās prot vērtēt visvairāk tie, kas angļu valodu pietiekami nepieprot, lai lasīto saprast varētu bez vārdnīcas, t.i. vecākā paaudze, vai tie jaunākās un vidējās paaudzes pārstāvji, kam netrūkst drosmes to atzīt. Kas vien kaut cik pa skolas soliem paberzējies un angļu valodā aplaužījies, tas noteikti apgalvo, ka latviešu rakstniecība atrodas uz tik zemes attīstības pakāpes, ka nav lasīšanai patērētā laika vērta, un ka tāpēc prātīgākais ir lasīt angļu autoru darbus. Nenoliedzami, pēdējie tehniskās apdares ziņā **ir pirmšķirīgi, bet nav jāaizmirst, ka pagaidām mēs latviešu vidū uz pirkstiem varam saskaitīt tos, kas angļu valodā rakstīto spēj arī baudīt ne tikai saprast lasītā saturu.**

SPORTA ZIŅAS POLITIKAS VIETĀ

Kādreiz mēs brīnījāmies, ka ne kanadieši, ne amerikāņi daudz neko neinteresējas par pasaules politikas gaitām. Izņemot vecākās paaudzes pārstāvjus, vai mēs pārējie neesam jau diezgan veiksmīgi pienivelējušies šai ziņā vietējo ierašām? Laika ziņas, sporta ziņas, vietējās ziņas, lasītāju vēstules redakcijai, komiki — un tad, ja atliek laika, arī kaut kas par notikumiem lielajā pasaules politikā. Tāda ir apmēram mūsu laikraksta lasītāju lasīšanas kārtība.

Nedaudzie gadi svešajā kontinentā mums radījuši jaunu cilvēku ideālu: serijas cilvēku, masas cilvēku, kas ne ar ko neatšķiras no pārējiem, kas ne ar ko neizceļas, kas ir „tāds pats kā visi citi."

BRIESMAS MUSU GARAM UN INDIVIDUALITATEI

No vienas puses šī vēlēšanās neatšķirties no citiem panākusi, ka latvieši, šeit sabraukuši, ar lielu skubu metās darbā, lai pēc iespējas ātri iedzītu vietējos. No otras puses, viņu dzīves veidu un standartu ieskatot par sasniedzamo mērķi, mēs kaut kā esam arī piesavinājušies viņu dzīves veidu un domāšanu. Un te slēpjas briesmas mūsu garam un mūsu īpatnēji nacionālajai kultūrai. Arī mūsu personīgajai individualitātei.

Ieplūst masā nav grūti. Bet tanī ieplūst, nozīmē arī tanī pazust. Nedomāju, ka mūsu uzdevums, Dievam mūs brīvajā pasaulē ielaižot, bija par kādiem simts tūkstošiem pavairot tās iedzīvotāju skaitu. Mūsu uzdevums bija cits: **palīekot latviešiem, atgādināt pasaulei mūsu tautas eksistenci. Atgādināt, ka pasaulē dzīvo tauta ar augstu, patstāvīgu, nacionālu kultūru — ar savu mākslu, ar savu zinātni, ar savu gara pasauli un īpatnējām, cienījamām, sadzīves ierašām.**

Neaizmirsīsim, ka Dievs radīja tautas ne serijas cilvēku.

OPTIMISKI PAREĢOJUMI 1955. G.

Londonā, sekojot dažu pazīstamu angļu ekonomistu minējumiem, 1955. gads būšot vislabākais, bagātākais, kāds jeb kad bijis pēdējo 50 gadu laikā. Visiepriecinošākās ziņas esot tās, ka Sav. Valstis esot izejas stadijā no sava ekonomiski atpakaļ palikušā stāvokļa, un ka šo valstu ekonomija nenoslīdēja tik zemu, kā to daži paredzēja. Nedaudz zaudējumu amerikāņu saimniecībā tomēr varot vērot. Kā amerikāņu tā Eiropas galveno valstu saimnieciskais stāvoklis stipri uzlabošoties un viņu rūpniecība sasniegšot vēl neredzētu uzplaukumu. Tālāk ekonomisti izsakās, ka varbūt kādreiz vēsture pieminēs 1954. gadu kā pasaules saimnieciskās dzīves sliktāko, kas papsaules saimniecisko dzīvi tuvināja tik ļoti krizei, no kuŗas pasaule visvairāk baidoties. Bet šīm bažām neesot vairs vietas, jo 1954. gada spēcīgo atslābumu nomainīšot 1955. g. straujā saimnieciskā augšupeja.

I. S.

PIRMĀ KANADAS NAUDA

Pirmā ištā Kanadas nauda izlaista apgrozībā ne agrāk kā 1823. g. un tikai 1871. g. ieveda vispārīgo Kanadas naudas sistēmu. Līdz tam apgrozībā bija dažādas naudas, ko bija izlaidušas citas zemes un dažas provinces pašas uz savu roku. Franču Kanada lieto ja franču naudu, bet Jaunskotijas provinces valdība bija izlaidusi pati savus penija un puspenija naudas gabalus. Mazliet vēlāk tā pati province izlaida Halifaksas šiliņu - sudraba naudas gabalu, kuŗa vērtība bija 20 centi.

Pirms 1871. g. kanadieši lietāja ne tikai paši savus naudas gabalus, bet arī spāņu, britu, franču un S.V. naudas. 1871. g. — četrus gadus pēc konfederācijas, ieveda tagadējo naudas sistēmu ar viena, piecu, desmit, 25 un 50 centu naudas vienībām.

SPORTS

Sporta red. G. Gubiņa vadībā

VOLEJBOLA MEISTARIBA

Sestdien, 15. janvārī, plkst. 7.00 vakarā Centrālā YMC'ā, 40 College St., lielā un mazā vingrotavā sākās volejbola meistarības spēles vīriešiem un sievietēm. Volejbols ir kļuvis populārs, un Kanadas meistarībā piedalās pavisam 31 vienība, no tām 10 sieviešu vienības, ieskaitot lietuviešu Vytis meitenes. No latviešiem pirmajā dienā augstākā līgā startē Latviešu YMCA, satiekoties plkst. 7.00 pirmā spēlē ar igauņu Kalevu, bet otrā ar čechu Sokoliem. Jācer, ka latviešiem būs laimīga diena, un viņi godam pratīs aizstāvēt latviešu volejbola godu. Tai pašā laikā mazajā vingrotavā sacentīsies sieviešu komandas.

Pirmās spēlēs YWCA (igaunieties) ar ukrainietēm, otrā Kalevas vienība ar krievietēm, bet trešā spēlē tiksies Kalevas pirmā vienība ar Vytis.

SPORTA „LIELFILMA" CEĻĀ UZ TORONTO

Ceļā uz Toronto pašreiz atrodas 1. Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkšu vieglatlētikā filma krāsās un skaņās. Filmu sagatavojis filadelfietis Valdis Kārklis Toronto latviešu sporta cienītājiem tā būs skatāma tuvākā nākotnē. Filmas izrāde ilgst vairāk par 30 minūtēm.

KLUSUMS GALDA TENISĀ

Ja atmiņa neviļ, pēdējais plašākais latviešu galda tenisa sarīkojums Toronto bija 1. Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes un ASV-Kanadas latviešu „valstu sacīkstes" pag. gada 6. septembrī. Toreiz sezona bija tikai pašā sākumā, jo galda teniss jau ir tipiska ziemas sezonas spēle. Taču pēc šīm sacensībām nav noticis neviens turnīrs. Tā rudens periodā neizcīnīts, palika arī Toronto latv. YMCA's dāvātais mūžīgi ceļojošais vairogs izcīņai vienībām, ko pirmajā izcīņas reizē ieguva TLSK galda tenisisti. Izcīņas noteikumi paredz, ka balva izcīnāma divas reizes gadā — rudenī un pavasarī. Viena izcīņas reize nu jau nokavēta, arī pavasaris nav vairs tālu . . .

Z—ņš. 8. janv.

A. LĪDACIS SANATORIJĀ

Pazīstamais latviešu šachists A. Līdacis jau vairākus mēnešus atrodas sanatorijā. Viņa iztrūkumu latviešu vienība ievērojami jūtis Baltiešu sporta svētku ietvaros organizējamā turnīra spēlēs, kas notiks jau februārī. Pag. gada baltiešu turnīrā Līdacis pieveica lietuviešu meistaru P. Vaitoni, kas spēlēja Kanadas izlasē šacha pasaules meistarsacīkstēs Amsterdamā.

SACHS

Pagājušā gada 12. decembrī Sietlā notika Vašingtonas valsts Latviešu šacha kluba dibināšanas sapulce, kurā ievēlēja pagaidu valdi: Elmāru Zemgali, Ēriku Robiņu un Viktoru Pūpolu. Ideja par VSL šacha kluba dibināšanu radās sakarā ar latviešu šacha komandas labiem panākumiem Puget Sound šacha līgas turnīrā. Kluba turpmākie mērķi ir komandturnīra nobeigšana un interns turnīrs, Sevišķu vērību piešķirs jaunatnes spēju izkopšanai.

Mūsu izcilais šacha meistars Elmārs Zemgalis paskaidroja, ka lietas koku netrūkst, jo esot daudz jaunu, apdāvinātu šachistu.

Janvāŗa mēnesī notiks jauna pilnsapulce, kurā ievēlēs valdi un izlems dažādus turpmākai darbībai svarīgus jautājumus.

DAŽOS VĀRDOS

1955. gadu sekmīgi ievadījušas Toronto basketbolistes kārtējā līgas spēlē pārspējot kanadiešu City Driving School piecnieku. Pēc vienlīdzīgi nospēlētā pirmā puslaika, kas beidzās neizšķirti 13 : 13, teicamā augstlēcēja Dzidra Tora viena pati guva 23 punktus otrā puslaikā, kas mūsu meičām deva 42 : 28 uzvaru. Vienībā vēl spēlēja Skujiņa 9, Bekere 8, Šildere 2, Kapiņa, Pālēna un Pērkone.

*

Metro intermediate līgas spēlēs TLSK vīriešu piecnieks zaudēja spēcīgai Osgode Hall vienībai 46: 54, bet Toronto DV — Grads 38:51.

*

Toronto galda tenisa intermediate līgā spēlējošā TLSK vienība (Ceinovskis, Balodis, Purmalis, Jaunzeme, Skujiņa) līdzšinējās spēlēs guvusi 2 uzvaras un 1 zaudējumu.

*

Jaunais Hamiltonas sporta kopas priekšnieks Jānis Treimanis saderinājies ar bafalieti Kitiju Nagobadi. Spartas biedri vēl visu labāko savam priekšniekam laulības dzīves ceļā. —bk—

● Pēdējā Bathurst — College Community līgas spēlē Toronto DV pieveica lietuviešu Vytis 70:69.

● Toronto DV basketbolisti Jānis un Andrejs Richteri spēlē volejbolu Detroitas vienībā, piedaloties ASV latviešu meistarības izcīņā.

● Toronto galda tenisa meistarības izcīņas galvenā līgā (major) pēc 4 spēļu kārtām YMCAs latviešu spēlētāji — Apsītis, Eglīte, Kuga bija guvuši 3:1 punktus. Tajā pašā līgā spēlējošā Toronto LSK vienība — Žulps, Jaunzems, Paukšēns, Kūlītis, Alberts — līdz šim guvuši divas uzvaras un 2 zaudējumus.

● Toronto galda tenisa meistarības senioru līgā vadībā atrodas — TLSK I vienība (Alberts, Bundža, Orste, Teteris, Zaķis) ar 4:0 p. Mazāk veiksmīgi cinījusies TLSK II (Ādmine, Kāpostiņa, Kazāks, Skujiņš) — 1:3.

● Trimdas Sports 31. decembŗa numurā sācis iespiest Mirdzas Timmas jauno sporta stāstu — Gājputnu sala.

KRUSTA MĪKLA

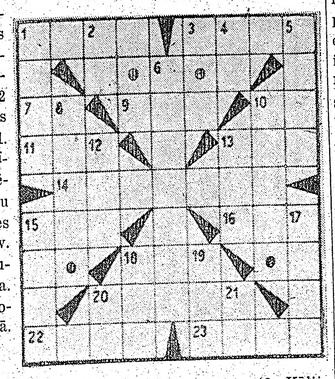

Līmeniski: 1. LU stud. b-bas Rāmava rakstu krājums. 3. Termins trigonometrijā. 7. Automobiļu pazīšanas apzīmējums. 9. Brazilijas 20.42 m īsvilņu raidītāja segvārds 10. Ķīm. elem. simbols. 11. Pretstats garai. 13. Attiecības vietniekvārds. 14. Nevērīgi atbildēts. 15. Motociklu marka. 16. Mirdzspuldzes apzīm. burti. 18. Latv. kara ministrijas uzņēmuma iniciāļi. 20. Gulamvieta. 22. Austrumzemes nosaukums. oriģinālvalodā. 23. Pareiza.

Stateniski: Karsējamie akmeņi uz pirts krāsns. 2. Lietuvas automobiļu pazīšanas apzīmējums. 4. Ķīmijas elementa simbols. 5. Zūdermaņa luga. 6. Ezers Pāles pagastā. 8. Dzēlīgas. 10. Raiņa dzejolis. 12. Ezers Krāslavas pag. 13. Kālija hidroksids. 15. Nedzīvi. 17. Izejviela. 18. Stokholmas futbola komanda. 19. Saiklis. 20. Ķīm. elem. simbols. 22. Ieroču vienības apzīmējums.